

SLOVENSKI NAROD.

gaja vsak dan zvečer, izmiki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 85 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na eden mesec 3 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vse leto 84 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na eden mesec 3 K. Kdor hodi sam po nj, velja na celo leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez tedenske vpošiljave i naročnine se ne osira. — Za ostanke plačuje se od petorostopne petit-vrate po 12 h, če se ostanke enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izlože frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vagovih ulic št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Doneski k zgodovini boja za rabo slovenščine v uradih.

„Poglejmo nazaj, da pridemo na prejšnja.“ Ta izrek znanega politika Schuselke v ne ravno klasičnem prevodu naših častitljivih „Novic“ stavljam na čelo svojim prav skromnim zgodovinskim črticam, označujoč in opravičujoč njim njihov namen in postanek.

Boreči se že stoletja za svoj obstanek, za eno najdražjih svojih svetinj, za pravice svojega jezika v javnem življenju: najprej še v času narodne samostalnosti za pravice svojega cerkvenega slovanskega jezika, pozneje pod tujim jarmom, hoteč morda le bolj zadostiti najnujnejšim praktičnim potrebam in slednjič v znamenju narodne ravnopravnosti, je že prav skrajni čas, da se ozremo nekoliko v preteklost, da vidimo kako in koliko smo si že priborili — morda tudi koliko smo že zopet izgubili, kako oddaljeni smo še od svojega smotra; da moremo presojati uspešnost v potrobljenega orožja, da bomo znali ceniti tudi pridobljene drobtinice, pa tudi, da ne zabimo, kar le preradi storimo in nam ni v čast, zaslug onih rodoljubov, ki so si stekli v tej borbi največjih zaslug in si slednjič moremo tako vstvariti nov načrt za bodočnost.

Treba nam je končno misliti tudi na to, da že vendar enkrat zberemo za sistematično slovenskega jezikovnega prava gradivo, katerega, prav mirno trdim, nihče ne pozna na Slovenskem, zlasti ne v njegovem zgodovinskem, pragmatičnem razvitku.

I. Slovenščina v uradih do l. 1848.

Poglejmo prav daleč nazaj! Redki, toda davno preteklost v značilni luči osvetljujejo so žarki, ki še niso čisto zatemneli našim očem. V knjižici „Neuere slavische Siedlungen auf süd deutschen Boden“ znanega nemškega že zamrlega vseučiliškega profesorja H. J. Bidermana (Stuttgart 1888) nahaja se na strani 21 naslednje zani-

mivo mesto: „Ein Ratschlag der steiermärkischen Landschaft vom 30. März 1538 (Landtagsverhandlungen Bd. 5 im steiermärkischen Landesarchiv Bl. 61) dringt auf die Bestellung eines Bannrichters und öffentlichen Anklägers „so die windisch sprach khunen“ und erklärt er als unleidlich, dass beim Strafverfahren die Gerichtspersonen und Angeklagten sich wechselseitig nicht verstehen.“ Tako je bilo torej mišljenje štajerskih deželnih zastopnikov pred 360 leti! —

Odlok viedoma kranjskega z 16. februarja 1554, shranjen v arhivu deželnega sodišča ljubljanskega, pa nam podaja jezikovno odločbo ljubljanskega sodišča, ki zavrača proti grofu Barbu naperjeno tožbo, „weyl der gewalt nit fermlich und sonderlich Inn Crabatischer sprach khunen man alhie nit khundig, gestellt ist.“

Jasno je torej, da prva jezikovna odredba, ki je izšla, vzbujena po vstajajočem nemškem narodnem duhu, za slovenske dežele reskript cesarja Ferdinanda II. od 8. avgusta 1555, paterim notranje-avstrijskim deželam, določujoč, da naj ostane pri starem sodnem običaju in ni nikomur več dovoljeno „in einer anderen Sprach deunt teutsch zu procediren.“ (Codex Austriae, str. 332) ni toliko naperjena proti izpodirvanju in iz uradov izginjanju latinščini, kakor proti ostalim narodnim jezikom, zlasti slovenščini.

Popolnoma vendar citirani reskript, na katerega se Nemci tako radi sklicujejo, slovenščine pri sodiščih ni mogel izpodriniti, kajti veljal je prvič le za cesarska in ne patrimonijalna sodišča, drugič pa ni mogel predrugačiti dejstva, da velika večina slovenskega naroda ni bila zmožna nemščine, kar je naravnost izključevalo popolno njeno gospodstvo pri uradih vsaj v ustmenem občevarju s strankami. Patrimonijalna sodišča nemških naših plemenitah se najbrže niso posluževali prepogosto našega jezika, izdajajoča svoje sodbe in odločbe. Da se je pa vendar dogajalo izpričuje v „Slovenskem Pravniku“ leta 1889. priobčena smrtna sodba graščine Pišce pri Celju,

sestavljena l. 1756. po drju. Jožefu Dimitšcu „als substit. landesfürstlicher Bannrichter in 4tel Cilli“ najprej v nemškem besedilu, kateremu pa sledi slovenski prevod. Tukaj vidimo torej prakso, katero smo stoletje pozneje smatrali zopet kot veliko pridobitev in ki je še sedaj po poldrugem stoletju pri naši drugi stopinji graški v navadi le s tem slabim razločkom, da niti ono, marveč prvo sodišče preskrbuje prevod.

Pa tudi pri cesarskih sodiščih je imela slovenščina v tisti dobi še vedno nekaj veljave.

Zasliševanje le slovenskega jezika zmožnih obdolžencev in prič v kazenskem postopanju se je moralo vršiti v slovenskem jeziku, čeprav so se potem te izpovedbe vseskozi nemško zapisovale. V civilnih zadevah pa je zbog najbujšega formalizma vladalo itak načelo pismenosti, vsled katerega so le odvtniki vlagali svoje vloge seveda le v nemškem jeziku. Toda ravno načelo formalizma, razne natančno podpisane prisege, ki so se morale prav kakor so se polagale zapisati, je pa provzročilo, da so se iste od nemščine nevesčih strank zapissegale, ponekod gotovo tudi zapisovale v slovenščini, kar nam izpričuje toliko še sedaj ohranjenih slovenskih priseg!

Važen v jezikovnem vprašanju pa je „Občni sodni red“ cesarja Jožefa z dne 1. maja 1781, ki je prekršil načelo formalnosti in toliko, da dovoljuje v interesu naroda na deželi ustno razpravo.

Zakonodajalec si je bil tu prvotno brezdvombeno v svesti, da bo zakon le tedaj ustrezal svojemu namenu, če se bo stranka smela posluževati svojega jezika. § 13 občnega sodnega reda, na katerega so se naši borilci za pravico slovenskega jezika neprestano sklicevali, zlasti do uvedbe novega civilno-pravnega reda, tudi izrecno določa: obe stranki, kakor tudi njihova pravna zastopnika naj v svojih govorih rabijo v deželi navadni jezik (landesübliche Sprache).

Menda so se očetje tega zakona sami jeli bati dubov, katere so pokli-

cali, skratka Franc Jurij pl. Kees. poročevalec zakonskega načrta navedenega občnega sodnega reda v kompilacijski komisiji, je jel besedilo tega § 13 sklicuje se na v svojem komentarju istočasno izšli latinski prevod „acubae partes ac earundem patroni in actibus causae idiomate consueto utantur“, tolmačiti tako, da izraz „v deželi navadni“ jezik pomenja pri sodišču tiste dežele navadni jezik, zahtevajoč, da morajo stranke, nezmožne tacega jezika, priti k sodišču z odvtniki. Manever, vreden tudi še 20. stoletja! Res je bila potem v izdaji tega zakona za zahodno Galicijo z dne 1. decembra 1796 nadomeščen ta ominozni izraz z besedami: „die im Lande bei Gericht übliche Sprache“. Z ozirom na to interpretacijo, kateri sta se tudi pridružila pravnik Nippel in Beidtel, ni prišel pravi smisel tega, v jezikovnem oziru tako važnega §, nikdar do veljave. —

Navzlic temu pa, da je cesar Jožef z dvornim odlokom z 26. marca l. 1787 zapovedal tudi v takozvanih italijanskih konfinih na južnem Tirolskem in Primorskem rabo nemškega jezika, pa srečujemo odslej vedno bolj pogosto zahteve i od strani ljudstva, kakor tudi zlasti od strani vlade, da morajo biti uradniki v slovenskih deželah slovenščine popolnoma zmožni.

Proseč za ustanovitev modroslovne šole v Ljubljani, povdarjali so kranjski stanovci l. 1787 v svoji prošnji na vlado: „die Pflege der Landessprache kommt hiebei in Betracht, insoferne die in fremden Provinzen studierenden Slaven in Gefahr geriethen, ihre Muttersprache zu vergessen und dadurch für die Verwendung im Vaterlande gänzlich unbrauchbar zu werden. . . auch die Civilbeamten müssen wegen des Verkehres mit Landvolk nothwendig Landeskinder sein.“

Celo cesar Jožef II. sam je izdal dolgo vrsto ukazov, zahtevajoč od uradnikov znanje deželnih jezikov. (§ 18 podložniškega patenta ddto. 1. sept. 1781. J. G. S. št. 23, § 97 patenta z 17. junija 1788. J. G. S.

št. 848 in dvorni dekret z 30. novembra 1787, J. G. S. št. 750.)

Posebno zanimivi so pa tozadevni dekreti in ukazi, tičeči se znanja deželnih jezikov in zlasti slovenščine izza vlade cesarja Franca I., ko se je začelo že narodno, čeprav le literarno in nepolitično gibanje Slovencev.

Za časa tega vladarja pa je izšla tudi prva, doslej skoro neznana jezikovna **na-**redba, glaseča se takole:

„Dvorni dekret z dne 23. julija l. 1818., objavljen z okrožno naredbo c. kr. notranjega avstrijskega apelacijskega sodišča z dne 24. avgusta 1818, št. 7510, op. št. 10.866 (Kr. Pr. G. S. 5 Erg. Bd. S. 462).

Njega Veličanstvo so z dvornim dekretom c. kr. najvišjega justičnega oblastva z dne 23. julija 1818 glede zasliševanja obtožencev ali prič, ki govore le slovenski ali kak drugi tuj jezik, izvolili izdati naslednji predpis: Ako se obtoženci ali priče, ki govore samo slovenski jezik, zaslišujejo v nemškem jeziku, tedaj mora ne samo uradnik, ki preiskavo vodi in zapisnikar, ampak vsaj tudi eden prisodnikov razumeti slovenski jezik in se mora to v zapisniku o zaslišanju izrecno opomniti.

Ako uradnik, ki vodi preiskavo ni zmožen slovenskega jezika, oziroma govori zaslišanece kak drugi tuj jezik, tedaj naj se določba §§ 356 in 359 kazenskega zakona natančno izpolnjuje.

S tem se ta najvišja naredba objavlja v znanje in ravnanje.“

Za nas zanimiva je dalje odredba:

„Dopis predsedstva dvorne pisarne z 7. svečana 1827, št. 3095 na vse deželne predstojnike, Pr. z. zb. 55 zv., str. 13. — (v Iliriji z ljubljansko gubernijalno odredbo z 9 dne marca 1827, št. 4423 okrožnim oblastvom objavljeno [okr. prov. zbirka 9. zv., str. 78])

Nj. c. kr. Veličanstvo so izvolili ob nekem posebnem slučaju izjaviti dne 28. januarja 1827, da store Najvišjega istega deželnih predstojniki in deželna oblastva zato odgovorne, da ne dobi nobena oseba mesta okrožnih ko-

LISTEK.

De viris illustrissimis.

Sulfarii ss. Ecclesiae doctoris in academia ss. Religionis ac rationis Aemone anno Domini MMMM habita. (Poročilo Sulfurija, doktorja presvete cerkve o znamenitih močeh v emonski akademiji sv. Vere in pameti Gospodnjega leta leta 4000.) (Po škofijskem arhivu.)

„In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti! Slava Bogu v višavah, hvaljen bodi Jezus Kristus!

V znožju gore, ki kipi nad Emono z dvema svojima glavama v nebo, presladki Devici Mariji na čast, je stala svoje dni močna trdnjava, zidana na savski pesek in na rimsko podlago, in je dolgo kljubovala časov viharjem. Mnogo je storila dobrot: storila je, da je vatikanska tiara svojo moč razgrnila nad temi kraji, da se je slava božja razlegala po teh krajih, da so se vrnili časi rimski v te kraje. Vse to je napravila učeč sveto vero in pravo znanost, kakor jo presveta Cerkev po božji volji razklada.

In je vendar prišlo, da se je sulo to zidanje, ko je dopolnilo svoj namen, ko rimskemu imenu ni pretela od nobene strani več nevarnost, in ko je kralj vseh kraljev, sam Bog v človeški podobi, sveti Oče iz rimskega prestola sém zavladal po teh deželah.

To pa se je bilo zgodilo po božji volji tako-le.

Pomladi so savski valovi zelo narasli in so prestopili svoje bregove in divje vodé so se razlile in odnesle vse in zrušile, kakor o vesoljnem potopu. Ali nobeno človeško življenje se ni izgubilo v teh vodah, ker Bog je svoje ljudstvo na čudežen način otel valovom iz žrela. Odvedel jih je bil iz teh krajev — bila je ravno Velika noč — in so romali na Sveto Goro in v Rim, svetemu Očetu pod noge in v sveto deželo, da so v Jeruzalemu ob grobu našega Izvoličarja prosili blagoslova božjega iz neba. In ne ena duša ni ostala doma na emonskem polju, in romarsko culo so vzeli vsi na rame in popotno palico v roke in vse so nesli seboj, in živino so gnali seboj, da so se spotoma branili ž njo. Lepo pa je bilo videti, ko je ves narod romal . . .

In Bog jim je dobro hotel, ko jih

je odpeljal, da niso v domovini konca vzeli. Tako se je dopolnil čudež božji, tako stoji zapisan v starih zaprašenih analah.

Na mestu pa, kjer je kipela rimska trdnjava v zrak, zijajo še dandanes začrnele razvaline, domovanje sovam in drugim prijateljicam modrosti. In Sava, ki si je bila tistikrat po božji volji prebrala strugo, podi burne svoje valove tik porušene zidovja in izpira zadnje spomine na čase davno minule.

Sredi te groblje pa so izkopali udani podložniki župnije ad St. Vitum pred nekaj leti pomenljivo spominsko ploščo, ki je bila vzidana pri zgradbi te zrušene stavbe. In meni, Sulfuriju, doktorju svete Cerkve, ponižnemu blapcu božjemu, pohlevnemu orodju v rokah Bogu podobnega, vsegamogočnega [Pepeža, se je posrečilo, dognati in spoznati z božjo pomočjo, po dolgotrajnem trudu in po skromnih svojih močeh, pomenljivi napis, ki razliva angelsko svetlobo na tisto dobo, ko se je rimska ta trdnjava zgradila.

Ta napis, ki ga tukaj častitim svojim tovarišem-akademikom emonske škofije v vednost izročam, z upanjem, da se poveča slava božja, da se pove-

ličajo zvesti služabniki njegovi, ta napis se glasi:

„Omnia ad maiorem Dei gloriam! V to bodi zgrajena tudi pričujoča stavba po božji volji, ki naj razširja in krepi rimsko gospodstvo po teh krajih!

Zgradilo se je to poslopje, ko je v senci mitre na škofovskem sedežu v Emoni počival prečastiti in preblazeni gospod gospod knez in škof, škof in knez † Antonius Bonaventura, ki je vzgojil v duhu Kristosove ljubezni in prizanesljivosti mlado duhovščino, ki je z ukrivljeno svojo gorjačo v roki užgal vse krive preroke, ki so tisti čas kot gobe po deževju vstajali iz tal in trosili grešne zmote po njegovi vladikovin, in ki se je naposled zaprl med samostanske zidove, da je z gorečo pokoro daroval Bogu zadnje dneve svojega življenja;

to poslopje se je zgradilo, ko je bogoljubno vodil posvetno oblast doktor Sustertitius blaženega imena, ki je imel toplo prijateljstvo s sv. Duhom, kateri ga je še celo od časa do časa obiskal in mu od časa do časa pamet razsvetlil. Ta mu je tudi podelil v znamenje izredne naklonjenosti in ljubezni čudežno moč, da je zemljo v zlato

izpreminjal, s tem da jo je potresal z žindro, ki se je svetemu možu kar iz rokava usipala; vsled te čudotvorne lastnosti, ki je tičala v njem, se ga je prijelo častno in značilno ime: Žindra;

to poslopje se je zgradilo, lko je bil zastopnik svete Temide, voditelj sodne gosposke dr. Eugenius Lampia, ki je bil že od nekdanj nadahnjjen s krščansko pravičnostjo, ki ni nikoli lagal in krivice delal in ki je že davno dobro poznal zakone svoje dobe, sodne dvorano in vse njene pritekline;

to poslopje se je zgradilo, ko je živel v teh krajih čudodelnik Lucas Smolnicar, ki je bolnike ozdravil in srebrno rožniško studenčino v lurško vodo in to zopet v zlato izpreminjal;

to poslopje se je zgradilo, ko sta Antonius Cobalarius in Thomas Caidisius vestno opravljala službo Haronovo in proti neznamnemu obolu prepeljavala duše umrlih v tujo deželo.

Zgradilo se je to poslopje v namen, da se uvede v teh krajih jezik rimski, ki je edini vreden, da se v njem Boga moli in časti, in ki naj izrine vse druge barbarške jezike iz zemeljskega površja, ki so grehota in nič drugega ko grehota, delo hudičovo!

misarjev, ki nima razven drugih v to potrebnih lastnosti tudi deželni jezik **popolnoma** v svoji lasti.

Klebensberg m. p.

Naravnost klasičen in sila podučen pa je naslednji ukaz, tako da ga hočemo objaviti v izvirniku.

„Ukaz predsedstva dvorne pisarne (Hofkautzleipräsidentialerlaß) z 2. sept. 1827, št. 949. objavljen z ljubljansko gub. odredbo z 27. dne septembra 1827, št. 20841 na okrožne glavarje v Iliriji (okr. prov. zb. 9 zv., str. 312).

Um in Zukunft eine mehrere Bürgerschaft für die genaue Beobachtung des allerhöchsten Befehls, vermög welchem für Kreiscommissärs Stellen in Illyrien nur der krainischen oder wendischen Sprache vollkommen kundige Individuen in Vorschlag zu bringen sind, zu erlangen, wurde vorgezeichnet, dass künftig bei Besetzung einer Kreiscommissärsstelle in Illyrien jene Competenten, deren praktische Kenntniß der krainischen oder wendischen Sprache als Mutter- oder bereits geübte Geschäftssprache nicht vollkommen notorisch sein sollte, einer vorläufigen Prüfung in der Art unterzogen werden sollen, dass sie vor einem dieser Sprache kundigen Kreishauptmann eine mündliche Verhandlung mit Parteien in dieser Sprachpflege und der Kreishauptmann hierüber eine schriftliche Relation erstatte, für welche er in dem Falle der bestätigten Sprachkenntnis so gestaltet zu haften haben wird, dass, wenn ein solches Individuum später wegen Mangel zureichender Sprachkenntnis übersetzt werden müsste, dem betreffenden Kreishauptmann die Übersetzungskosten zur Last gelegt würden. Diese letztern hätten aber auch dem Gubernium zur Last zu fallen, wenn es die vorläufige Prüfung anzuordnen und blos andern unzuverlässigen Zeugnissen Glauben beigemessen hätte.“

V slovenskem prevodu:

[Da se doseže v bodoče večje jamstvo za natanko splohjevanje najvišjega ukaza, po katerem se imajo za mesta okrožnih komisarjev v Iliriji le osebe predlagati, ki so popolnoma zmožne kranjskega ali vendskega jezika, se je odredilo, da se morajo v bodoče pri podelitvi mesta okrožnega komisarja v Iliriji tisti kompetenti, o katerih ni občeznano, da znajo kranjski ali vendski jezik kot materni jezik ali da ga rabijo že v poslovanju, podvreči začasni preizkušnji na ta način, da razpravlja pred okrožnim glavarjem zmožnim tega jezika, ustmeno s strankami v tem jeziku in da okrožni glavar o tem pismeno poroča; ako potrdi v tem poročilu, da je prosilec zmožen jezika, jamči za to potrdilo s tem, da ga v slučaju, ko bi se morala ta oseba zaradi nezadostnega jezikovnega znanja premestiti, zade-

nejo vsi stroški premeščanja. Ti zadnji pa zadenejo tudi gubernij, ako se ni odredilo začasne preizkušnje, marveč verjelo samo drugim nezanesljivim pričelom.]

Na enak način se ukazujejo tudi v dvornem dekretu z 27. maja 1833, št. 1797 (1794?) ilir. prov. zbirke zak. 15 zv. str. 16 popolno (vollständige Kenntnis) znanje jezika dežele in okraja za okrožne glavarje ter v ukazu dvorne pisarne z 15. januarja 1834., št. 1 (prov. zbirka zak. 16. zv. str. 28) za praktikante in v dvornem dekretu z 16. januarja 1835 za kriminalne aktuarje.

Za nas aktualne važnosti pa je tudi dvorni dekret z dne 20. junija 1837 J. G. S., veljaven za vsa apelacijska sodišča, kjer se zahteva od prosilec za avskultantska mesta tudi: izkaz jezikovnega znanja, katero mora prosilec osvedočiti v toliki meri, da ne zna le gladko (geläufig) govoriti, marveč sestavljati tudi spise.

Palace med bajtami.

V Cerknici na Notranjskem je bil v nedeljo 8. t. m. shod katoliško-narodnih volilcev. Na tem shodu je imel glavno besedo sam vodja katoliško-narodne stranke. Revnim, od farovža odvisnim in od kaplanovskupaj nagnanim ljudem je hotel povedati, kako on in njegova stranka dela za ljudstvo. Tega jim pa ni povedal, kaj je stranka že storila za to ubogo ljudstvo. O tistih »gna dah«, ki so jih ljudje dobivali od raznih že faliranih ali pa na kantu stoječih konsumov ni ohrnil nobene besedice. Tudi to je zamolčal, če si je kdo že s farovškimi ocvirki ričet zabelil. Saj je znano, da farovž niti v kaplanijo ne daje rad ocvirkov, še manj pa v mežnarijo, kaj pa šele drugim ljudem! — Pač pa se godi narobe: farovž tirja in pobira od ljudi enkrat za svede, enkrat za olje, enkrat za streho in enkrat za tlak, enkrat za bandera in enkrat za srajce itd. Nikdar niso siti! Kmet ne vidi tega davka, ker ima dilo na očeh in pa ker se boji — videti. In ker ima kmet dilo na očeh in pa da bi jo še dolgo, dolgo imel, zato hujskajo ti katoliški poštenjaki ubozege kmeta proti boljšim ljudem in mu hočejo dokazati, da je vse njegove bede kriv liberalni meščan. A skrbno mu pa prikrivajo, da je liberalni meščan prišel v boljši stan zato, ker se je kaj učil in ker pridno dela. Boje se, kakor hudobec križa, da bi kmet ne zvedel, da bo le tedaj prišel v boljši stan, če se bo tudi on kaj učil. Saj ves napredek in vse blagostanje stoji na izobrazbi! To sicer naš kmet prav dobro čuti, ko sili svoje otroke v šole, da bi si lažje kruh služili. A zaveda se pa naš kmet žalibog tega še ne! In to je tisto **zlo**, ki ga duši in mu jemlje pogum v borbi za življenje ter ga zapelje, da revež verjame sladkim besedam »katoliških

zapeljivcev. Zato je pa sam vodja katoliško-narodne stranke šel ljudi farbat in jih vklepat v farovške vojnice.

Za danes približno samo eno neskončno »žlindrarijo«, s katero je hotel kmete vjeti v svojo katoliško past Šuntal jih je proti šoli! — »Šole so palače med vašimi raztrganimi bajtami. In te palače morate staviti s svojimi žulji, sami pa nimate kruha! Tako nekako je začel in tako je šlo dalje. No — z ljudmi, ki tako ožindrano govore, se ne bomo prekekali! — A našemu revnemu kmetu pa moramo vendar izpregovoriti par besedic. — Komu pa zidaš šolo ti slovenski kmet? Ali je ne zidaš sebi? Ali je ne zidaš zato, da se bodo mogli tvoji otroci v njej učiti in izobraževati, da si bodo mogli potem služiti kolikor mogoče dober kruh? I seveda! Prav zato jo zidaš. Šola mora seveda tudi primerno velika biti, da ne boš imel nepotrebnih stroškov, če se bo čez kaj let razširila. Tako zahteva državna postava, katere ne bodo vsi katoliški dohtarji prenaresili. In da je nova šola tudi lepa, to ume vsak kmetski človek, samo katoliški dohtarji tega ne morejo umeti, kadar kmeta farbajo. Če bi tvoja »strgana« bajta n. pr. pogorela, bi si ti gotovo ne postavil več »strgane«, nego novo, lepo, zidano in prostorno, kakor se dandanes sploh zida. Vsaka pogorela vas je vstala iz pogorišča lepša in udobnejša, kar je čisto naravno. Toda katoliški dohtarji so pa nadnaravni, zato pa ne umejo takih naravnih stvari. — Sicer pa vemo, kam pes tace moli in zakaj je vodja katoliško-narodne stranke s šolskimi palačami farbat ubozege kmeta. V vsaki farnivasi, ali pa še celo pri podružnici, stoji med raztrganimi kmetскими bajtami lepa farovška palača. Vsak nepristranski človek bo pritrdil, da navadno ta farovška palača kmeta veliko več stane, kakor pa šola. Pri tej ima tudi sam kmet kaj govoriti, če se popravlja ali prezidava, pri farovški palači pa nima nobene besede. Popravljanje farovških palač je pa dostikrat odvisno od raznih muh raznih fajmoštrov. Saj se je že šestokrat primerilo, da je naslednik zavrgel čisto nove stavbe svojega prednika in jih jel prenaresati in to brez nujne potrebe. In kdo je plačal temu? Kmet in nihče drugi, če ne z naklado, pa v pušici in če ne pri beru, pa pri darovanjih ali pri krstih ali pa celo pri pogrebi. Po teh farovških palačah se dobro je in pije dan a dan. V teh farovških palačah ne smejo imeti otrok, pa imajo vendarle krasna in obširna stanovanja. V teh farovških palačah ima prva fajmoštrova dekla povsod lepše stanovanje, kakor ga ima po šolskih palačah vodja šole, t. j. tisti, ki velja za šolo toliko, kolikor fajmošter za faro. Vodja šole me biti oženjen in imeti otroke, a

ima navadno slabše stanovanje, kakor prva fajmoštrova dekla, ki ni omožena in torej tudi otrok ne sme imeti, vsaj v farovžu ne. To je sicer velik nedostatek, ki ga zakrivé naše šolske gosposke nekaj iz neutemeljenega varčevanja, včasih pa tudi na ljubo — fajmoštru. A resnica pa je in ostane, da šolske vodje v tem oziru bolj zanemarijajo, kakor pa farovške dekline. — Če se pa zdaj prevdarja, kaj ima kmet od farovške palače in kaj od šolske — tedaj pa ga menda ni kmeta in če ima tudi dilo na očeh, ki ne bi vedel, da ga farovška palača zmeraj veliko stane, da mupa prav čisto nič ne nese, in da si s farovškimi ocvirki še nobeden ni kaše belil. A v šolski palači se je pa izredilo in se jih bo še dosti takih, ki so domu več koristili, kakor pa je šola veljala. Dobili bodo v šolski palači naši otroci toliko in takih lepih nauk, da si bo vsak posebej lahko zidal tako palačo, če se bo le teh naukov držal. Z eno besedo: Šolska palača je **živ kapital**, farovška palača pa mrtev kapital, od katerega ima kmet samo — davek. In ta mrtev kapital, ki ljudi toliko stane, ta mrtev kapital je hotel vodja katoliško-narodne stranke ljudem zakriti, da bi ne videli odkod prihajajo pijavke na njihove mošnjčke. Toda to se mu ni posrečilo, ker ljudje že izpregledujejo in začenjajo ločiti črno od bele. Farovške palače ne bodo pogorele, a prešle bodo pa gotovo tako ali tako, kmetske bajte prej ali slej in na njih mestu bodo vstale lepe, zidane hiše in notri bodo stanovali razumni in pridni ljudje! — Ti pa ne bodo tako brez vsakega računa marali znašati denarja za cerkvene »namen« in takrat bi pa utegnili iz marsikake farovške palače nastati farovška — bajta!

Poglavje o trozvezi.

Niti Nemčija niti Italija ne prikriva svojih pikrih nazorov o vrednosti in stalnosti trozveze. Le Avstrija, molzna krava v tej zvezi, ne opeša oficijozno pri vsaki priliki zagovarjati trozvezo. Dočim si delajo nemški in italijanski politiki in državniki vprav smelega kombinacije, kaj sledi trozvezi, katere velesile se združijo itd. žive dunajski politiki v nekaki pijani omotici, kakor da je trozvezi večni obstoj. Zadnji čas si je Italija zopet pridobila dve novi zaveznici v Anglijski in Francoski, ki ji zagotavljata trgovinske koristi na morju. Več ko ima Italija takih prijateljev, bolj samozavestno in zapovedujoče nastopa v trozvezi. Vendar pa ji ni vseeno, ali je z Avstrijo v trgovinskih zvezah ali ne. Ravno trgovinska pogodba je Italiji še edina privlačna moč, da se hlini v trozvezi Avstriji prijateljico. Seveda izgubi zanj tudi trgovinska pogodba z Avstrijo glavno veljavo, ako se ne sprejme več vinska klavzula, proti

kateri je takorekoč cela Avstrija. In strahu tedaj, da bi ji ne odletel ta tolsti založaj, začela je oficijozno povdarjati svoje verno srce za trozvezo. Prav sumljivo se nam tedaj zdi, kako je novi italijanski minister zunanjih zadev, Tommaso Tittoni, takorekoč nevprašan in brez pravega povoda priznaval ljubezen Italije za trozvezo. Napram nekemu pariškemu dopisniku je namreč rekel: »Italija ostane iskreno in nepremakljivo zvesta trozvezi, ker je ta zveza element miru in ker politika, ki gre na odstranitev vojne nevarnosti, je v popolnem skladu z idejami napredka in načel prava, ki smo jih dolžni našemu političnemu preporodu. Tako vedenje nam je tem laglje, ker trozveza ni bila zapreka italijansko-francoskemu zblizanju, ki je postalo važni faktor naše mednarodne politike, in katero bomo raztegnili še na širšo podlago. Na drugi strani pa zopet ne smemo pustiti izpred oči gospodarske politike, ki pritiska s toliko silo na tehtnico mednarodnih razmer, ki je tesno spojena s trgovinskimi dogovorji.« — To je vendar dovolj jasna židovska ljubezen — pobratimstvo mošnje.

Položaj na Hrvatskem.

Od letošnjega pokreta sem je javno življenje na Hrvatskem kakor prerajeno. Zdi se, kakor da bi se Hrvatska po dolgem, težkem snu prebudila in hotela s podvojenimi močmi in z neumornim delom nadomestiti vse ono, kar je zamudila, ko je bila celih dolgih 20 let vključena v neprosto voljne okove Khuenovega sistema in ždela v narodni in gospodarski letargiji. Dasi je letošnji pokret stal Hrvatsko mnogo žrtev, vendar ne odtehtajo te toliko, kolikor je to gibanje rodilo dobrega sadu. Da se je narod zbudil, da se je jel zavzeti svojih pravic in jih tudi z vso odločnostjo zahtevati, to je skoro izključno zaslug tega pokreta. Dogodki letošnje spomladi so vili novo navdušenje, nov pogum v žile omagajočih rodoljubov in pridobili stotine žilih, mladih moči na rodni stvari. Hrvatska opozicija je sedaj krepkejša, kakor kdaj prej. In kaj jo najbolj krepi? Da je zapustila svoje akademsko stališče, da je opustila — rekel bi — svojo »akademsko« opozicijo in stopila na krepka realna tla ter zanesla svoje ideje v najširše kroge ljudske mase. Ta njena taktika je že donesla mnogo uspehov. Ves narod stoji sedaj za njo. Ker je obenem umela, vpogibajoč se treznemu prevdanku in uvažujoč zdravo politično resono, najti s Srbi neki »modus vivendi«, si je svojo pozicijo še tembolj utrdila, zlasti ker so tudi Srbi stopili z njo na opozicijska tla in se izrekli za kardinalno točko hrvatskih zahtev

Dalje v prilogi.

Zgradilo se je poslopje v ta namen, da se izroči vsa oblast cerkvi nazaj, ki se ji je krivično iztrgala in se dala ljudem, kajti vsa oblast, izvira po svetih naukih cerkvenih očetov od Boga in zatorej pristoji božjemu namestniku, ki iz njega Bog govori in diha, svetemu Očetu na rimskem prestolu.

Zgradilo se je poslopje v ta namen, da se privede znanost, ki je zgrešila pravo pot, zopet v naročje sveti Cerkvi in Papežu, ki se ne moti in se motiti ne more; sence zmot se naj umaknejo kot megla vsepovsodi solncu neizkončne resnice, ki je v Rimu rojena in v Rimu doma. Zavedati se mora zopet človek, da ga je Bog ustvaril tako, da je svoj dih zavil v sirovo ilovico, da ga je potem posadil v sredo vsega sveta na zemljo, kamor ima neprestano eno svoje oko uprto. Na božje povelje mu prižigajo angelci vsako noč sveče, ki so po nebu pripete, za dne pa mu sveti solnce in ga greje po božji volji. Amen.

Tako poroča spominska plošča; to so bili torej možje, ki so vsadili gorčično zrno krščanskega življenja v to zemljo, ki je iz njega zrastle mo-

gočno deblo. Ti možje so vodili in privredili ljudstvo k temu, da se je globoko do tal uklonilo večni Romi, najsi so jim razni krivi preroki — anathema sit — metali polena na pot.

Naša škofovska akademija sv. Vere in pameti naj pošlje deputacijo v Rim, da se pokloni nezmisljivemu Dalai-Lami in mu izroči udanostno izjavo duševne in telesne pokorščine. Deputacija pa naj tudi priporoča Dalai-Lami, da obviije tem možem svetniški venec okrog glave, ker na dlani leže dokazi, da so bili že na zemlji sveti in da je njih življenje bilo zaslužno pred Bogom in sv. Cerkvijo; brezdvajno je, da se veselo njih duše v nebesih in da gledajo Boga iz obličja v obličje.

A tudi mi se jim izkazimo hvaležne naslednike; iz razvalin naj zrastejo visoki kipi, ki bodo pričali poznim rodovom o možeh, ki so jim pripravili tako svetlo prihodnost. Per omnia saecula saeculorum. Amen!

Tako je govoril vse časti vredni Sulfurij, doktor in ponižen služabnik presvete Cerkve, in z burnim odobravanjem je sprejela akademija sv. Vere in pameti njegove besede.

V resnici je kmalu za tem strmela na emonskem polju pod Šmarno goru skupina marmornih kipov visoko v nebo.

Spredaj se je smejal dr. Sustertitius na glavi je čepel svet. Duš v globlji podobi, po rami pa mu je opletala vreča žlindre. Hrbet se mu je krivil in ramé so se mu šibile pod težo, ker žlindra v vreči se je bila v zlato izpremenila. Na drugi strani je stal dr. Eugenius Lampa v znanem sivo-rjavem jopiču in ravno takih hlačah s tirolskim slamnikom na glavi; v roki pa je nosil železne verige — znamenje svoje oblasti. Za temi pa so se vrstili Smolnicar s sodčkom pod pazduho in pa dva Harona v dolgih plaščih z mošnjčkom v roki. Vsem pa je žarelo veselje in zadovoljstvo z obraza.

Sredi njih pa je stal sklonjen Antonius Bonaventura, upalih lic, skezanega obraza. In ta je plakal in debele solze so se mu usipale iz oči!

To so prerokse sanje, kakor jih je zapisal Bogu v večjo slavo, zvestim njegovim hlapecem pa v zaslužno povečanje.

Leo Romanus.

V zobeh.

(Konec.)

»Dete moje — poljubi me!« Njegov melodiozen glas.

»Ah! Pri vsej lastni volji bi te sedaj ne mogla. Razjeda me misel, da imajo ljudje, ki me niti ne poznajo, slabo mnenje o meni.«

»Brezdvajno, duša. Človeku, katerega se temeljito pozna, se gotovo prisvaja drugačne zaključke, ako jih zasluzi.«

»Pa zakaj to, Kazimir! Jaz si mislim o vsem svetu le dobro, o onem človeku, ki mi ni naredil slabega — najboljšega.«

»Nekolike drugače moraš gledati v svet. Ne zaupaj mu nikoli sleparju.«

»O, danes me je dovolj razočaral. Tako naveličana sem življenja, da bi še najrajše umrla. Ničesar več me ne veseli.«

»Nič? Prav nič?«

»Da, nič. Vse mi je prazen nič.«

»Tudi jaz sem ti tedaj votla ničla?«

»Pustiva to in idiva od tukaj. Prosim te. Daleč idiva — kamor

hočeš, samo da se oddaljiva od tega poslopja.«

Pomiril jo je zopet za nekoliko, toliko da je sedla na stolico k njemu. Njun pogovor se je bil zopet razvil, ko preje. Govorila sta o marsikaj in marsikaj ga je povpraševala. Le o svoji ljubezni — le o vzroku nje konca ni zinila, akoprem bi najrajše poznala izvor nje prestanka. Da mu je postala zoprna, mislila si je lonka, pa ne! V tem slučaju bi mi ne prišel v bližino. Zamaknila se je za hip v svoje misli, zroča mu v obraz.

»Sem ti še tako grd, zakaj me tako opazuješ?«

»Opazuješ? Ah, mislila sem ravnokar, da ste možki velikanska uganjka.«

»Mi možki? In ve ženske? In ti?«

»Jaz, uganjka? A dr. D. mi je rekel, da je moja duša jako prozorna.«

»On ti je to rekel? On, moj prijatelj?«

»Da, on! Tvoj prijatelj! —

Umolknil je za dolgo, ko da ne-

kaj premljila.

»Čuj, lonka!«

»Kaj, Kazek?«

— za financijsko samostojnost Hrvatske in Slavonije. Hrvatske in Srbi bodo torej sedaj še sicer ločeno korakali v boj, toda prepričani smo, da bodo končno skupno udarili po sovragu skupne domovine. Tako je sedaj na Hrvatskem, v deželi dominuje sedaj opozicija. Takozvana narodna stranka ima sicer večino v saboru, v narodu pa nima nikake zaslombe, njena edina opora je sedaj uradništvo. Narodna stranka brez — naroda, pravi »lucus a non lucendo! In prav gotovo je, ako bi se sedaj razpisale nove volitve, in naj bi se tudi volilo po proštem Khuenovem načinu, madjarska stranka bi izšla iz volitev deimirana, opozicija pa bi triumfovala! Tega si je v svesti tudi »narodna« stranka, zato je napela vse sile, da si utrdi in okrepi svoje stališče. Če se ji pa bode to posrečilo, je dvomljivo! Prehudo že boleha na anahronizmu. Prestara je že, preživela se je, zato nima več pravice do življenja! Na njeno mesto pa že stopajo mladi, čili elementi navdahnjeni z drugim duhom in z drugimi idejami, ki bodo res zastopniki — naroda!

Državni zbor.

Seja dne 20. novembra. Vlada je predložila šestmesečni budžetni provizorij, t. j. do 30. junija 1904. Za nekaterimi nujnimi predlogi je prišla takoj na vrsto afera Tisza-Körber. Stališče v strankah se je spremenilo. Dočim so Vsenemci sklenili, da se ne vmešavajo v to zadevo, so Čehi vložili samostojno interpelacijo.

Prvo interpelacijo zaradi govora ogrskega min. predsednika je stavila petorica nemškega odbora (Gross, Bärreither, Derschatta, Kathrein in Lueger). V svoji interpelaciji pravijo, da bo Tiszov govor vplival na vodstvo in notranjo organizacijo skupne armade, in avstrijski državni zbor ima pravico in dolžnost, to vplivanje na vse strani razjasniti, posebno zato, ker tostranska državna polovica več kot dve tretjini prispeva k stroškom skupne armade. Pri tem je grof Tisza govoril v takem tonu, ki bi moral osupniti celo med vladami, ki so si popolnoma tuje, namram Avstriji pa je kaj takega naravnost nezaslišano. Vprašali so končno dr. Körberja, kako stališče zavzema on proti Tiszovemu govoru. V interpelaciji Mladotrehov se povdarja, da je mogel grof Tisza tako samozvestno govoriti le zategadelj, ker predstavlja ustavno vladno, dočim je dr. Körber le predstojnik uradniškega kabineta. Nadalje se grof Tisza lahko sklicuje na močno večino za seboj, dočim nima dr. Körber za seboj nikogar.

Dr. Körber se je takoj vzdignil, da odgovori na interpelacijo Nemcev. Odločno in dostojanstveno je zavračal Tiszovo stališče, kakor da bi avstrijski državni zbor ne imel na skupne zadeve iste ingerence kakor ogrski. Izjavil je jasno, da imata oba parlamenta isti vpliv, in da se nagodbeni zakoni morejo spremeniti le v soglasju obeh parlamentov, ne pa morda le enostransko po odloku ogrskega državnega zbora. Svoje izvajanje je zaključil z besedami: »in če bi — kar varuj Bog — kot posledica beseda »tuj« stopila med obe državni polovici, moralo se bo spominjati, da je kraljevi ogrski ministrski predsednik bil prvi, ki je vzel to besedo v usta«. Češki radikali so ves čas klicali med Körberjevim govorom: »Ne potrebujemo nemškega armadnega jezika! To lahko poveste Hohenzollerncem! Proč z nemškim drž. jezikom! Proč! Proč! Nemci so prirejali Körberju hrupne ovacije.

Razmerje med obema ministrskima predsednikoma se je vled to zavrnitve tako poostriilo, da skoraj ni druge rešitve, kakor da se eden ali drugi umakne. Dr. Körber si je uvrstil stališče vsaj med Nemci. In ta rehabilitacija mu je bila tudi zelo potrebna. Že v debati o njegovem otvoritvenem govoru se je včeraj poznalo, kako mu govorniki prizanašajo.

Posl. Hofmann-Wellenhof je interpeliral zaradi spremembe obdinskega reda v Gradcu; posl. Herold je interpeliral naučnega ministra glede ustanovitve čeških ljudskih šol na Dunaju. Posl. Prade je vložil nujni predlog, v katerem zahteva ločitev vseh administrativnih in pravosodnih oblastni na Češkem po narodnosti.

V debati o izjavi ministrskega predsednika je govoril prvi dr. Herold, ki je rekel, da si je dr. Körber najbrže naročil pri grofu Tiszi govor, da je mogel danes nanj odgovorjati, ter žeti toliko navdušenje. Govoreč o armadnem in jezikovnem vprašanju, je govornik strastno napadal dr. Körberja, pozivaje ga opetovano, naj odstopi, da pride vlada, ki podeli enkrat slovanskim narodom njihovo pravo, da se ne bodo več smatrali za narod druge vrste, za podrejeno, inferiorno pleme.

Govorili so še dr. Bärreither, Zazvorka, Wolf, Ellenbogen in Scheicher. Posl. Zazvorka je rekel, da je prav veselo znamenje, da so dobili Madjari vendar enkrat pogum, zahtevati v armadi enakopravnost. — Ker je imenoval vladno postopanje na Češkem »Gaunerstreiche«, ga je predsednik ukoril. Ellenbogen in Scheicher sta govorila istotako ostro v smislu svojih strank. Ob 4. popoldne se je seja prekinila. Prihodnja seja bo v torek.

Politične vesti.

— Na Srbsko se je vrnil Milan Christić, »oče« zadnjega Obrenovića — Jurija Christića. On bajó reflektira na službo dvornega maršala in hoče zato sodnijskim potom dati konstatirati svoje očetovstvo Juriju Christiću.

— Program Banffyjeve stranke je sestavljen po programih neodvisne in liberalne stranke, da bodo torej Banffyjevci nekaka srednja stranka. Kossuth se je izjavil, da nastop barona Banffyja ne more škodovati neodvisni stranki. V liberalni stranki pa vlada precejšnje vznemirjenje, zlasti pa je v skrbih ministrski predsednik grof Tisza.

— Glede reform v Makedoniji je sklepal te dni poseben ministrski svet in se je določil odgovor na noto Rusije in Avstrije. S turške strani se zatrjuje, da bo ta odgovor v najkrajšem času obelodanjen. Kakor smo včeraj poročali, je sultan odločen nasprotnik reformam in sploh ni hotel na avstrijsko in rusko noto ničesar odgovoriti. Sedaj je svoje stališče že spremenil, ker ni našel pri nobeni sili opore. Sedaj se zatrjuje, da Turčija na reformno noto ni tako dolgo odgovorila radi tega, ker je bil sultan bolan. Veliki vezir, čegar stališče je bilo preje že omajano, je prišel sedaj že bolj v milost in bo najbrže ostal na svojem mestu.

— Korupcija med uradniki ponomčevalne komisije na Poznanjskem. Pred kratkim so zaprli poljskega rodoljuba in izdajatelja časopisa »Praca«, Biedermana. Preiskava je dognala, da je bilo mnogo uradnikov takozvane »naselbinske komisije« od njega podkupljenih, da so mu izdajali, katera poljska posestva namerava komisija kupiti, da je mogel to potem preprečiti.

— Cesarski princ — Mladoturek. Iz Carigrada se poroča, da so tamkaj prišli princa Luffullaha, sina pokojnega sultanovega svaka, Mahmuda paše, ki je kot Mladoturek živel v prognanstvu v Bruslju. Princa, ki je tudi znan kot navdušen Mladoturek, so zaprli.

— Znamenit političen govor v francoskem parlamentu. Poslanec Deschanel je imel velepolitičen govor. Francoska mora napeti vse moči, je rekel, da se Rusija in Anglija zbližate. Francoska naj tudi goji prijateljsko razmerje z Italijo, toda podlaga njeni politiki naj bo vedno zveza z Rusijo. V balkanskem vprašanju naj Francija podpira Rusijo in Avstro-Ogrsko in naj pazi, da se ne oslabi vpliv Avstrije, zakaj čim je oslabljen Avstrija, ki je

končni kamen Evrope, oslabljen je tudi Francija.

— Pogodba glede panamskega kanala zagotavlja Združenim državam popolno suverenost nad pokrajino 10 do 12 milj na vsaki strani kanala; na obeh koncih kanala se napravijo utrdbe. Mesti Panama in Colon dobite samoupravo. Ako bi se pogoji ne izpolnjevali, jih smejo Združene države z vojno močjo izsiliti. Kanal je nevtralen in odprtjen vsem narodom pod enakimi pogoji.

Dopisi.

Z Bleda. Kakor znano, je v naši okolici v svrhu odkupa zemljišča za novo bohinjsko železnico cenilna komisija svet jako slabo cenila. Več posestnikov, ki se čutijo zaradi tega oškodovani, je napravilo skupno pritožbo proti določeni odškodnini, na katero pa je železniško vodstvo sicer že odgovorilo, toda kako? Vsi naši dokazi, da se nam hoče napraviti velika škoda vsled te cenitve, in da se ni postavno oziralo na naše prošnje in na resnične razmere, so se zavrnili s trditvijo, da je določeni znesek za kvadratni seženj po 3 K 60 v zadosten, v resnici pa se je ta znesek priznal samo enemu posestniku, vsem drugim pa veliko manjše svote. Podpisani je vesel, da nova železnica ne bo tekla po nobeni njegovi parceli. V interesu drugih oškodovanih posestnikov pa se čuti kot občinski svetovalec vezanega, opozoriti pristojne oblasti, na okolščine, na katere se cenilna komisija radi nepoznanja naših krajevnih razmer ni ozirala. V našem okraju proti Ribnemu se l oral njive lahko kupi tudi za 600 K. V krajih pa, kjer bo tekla železnica, se je prodal oral njive tudi že za 2000 kron, ne da bi se to porabilo morda za stavbišče. Seveda tuji izvedenci se niso mogli ozirati na take krajevne razmere, ker jih niso prav nič poznali. Takisto so izvedenci tudi izjavili, da okoli projektiranega kolodvora na Bledu ni nobenega zemljišča, ki bi se moglo šteti v zdravniški okraj. Izvedenci niso mogli vedeti, kje se prične zdravniški okraj, in tudi o tem niso hoteli ničesar slišati. Vprašati bi bili vendar morali tiste, kateri bi jih lahko o tem poučili, in to sta občina in zdravniška komisija. Ta dva bi bila lahko uradno dokazala, da spada dotični svet v zdravniški okraj. Svet okoli novega kolodvora je res bregovit, ali zaradi tega ne more nobeden trditi, da tam zaradi tega ni nobenega stavebnega prostora, posebno ker je prav v bližini jezera. Nasprotno! Tuji postavljajo najraje svoje vile v vzhisene kraje, da imajo lepši razgled. Vile: Rosenberg, Bela, Kokolj, Fröhlich in več drugih stoje v strmih bregovih, torej v prav takšnem terenu, kakor je svet okoli novega kolodvora. Železnica bo tekla dva kilometra daleč po zdravniškem okraju, in po večjih krajih preko vrtov mimo vasi, a komisija ni našla nobenega stavbišča. Iz teh razlogov se mi zdi primerno opozoriti dotične, kateri morejo prizadeti posestnikom kaj pomagati, da bi se potrebno ukrenilo, da bi se svet za železnico še enkrat pregledal, ter cenil, da ne bodo imeli prizadeti posestniki prevelike škode, katera jim preti sedaj radi prenizke cenitve.

A. V.

vojvoda se je vedel skrajno nedostojno pri nekem pogrebu, zopet drugi so mu delali na drug način veliko sramoto. Na to je zgubil na grozen način svojo soprogo. Skoro potem pa sta povzročila cesarju nekaj Leopold Salvator in nečakinja Luiza Toskanska neizrečno žalosti in sramote.

Ko je cesar, izmučen po udarcih usode, hotel odločiti krono, ga je njegov nečak Ferdinand — žalostno pustil na cedilu, vrhu tega pa je še sklenil zakon z neko »manj vredno žensko«, kar je cesarja znova hudo bolelo. Sedaj se puntajo še Nemci in hočejo državo razdeliti, Čehi zahtevajo svojega kralja, Madjari pa hočejo celo državo razbiti! In zakaj vse to, zakaj kaznuje Bog tako hudo cesarja Franca Jožefa? — ker je premalo »katoliški!« — Tako, sedaj pa vemo! Ali ni to prav hudičevsko klerikalna hudobija? Kdo pa je bolj katoliški, kakor cesar Franc Jožef? Vsako leto se vdeleži pobožno na Telovo procesije, umiva ponižno o Veliki noči 12 starškom noge, hodi pridno v cerkev in k spovedi, se strogo posti, zida katoliške cerkve, daruje vsako leto o božiču papežu 100.000 K, da le 100.000 K za maše po pokojni cesarici, štiti s svojo osebo vse rimsko-katoliške težnje, sprejema v svoje dežele pregnane menihe, pomilosti v vsako leto par tucatov črnosuknjencev, ki so bili za različne lopovščine obsodjeni itd. itd. Sree, kaj hočeš še več? Ali more biti kak vladar še bolj katoliški, kakor je cesar Franc Jožef? Člani cesarske rodbine romajo v Rim in poljubujejo ponižno nogo rimskemu papežu. Nadvojvoda Karol Ljudevit je celo šel po nasvetu svojega spovednika v sveto deželo — pit okuženo vodo reke Jordana. Prisedši domov, je umrl na koleri! Postal je torej žrtev svoje slepe vere!

Cesar Franc Jožef, glavar velekatoliške hiše habsburške, je pač za katoliške cerkev že storil več, kakor marsikateri svetnik!

Če ga torej Bog še vkljub temu tako hudo kaznuje, potem pač ni — katoliška cerkev — edino prava in Boga dopadljiva, kali?!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. novembra.

— **Akcija za koroške Slovence ali klerikalci vedno sleparijo.** V dodatek naši, v četrtek priobčeni notici bode še omenjeno, da je dr. Ferjančič svoj nujni predlog zastran ravnopravnosti na Koroškem skoraj teden prej, nego se je sešla poslanska zbornica, poslal dvornemu svetniku dr. Ploju ter mu pisal, da ne dvomi, da podpiše tudi »Slov. zveza« ta predlog, tem bolj, ker sta kluba svoje nasprotstvo v tej stvari v stran postavila in sta tudi že bila v skupni deputaciji pri ministrstvu. Tudi je dr. Ferjančič opozarjal, da bo treba debato o predlogu organizirati in za predlog interesirati Čeha, Poljake itd. ter je naprosil dr. Ploja, naj se tudi on pripravi za govor. Dan pred sejo sta dr. Ploj in dr. Ferjančič še skupno govorila z enim in drugim slovanskim poslancem v ti zadevi in je dr. Ferjančič tudi rekel dr. Ploju, da nima nič proti temu, če je tudi on kot drugi predlagatelj imenovan na predlogu, da bi se skupno postopanje tudi v tem oziru še bolje označilo — samo dr. Šusteršiča je izključil. Drugi dan je imela »Slov. zveza« pred zbornično sejo klubov sestanek. Dr. Ploj je prišel na ta sestanek s predlogom in Ferjančičevim pismom. In tam se je sklenilo, da se predlog le podpiše, če mu stopi na čelo član »Slov. zveze« in ta tudi predlog prvi utemeljuje. Kako naj se imenuje tako postopanje, to smo že zadnjič povedali. Iz vsega se zopet vidi nadutost in oblastnost dr. Šusteršiča, ki hoče, da naj bi napredni poslanci nosili vlečko njegovega žalostnega kluba. Tega pa ne doživi več, to nam lahko verjame.

— **Slovanstvo „Slovenske zveze“.** Te dni je umrl poslanec in podpredsednik mladočeskega kluba dr. Brzorač. Bil je to eden najsimpatičnejših poslancev in goreč zastopnik slovanske misli, ki je z iskreno ljubeznijo objemal vse slovanske narode in zlasti tudi nas Slovence. Povodom njegove smrti so se vsi slovanski klubi podvzivali,

Zakaj Bog kaznuje cesarja Franca Jožefa!

V raznih listih, tudi dunajskih, čitamo, da je neki francoski duhovnik nedavno v svoji propovedi pozivjal vernike, naj se neomajano drže katoliške vere, ker ta je edino Bogu dopadljiva, in kdor ne brani te vere, tega kaznuje Bog in se ne ozira niti na mogočne in visoko stoječe ljudi, še manj pa na reveže.

Kot vzgled, kako Bog celo mogočne kaznuje, je navajal — avstrijskega cesarja rekoč: »Cesar Franc Jožef je moral svojo dedščino l. 1848. šele iztrgati iz rok revolucije. Šest let pozneje so ga poskusili umoriti. L. 1859 je izgubil v vojski veliko in bogato pokrajino. V vojski z Dansko si je sicer izvojeval celo holštajnsko deželo, a jo je moral dve leti pozneje odstopiti Prusiji, ker ni imel božjega blagoslova. L. 1866. je bil cesar zamotan kar v dve vojski — s Prusijo in Italijo. Lahko so mu zopet odvzeli, dasi je v vojni zmagal, eno najlepših in najbogatejših dežel. Skoro nato so v Mehiki ustrelili njegovega brata Maksimilijana. L. 1869. je v Dalmaciji buknil upor.

V osemdesetih letih je zbolela cesarica Elizabeta in se odvrnila od njega, da ni mogel več uživati rodbinske sreče, njegov sin Rudolf pa je umrl grozovite smrti. Sploh pa so mu povzročili njegovi sorodniki veliko skrb in žalosti: Ivan Orth je poginil na morju, neki drugi nad-

čolonom zrla prezirljivo, ko je šla mimo sobarice.

»Čakaj,« rekla je svojemu prijatelju, ko sta bila zunaj na hodniku.

»Nekaj sem pozabila!« Obrnila se je proti vratom, ob katerih je še vedno stala sobarica — a potem pred njenimi očmi vrgla z vso zaničljivostjo srebrn goldinar na odgrnjeno posteljo.

»He, he,« zasmejala se je zlobno in maliciozno, ko je potem ne ozrši se na postrežnico stopala za svojim idealom.

Sobarica jo je prav dobro umela...

Ko sta bila na stopnicah, si je potegnila pajčolan čez obraz in sklonila glavo; kakor grešnica se je ozirala v vežo — boječa se, da bi je kdo ne zapazil prihajati iz gornjih prostorov, kajti kakor je preje vsa sredna in brezskrbno stopicala iz voza v hotel in tam v prvo nadstropje, tako jo je sedaj mučil strah, da jo kdo vidi iziti. Kakor hudodelka, ki se boji orožnikov, je trepetajoča se pomikala dalje. Najraje bi bila izpustila po tri ali štiri stopnice, da bi bila preje spodaj.

»Ah, Kazimir, da me kdo vidi — kdo me potem opere pred strupenimi jeziki, akoprem je moja duša čista, moja vest brez očitanja.«

»Ah kaj, nikar se s tem ne vznemirjaj! To menda še ni tak greh, ako si bila z menoj v enem hotelu.«

»Ah, Kazek, zate ne, zate. Pa da nisva preje pomislila. Stoprav sobarica mi je mogla odpreti oči!«

Bila sta že na poslednji stopnici, pa v tem hipu so se odprle vežne duri in vstopili so trije elegantni gospodje. Nje znanci. Dobri znanci. »Ah!« izrinilo se jej je težko iz prsi. Vsa zmedena se je ozrla od njih v nasprotno stran. Nje zadrega, vsled katere je niti pozdraviti niso mogli, je le še bolj potrdila ono neprijazno misel, ki se je v vseh treh spočela naenkrat.

»Kaka neprevidnost,« zašepetal je prvi, ki je odpiral vrata v salon. »Za slične sestanke si izbere ravno hotel, v katerega pohaja zaradi dobre pijače največ domačinov.«

»Eh, pa morda je vendar ne smemo še toli strogo obsojati,« pripomnil je drugi. »Sicer pa sevé jako nepremišljeno!«

»Sama se obsoja. Česa pa je iskala v prvem nadstropju? Ha, ha!« Ironičen glas tretjega.

»Ha, ha, ha,« se je zasmejala na ulici tudi Ilonka, ko pol nora, ko človek v obupu, ko človek, ki se boji nadaljnega življenja!!!

»Ljubíš li še mojega prijatelja?«

»Jaz?«

»Bi li bilo kaj čudnega? Eh, pa pustiva!«

»Ti si jako negalanten!«

»Kako to?«

»Ker se, drznem puščati kako žensko v radovednosti.«

»Je li to tako hudo?«

»Seveda, radovednost razvema.

Zakaj nisi prišel, niti pokazal, da mi hočeš nekaj povedati, ko si se zopet premislil.«

»Samo za danes ljubka! Do jutri se premislim.«

»In mi poveš?«

»Seveda.«

»Še bolj sem radovedna!«

»Oh, ta ženska slabost!«

»Zdaj pa idiva, ne,« povprašala ga je ljubeznjivo in stekla k eni postelji. Prihitela je zopet k njemu in mu položila čepico na glavo. On pa si je opasoval dolgo, svetlo sabljo, med tem ke si je ona oblačila rokavice ter si polagala slamnik. Ko je potisnil za gumbo ob vratih, se je prikazala na pragu sobarica.

»Kovček pustim tukaj; ustavim se delj časa v tem mestu. Samo še smodk mi pripravite.« —

Odhajala sta iz sobe. Ilonka je stopala ponosno pred pomorskim zdravnikom in s privzdignjenim paj-

izreči udovi in češkemu klubu svoje sočalje na tej izgubi. In seveda so kondolirali vsak v svojem jeziku. V imenu poljskega kluba je kondoliral vitez Jaworski v poljskem jeziku, v imenu maloruskega kluba je kondoliral dr. Romančuk v maloruskem jeziku, v imenu jugoslovanskega naprednega kluba je kondoliral dr. Tavčar, v slovenskem jeziku. Tudi »Slovanska zveza«, tista bahata združitev raznih elementov, je kondolirala in sicer po dr. Šusteršiču. In ta »Slovanska zveza« je porabila to priliko, da je enkrat prav krepkopljunila na svoja načela. V imenu »Slovanske zveze« je veliki Slovander Ivan Šusteršič kondoliral na smrti vzornega in idealnega Slovana dr. Brzorada v — nemškem jeziku! Če to ni škandal prve vrste, potem ne vemo, kaj naj se še tako imenuje. Sram nas je lahko vseh skupaj, da je kaj takega med nami sploh mogoče in sram nas je lahko vseh, da člani »lepega kluba« kaj takega sploh trpe. »Slovanska zveza« pa naj si čim prej izbere drugo ime, ker ni vredna, da bi se imenovala slovenski klub.

— **Nesramno agitacijsko sredstvo.** Kakor znano, ustanovil se je nekak konsorcijski, ki naj bi delal za lokalno železnico Rakek-Babno polje. Kaj pomenjajo taki konsorciji, ve vsak, ki količarko pozna razmere. Navadno ima opraviti z mrtvo rojenim detetom. Tudi železnica Rakek-Babno polje je projekt, ki je sicer rojen, ali kdaj pa da stopi v življenje, tega niti sam Bog ne ve. Eno pa je gotovo, da narodna napredna stranka s to železnico ničesar opraviti nima; stranka kot taka se zanjo ne briga, in niti na misel ji ne prihaja, ogrevati se za nebulozni projekt. Če bi po kaki železnici prišla ob vsakdanji kruh ogromna masa ljudstva, je samo ob sebi umljivo, da se resna politična stranka ne bi mogla in ne bi smela navdušiti za tako železnico. To bodi enkrat za vselej pribito! Narodno napredna stranka se dosedaj za železnico Rakek-Babno polje še nikdar izrekla ni. Tem neumnijeje je ako nam sedaj klerikalci omenjeni železniški projekt v žep tlačijo ter begajo ljudstvo z lažjo, da mu hočejo liberalci zaslužek snesti! Brez sleparije ti ljudje agitirati ne morejo, a agitacija z železnico Rakek-Babno polje je prav vsakdanja sleparija!

— **Deželni odbor** je imel včeraj sejo. Za stražniškega nadzornika v prisilni delavnici imenoval se je železniški aspirant g. Kazimir Mulaček. Kot volontarja sta sprejeta v deželno službo Miroslav Česnik in Ivan Peklenk. V cestne odbore so nameščeni: Matija Hočevar v Velikih Laščah in Matija Oblak od Sv. Gregorja za Velike Lašče, Jožef Merhar iz Dolenje vasi in deželni poslanec Primož Pakiž za Ribnico, Iv. Kankelj, župan v Godoviču in Iv. Kenda, župan v Spodnji Idriji za Idrijo; Alojzij Pavlin, posestnik v Trebnjem, Janez Bukovec, posestnik in bivši župan na Veliki Loki za Trebnje. Članom zdravstveno-okrožnega zastopa višnjegorskega je bil imenovan c. kr. notar Karol Pleiweis v Višnji Gori, članom litijskega zdravstveno-okrožnega zastopa pa Ivan Bratun, župan na Kresniškem Vrhu.

— **Častno občanstvo** podelil je soglasno občinski odbor v Vrhpolju pri Vipavi dež. predsedniku v Ljubljani, baronu Vikt. Heinu in baronu Viljemu Rechbachu, okr. glavarju v Postojni.

— **Pravi glas iz ljudstva.** Pod tem zaglavjem priobčil je »Slovenec« z dne 14. t. m. dozdevno izjavo občinskega odbora v Jaršah z dne 13. t. m. v prilogi deželnozborski volilni reformi, s kakeršno želi klerikalna stranka zadobiti v roke deželno gospodarstvo. Ob enem očita se v dotični notici podpisane županu, da v seji 6. t. m., v kateri je občinski odbor sklenil soglasno nasprotno peticijo, ni povedal občinskim odbornikom, za

kaj se gre in da jih je preslepil. — Počasi vozite, možje! Kdor izmed Vas ima le iskrico poštenja v sebi, ta se je moral sramovati te nesramne »Slovenčeve laži, kajti vsi dobro veste, da vam je župan dne 6. t. m. natančno obrazložil pomen zahtevane volilne reforme in da ste vsi soglasno sklenili peticijo, ki se je nemudoma odposlala deželnemu zboru. Nasprotno pa so se v seji dne 13. t. m., katero je strobenital 1. svetovalec Janez Rode, vsled agitacije njegove sina in znanega Franceta Škofica iz Grobelj izrekli le trije odborniki (Janez Rode, Fran Šmon in Alojz Ručigaj) za Rodev predlog, ki se je rodil brezdvomno v farozu, vsi drugi so pa želeli ostati mož-beseda. Kako so torej prišli imena teh mož pod ta predlog? Kaka veljavnost gre tej seji in njenim sklepom, izhaja tudi iz tega, da se v isti niti zapisnika ni pisalo. — Taka in nič drugačna je resnica in kdor se drzne to tajiti, naj pride na dan s svojim imenom, kakor storim to jaz; potem se bova že dogovorila pred pristojnim sodiščem. Izza varnega plota je seveda lažje metati kamenje na svojega bližnjika, a pošteno in možato to ni. To naj si blagovoli zapomniti dopisnik »Slovenca«, ki še nikogar ni metal z županskega stola in ga tudi ne bo. — Valentin Tič, župan.

— **Iz selške doline** se nam piše: V nedeljo je bil v Škofji Loki shod backov, kostrunčkov in kozličkov. V prostoru »katoliških rokodelskih pomočnikov« je tem kostrunčkom ponujal živinsko sol dr. Žlindra. Tudi iz selške doline so prignali nekaj takih političnih backov, ki v javnosti hočejo veljati za katoliške »možje«. Oj taki možje! Dr. Žlindra je tudi pravil, da naj učitelji numerirajo svoje kosti, če bodo prirejali kakšne shode. To se reče po katoliško, da bodo učitelje zaždeli katoličani pobijati. Na Češnjici hočejo imeti na vsak način šolo, ne razumemo pa, zakaj bodo tem češnjiškim kozličkom šola. Če bodo šola, imeli bodo tudi učitelja. Za čemu jim bodo pa učitelj? Ali zato, da bi ga pretepali in mu kosti rahljali? O katoliški »možje«, kakšne zmede ste! Ker ima dr. Žlindra tak »apetita« za pretepanje učiteljev, vabimo ga v selško dolino, naj pride nam tukaj sem povedat ta svoj recept. Morebiti bomo tukaj ubogali njegov svet in potem naj on numerira svoje katoliške kosti. Dr. Žlindra, tedaj v selško dolino, če imaš pogum! — Ne numerirane kosti.

— **„Oh, zakaj si me na shod pustila!“** Tako je tožil po »Slovenčevem« poročilu učitelj Potokar v St. Lovrencu pobegnivši s shoda domu. Ali že ni dovolj, da je stresal nanj dr. Žitnik kar na merne surovosti, sedaj pa še te neslanosti in laži! Kot državljan ima učitelj pravico voliti in kot tak gotovo tudi na shodih ugovarjati. Zgodilo se je to mirnim potom, a poslanec se je zagnal vanj kakor rjoveč lev, dobro vedoč, da se mu ne bo nič žalega zgodilo pod krilom njegovih pristašev, na kojih število pa ne more biti posebno ponosen. Ubogi učitelj, ako le usta odpreš, si že nesramnež in bogsigavedi kaj še! — Vam je vse dovoljeno, mi se moramo pa slepo pokoriti, ako ne pa »plajbes« v roke in »cifre« gor na te suhe koščice, da se katera ne izgubi. In kdo je pobegnul? Prav nobeden! Mogoče Vam rojijo po glavi kliči: »Ven z njim!« kateri bi se bili morda tudi vresničili, ako bi se ljudje ne bali še hujših posledic. Da, da, nič drugega ni, kakor jezica Vas kolje, da se ni vse tako gladko izteklo, kakor so gospodje mislili. Ako bi bili mirno poslušali kot pravi backi, bi bili vrli možje, ker smo pa ugovarjali, smo papige, culukafri in ne vemo kaj še. Za učitelja pa, kateri ni tako milo tožil kakor »Slovenec« sanjari, bi bilo res bolje, da bi se ne bil vdeležil shoda, a to ni zanj nikaka sramota, preje pa za tistega, ki je nad njim brez vsacega vzroka surovosti stresal. Da ni z dopisom v »Slov. Narodu« z dne 17. t. m. v

nikaki zvezi, to ve in lahko potrdi slavno uredništvo. (Potrjujemo! uredništvo.)

— **Poglavje o žuljih.** »Slovenec« se je v četrtek poskusil ponorčevati iz dr. Tavčarja, ker je rekel na shodu v Novem mestu, da polovica vsega tistega kar se je za kmeta napravilo, se je napravilo iz mestnih žuljev. S tisto pošvedrano dovornostjo, ki je doma po farovžih, je vprašal, če je dr. Tavčar pokazal na shodu svoje roke in svoje žulje. Povemo »Slovencu«, da bi bil dr. Tavčar prav lahko pokazal svoje roke, ker so čiste in so vedno pošteno delale. Naj pa dvigne kranjski duhovniki svoje roke in če se le na eni sami roki pozna en sam žulček, ga plačamo s cekini!

— **„Slavisches Echo“**, čigar prva številka je pred kratkim izšla, je posvetil en passant nekaj vrstic tudi deželnemu zboru kranjskemu. Tam je rečeno: »Kranjski deželni zbor je sedaj edini, ki ni iz narodnostnih nagibov obsojen na narodnost. Slo se je za to, da bi prodrla konservativna stranka s predlogom na razširjenje volilne pravice. Liberalni in nemški zastopniki pa tega niso pripustili in tako je prišel deželni zbor ob vsak pozitivni uspeh in je bil zaključen. Če je g. Podgornik količkaj zasledoval dogodke v deželnem zboru, mora vedeti, da to ni resnično, kar je pisal v svojem listu. Napredni poslanci in veleposestniki niso bili načelno proti volilni reformi in bili so pripravljeni, se pogajati radi nje, če klerikalci odnehajo od obstrukcije. In zato, ker klerikalci niso odnehali od obstrukcije, samo zato ni imel deželni zbor nobenega pozitivnega uspeha. Če računa g. Podgornik, da naj narodno-napredna stranka podpira njegov list, potem mora pač malo drugače pisati, kakor je začel v prvi številki.

— **Nečuvstvo pravosodstva na Koroškem** poganja vedno lepše cvetke. Poroče se nam, da je g. dr. Tavčar dne 6. novembra 1903 vložil v imenu neke slovenske stranke zoper neko drugo slovensko stranko, ki se je s Kranjskega nedavno preselila na Koroško in ki ne zna niti nemški pisati niti čitati, pri c. kr. okrajnem sodišču v St. Vidu na Koroškem slovensko tožbo. O tej tožbi slav. sodnija do včeraj, to je 20. novembra 1903, ni vkrnila ničesar. Včeraj pa se je zastopniku g. dr. Tavčarju vrnil samo en pare te tožbe in rubrika, kjer je napisan ta-le sklep: »Die Klage wird als zur gerichtlichen Erledigung ungeeignet zurückgewiesen, da sie in slovenischer Sprache abgefasst ist, während in diesem Gerichtsbezirke die deutsche Sprache die ausschließliche landesübliche ist. (§ 13 a. G. O. Art. I. E. G. z. C. P. O. E. d. O. G. P. vom 29./11. 1887. Z. 13481 u. a.)« — Za danes se vzdržimo vsake nadaljnj opazke. Opozarjamo le na nov jezikovni pojem »Ausschließlich« in vprašamo: Zakaj slavni sodniji v St. Vidu ni takoj prišel na en novi ta terminus, zakaj je bilo treba čakati od 7. do 20. novembra 1903 z njim?

— **Knezoškof dr. J. Kahn in družba sv. Mohorja.** Naša dična družba sv. Mohorja ima za protektorja ali zavetnika knezoškofa dr. J. Kahna. Njegovo ime se blišči na čelu imenika družbenih udov — tega krasnega in ponosnega seznamka vseh zavednih in rodoljubnih Slovencev! Dr. J. Kahn pa je tisti, ki je v minoletem zasedanju koroškega deželnega zbora, pozabivši svoj vzvišeni poklic in svoje dolžnosti napram slovenskim svojim ovčicam, glasoval zoper ravnopravnost slovenskega jezika na Koroškem. Niti toliko ni imel — usmiljenja z nami, da bi se bil odstranil pri usodepolnem glasovanju. In tak mož naj bode zavetnik naše družbe, tak mož naj zavzema odlično mesto med legijami Mohorjanov! V imenu mnogobrojnih družabnikov pozivljamo odbor Mohorjeve družbe, da preskrbi drugega zaščitnika. Njegova stvar je, najti pravo pot, kako se znebiti človeka, ki ne spada na čelo družbe, ter dobiti pro-

tektorja, čegar ime ne pomeni za nas krvave žalitve. Pozivljamo vse slovenske časnike, da v korist Mohorjeve družbe priobčijo to zahtevo, pozivljamo osobito tudi »Slovenca«, ki je — četudi zelo pozno — vendar strogo obsodil postopanje knezoškofa dr. Kahna. Ko bi pa odbor ne imel volje ali energije, izvršiti te izpremembe, potem mora nastati med vsemi družabniki elementaren vihar, ki bode izruval in pomedel zaščitnika dr. J. Kahna in vse tiste, ki bi si upali pod njegovim imenom še dalje voditi slovenskemu narodu in njegovi vzgoji namenjeno družbo!

— **Škandal.** Iz »Štajerske« se nam piše: Gotovo je slovenski javnosti še v živem spominu sledeči slučaj: Začetkom l. leta so se celjski Slovenci z tukajšnjim g. opatom Ogradijem ozir. lavantinskim škofom Mihaelom Napotnikom pogajali za prostor ob državni cesti v Gaberje pri Celju poleg nem. Studentenheima. Ta prostor je bil nekdanj pokopališče, ki se je pa že pred precej leti opustilo. — Slovenci so kanili kupiti ta svet, da se postavi na njem slovenska gimnazija, ako bi slov. poslanci na noben način ne mogli izposlovati od vlade, da bi se sezidala slovenska gimnazija v mestu Celju samemu. — Pogajanja so se razbila. Vzrok temu je iskati v skrajno ostudnih napadih celjskih Nemcev in njihovih zaveznikov okrog Tagblatta in Tagespošte, ki so, odeti v najglobokejšo pobožnostjo in napolnjeni v največjo ogorčenostjo zoper vse, kar bi utegnili žaliti njih velikansko pijeteto do umrlih in na onem prostoru pokopanih, opata Ogradija in škofa Napotnika strastno napadali in mu predbacivati brezbožnost in bogve kaj vse. — Seveda v namenu, vplivati na merodajne kroge, da ti ta kup preprečijo. To se jim je tudi izvršno posrečilo. Nemci so pa čez par tednov potem, kar čez noč pozabili na pobožne tirade v vahtari v njenih drugih, ter so se spravili v dogovor z opatom oziroma s škofom Mihaelom. — In ne brez uspeha. V kratkem se ta pogodba z Nemci sklene in sicer pod istimi ali ne mnogo boljšimi pogoji, kakor so jih prej stavili Slovenci oziroma Posojilnica. In to je največji škandal, in taka zasužnica celjskim Slovincem in celemu slovenskemu Štajerju, da nam krepkeje niti naši najhujši nasprotniki ne morejo zadati. — Rajši kakor da bi škof, ki pastiruje Slovincem in je sam rodom kmetski slovenski sin, prodal to zemljišče Slovincem za blag namen, da si tam kot na najlepšem mestu zunaj Celja, ob obljudeni cesti v procvitajočem kraju postavijo svojo slovensko gimnazijo, rajši dá ta človek, družec se z nasprotniki vere in cerkve, na migljaj vlade in sklonjen pod jarem nemškega absolutizma, ki vlada sedaj na Štajerskem, prostor našim nasprotnikom, da si sezidajo na tak način most do cinkarne in tovarne za posodo. Omogočuje jim s tem, da zvežeje to nemško posest z mestom in odtrgajo lep kos od slovenske okoliške občine, katera s tem oškodujejo za tisoče in tisoče kron. — Pa kaj to našemu škofu, kaj to naši duhovščini mar! — De se le ustreže peščici ljudi in pred vsem višjim krogom! Fej, taka duhovščina — in trikrat sramoto oim, ki jim lezejo pod kuto, med tem ko jih ti kot njih dobri postirji — tepejo. —

— **Zopet blagoslovljeni krempliji.** Katehet Smrekar v Ljubljani je zaradi različnih svojih kupčij na nekem posebnem glasu. Bavili smo se že njim že enkrat, ko je namreč od neke stare ženice iz vabil hranišnično knjižico, a tedaj smo zamolčali njegovo ime, nadej se, da vendar še krene na pravo pot. Sedaj pa je imel katehet Smrekar pravdo, v kateri je igral skrajno žalostno ulogo in ki zasluži, da se jo omeni. Ni še posebno dolgo tega, kar je umrl bivši ljubljanski trgovec Schläffer. Pokojnik je že več let pred svojo smrtjo bolehal na umu in je prišel v blaznico, kjer je tudi umrl. Schläffer je zapustil 80 tisoč kron premoženja. Bil je pa samec in ni imel nobenega zakonitega dediča. Čim je Schläffer umrl, se je katehet Smrekar oglašil za dediča in je produciral testa-

ment, glasom katerega je Schläffer svoje premoženje volil katehetu Smrekarju. 80.000 kron — to niso mačkine solze! Toda testament, ki naj bi bil Smrekarju pomagal do rešenih 80.000 K, ni obveljal. Ta testament je bil formalno pomanjkljivo narejen in povrh je bil brez datuma. Brez dvoma je Schläffer podpisal ta testament, ko je bil že blazen in ni vedel, kaj da je podpisal. Smrekar je bil Schläfferjev sosed in z njim dobro znan ter natančno poučen o njegovih razmerah. Schläffer ni nikdar maral Smrekarja in ga je vedno imenoval »tückischer Pfaff«, in glavo bi stavili, da bi Schläffer pri zdravi pameti ne bil Smrekarju nikdar niti krajcarja zapustil. Če smo prav poučeni, se je našel tudi načrt testamenta, ki ga je napravil Schläffer, ko je bil še zdrav, in s katerim je svoje premoženje zapustil slovenskim in nemškimi društvom, med drugim tudi »Narodnemu domu«, slovenskemu gledališču itd. Toda ta testament ni bil podpisan in zato ni prišel v poštev. Finančna prokuratura je proti testamentu, s katerim se je Smrekar oglašil za dediča, nastopila tožbo. Tožila je na neveljavnost te oporoke, ker je Smrekar izjavil od Schläfferja podpis, ko je bil Schläffer že umobolen, in je s svojo tožbo tudi zmagala. Sodišče je razsodilo, da je testament, ki ga je produciral Smrekar neveljaven, Schläfferjevo premoženje pa dobi fiskus.

— **Pater Matevž**, gazda kamniških novih nun, se je tudi oglašil proti veselici, katera se priredi v prid družbi sv. Cirila in Metoda v »Narodni čitalnici«. Začel je izpraševati dekleta, če katera igra v »Čitalnici«; da pa ima tako neumestno, z jezo izrečeno vprašanje samo namen, oplašiti gospe pred igranjem in petjem v »Čitalnici«, je znano. Zakaj pa ne vpraša, če katera igra v »Katoliškem domu«? Mi bi temu rujavemu kutonosu samo svetovali, da naj bo zadovoljen, da se masti od žuljev slovenskega kmeta, pa vesel naj bo, da je slovenski narod tako neumen, da si redi gada na svojem telesu.

— **Boj za varušto.** Odkar imamo v Kamniku novega tehanta, je postal ta boj že vsakdanje opravilo kamniških klerikalcev. To ti komaj čakajo, da umre kak meščan. Pred dobrim tednom smo pokopali Valentina Pavliča. Takoj po pogrebu je poklical kaplan Jaka, gotovo na povelje tehanta, udovo Pavliča k sebi v kaplanijo, in jo začel pestiti, da si mora izbrati za varuha svojim otrokom krščanskega moža, kot kakoršnega ji je posebno priporočal »ta kunštnega« Lapa. Klerikalcem je dobro vsako sredstvo, da pridejo do moči. Naprednjaki kamniški pa —?

— **Davčne olajšave za duhovnike.** »Kor. list za katoliško duhovščino« priobčuje, da se imajo vsled »milejše prakse« finančne oblasti v bodoče od obresti cerkvenega privatnega premoženja, od pristojbin za sedeže in pogrebe, kateri dohodki so po zakonu podvrženi rentnemu davku, odračunati vsa bremena, kakor prejemki ustanov, davki, vse cerkvene potrebnosti, popravila, plače itd. in samo, če bi po tem odračunu še ostala večja svota kakor 1200 kron, se ima od iste predpisati rentni davek. K temu priscavlja z vidnim veseljem imenovani list: Le malo cerkev bo na ta način izkazalo več nego 1200 K dohodkov in bodo vsled tega popolnoma proste vsakega rentnega davka. Konstatujemo, da določa § 130. lit. I. rent. zak., da se imajo od rent odračunati samo ona bremena, ki so z njo v neposredni zvezi in ki temelje na privatnem pravu, nikakor pa ne druga bremena, zlasti pa ne ustanove. Iz tega je razvidno, da so te davčne olajšave duhovnikom in cerkvi popolnoma nezakonite! Kdo

Dalje v prilogi.

je neki te protipostavne olajšave izposloval? Gotovo tisti ljudje, katerim so v korist, to so duhovniki, in prvi vrsti pa duhovniki-poslanci! Popje ponajveč zastopajo kmeta, obrtnika in trgovca. Kaj pa store zanj? Doma ga derejo kar brez noč in mu iztiskajo zadnji novčič. Če jih pa pošljejo ti kmetje, obrtniki in trgovci v državni zbor, da bi jih zastopali in se potegovali za njih koristi, pa skrbje samo za svoj žep, da se jim znižajo davki, njihovi volilci pa naj še nadalje ječajo pod pezo neznošnih davčnih bremen. Ali se pravi to — zastopati svoje volilce, ako se odvalje bremena s svojih ram in se nalože volilec? Kdaj se bodo klerikalni volilci izpametovali in obrnili hrbet takim zagovornikom svojih pravic? Kakšni so taki zagovorniki, kaže zlasti posl. Žičkar, ki je kot eminentno ljudski poslanec, voljen v V. kuriji, čim je bil izbran, se takoj zavzel za zboljšanje plač — duhovnikom!

Nemci se organizirajo na vseh koncih in krajih. S posebno vnamo so se vrgli na strokovno organizacijo trgovskega stanu, dobro vedoči, da če nam odvzamejo trgovino, izpodbijajo s tem glavno oporo našemu narodu. Ustanovili so si v ta namen razun dve obstoječega Mahrovega zavoda še dva ali tri druge, kjer se vzgajajo učenci ne samo v nemškem jeziku, temveč, kar je njih glavni namen, v velikonemškem duhu. Nemci skrbijo pri tem seveda še za to, da učence, kateri so dovršili eden ali drugi teh, za ljubljansko nemštvo tako važnih zavodov, nastavijo pri naših trgovcih. Slovenski trgovci seveda, ne sluteč, da se gre tukaj za sistematično ponemčenje slovenskega trgovstva, sprejemajo te bivše učence ali učence takega takega zavoda, ter s tem nevede pripomorejo nemškemu življu do moči. Tukaj pa imamo čisto še drug vzrok, zakaj se sprejemajo ti učenci v zelo narodne trgovine. Vzrok je namreč ta, da Slovenci nimamo še nikake trgovske šole. Prepričani smo, da bi naši trgovci, bodisi že slovenski ali nemški v njih lastnem interesu raje sprejemali take nastavljenice, kateri so dovršili kako slovensko trgovsko šolo, kakor pa one, ki pohajajo v nemško, zakaj pravilno znanje slovenskega jezika je v naših trgovinah jako nujna potreba. Ker pa naš trgovec ne dobi nastavljenice s popolno slovensko strokovno šolsko izobrazbo, potrebuje pa vendar strokovno izobrazbene moči, sprejema one, katere ravno dobi. Ker se pa vse, ali vsaj velika večina teh izučni v nemških zavodih, polnijo in bodo napolnjevali sčasoma vsa boljša mesta v naših trgovinah. Do sedaj še tega nismo tako hudo občutili, ali ker se trgovina od dne do dne bolj razvija, ter zahteva precej šolske naobrazbe, spodrinili bodo kmalu naše slovenske nastavljenice ter si pridobili tudi tukaj svojo moč. Da se pa prepreči tak naval od strani Nemcev, treba bi bilo, da se poprimejo merodajni krogi z vso vnamo vprašanja ustanovitve kake slovenske trgovske šole ter ga resno razmotirajo, da se čim prej uresniči želja vsega slovenskega trgovstva ter da se zagotovi našemu narodu strokovno izobrazbeno slovensko trgovstvo.

Protestantje v Ljubljani. V nedeljo, dne 8. t. m., so imeli v protestantski cerkvi v Ljubljani veliko cerkveno slovesnost. Ta dan je namreč zopet dva najst oseb iz katoliške vere prestopilo k protestantizmu. Tekom treh let je na Kranjskem že 150 oseb zapustilo katoliško cerkev in prestopilo k protestantizmu.

Obč. svet v Trstu. Zopet se širijo po Trstu vesti, da hoče vlada razpustiti tržaški obč. svet in sicer zaradi sleparij, ki jih je vladajoča italijanska stranka zakrivila pri zadnjih volitvah. Te po Trstu razširjene govorice so nam dale povod, da smo na Dunaju poizvedovali, kaj da je na tej stvari. V kolikor smo zvedeli, še ni izrečena zadnja beseda, toda v ministru vlada mnenje, da pride skoraj gotovo do razpusta. Italijanski poslanci se trudijo na vso moč, da bi razpust preprečili. In — glej čudo! — zdaj so jim Slovenci dobri. Italijanski po-

slanci se namreč pri ministru sklicujejo prav posebno na to okolnost, da tržaški Slovenci niso povzročili nikake interpelacije zaradi razpusta obč. sveta tržaškega, in da se za to vladi ni treba ozirati na interpelacijo nemških antisemitov.

Imenovanje. Policijski nadkomisar g. Oskar Wratschko v Ljubljani je imenovan za c. kr. policijskega svetnika.

Učiteljska vest. Nadučitelj v Hotederšici je imenovan g. Teodor Schuller, doslej učitelj v Babinem polju.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v nedeljo, sta dve predstavi: popoldne ob polu 3. romantična igra z godbo »Pravljica o Krišpinčku«, v kateri imata glavni vloge g. Boleška in gđ. Kreisova; zvečer ob polu 8. se ponavlja narodna igra s petjem in godbo »Legionarji«, v kateri imajo glavne vloge g. Čonskij (Nande), gđ. Ruckova (Lavra) in g. Verovšek (Jež) ter sodeluje moški operni zbor in vojaški orkester.

Slovensko gledališče. Operni pevec g. Pestkovski nam je ljub znanec iz časa, ko je bil član našega gledališča. Ostal nam je od tedaj v najboljšem spominu in naravno je, da se je občinstvo razveselilo naznanila, da nastopi zopet na našem odru. Ječar v »Dali-boru« je krasna vloga za basista in g. Pestkovski je opravičil vse nade, s katerimi smo ga šli sinoči poslušati. Njegov glas je še vedno istakot mogočen, poln in lepo zvoneč, kakor tedaj, ko je bil prvič pri nas, njegova igra decentna in dobro premišljena ter primerna predstavljaniemu značaju. Občinstvo je g. Pestkovskega prijazno pozdravilo in ga po vsakem nastopu posebno odlikovalo. Tudi vse druge pevske moči so žele obilo priznanja, ki je bilo tudi zaslužno, kajti predstava je bila v celoti prav dobra. Tiste pomanjkljivosti, ob katerih smo se izpodbijali pri prvi predstavi, so večinoma izginile in tako je bilo mogoče, da smo lahko uživali krasoto »Dali-bora«, se naslajali na njegovih zdaj ognjeviti, zdaj nekončno milih melodijah in na raznoličnosti njegovih glasbenih efektov ter občudovali intenzivnost skladateljeve inspiracije.

Predavanje župana Hribarja. V sredo 25. novembra predava g. župan I. Hribar o letošnjem svojem potovanju po Ruskem pri družbinskem večeru, ki ga priredi »Slovensko planinsko društvo« v »Narodnem domu«. Pričetek ob pol 9. uri zvečer. Predavanje gosp. župana, priznana znamenitega predavatelja, obeta odlično večer, katerega naj ne zamude društveniki. Gostje dobro došli.

Predavanje gospe dr. Jenkove. Naznanili smo že, da namerava gospa dr. Jenkova prirediti predavanje o bedi Macedoncev, o kateri je imela priliko se prepričati na svojem potovanju v orijent. To zanimivo predavanje bo jutri teden, to je v nedeljo, dne 29. novembra v »Mestnem domu«.

Iz odbora „Splošnega slov. ženskega društva“ smo zvedeli, da je društvo odposlalo 500 K kot čisti dohodek zadnje veselice svojemu blagemu namenu, t. j. ponesrečenim koroškim bratom. Pri tej priliki si ne moremo kaj, da bi društva ne pohvalili in priporočali najtopleje. Saj ga ni kmalu drugega slovenskega društva, ki bi tako vsestransko blagodejno delovalo. Društvene odbornice so res neprekosljive v neumornem in požrtvovalnem delu, ki presega celo njih zasnovani delokrog. Z ustanovitvijo dobro vspevajočega trgovskega tečaja je storilo društvo zopet plemenit in socialno velpomemben korak. Društvo si je znova nabavilo mnogo lepih in poučnih knjig, kar vse bi naj pač privabilo v njegov krog vse narodno žensstvo. »Splošno slov. žensko društvo« je ponos na le Ljubljane, temuž cele Slovenije. Da bi provitalo!

Komite za Vegov-spo-menik je imel včeraj zvečer v mali dvorani »Mestnega doma« sejo, kateri je predsedoval polkovnik g. Lukanc pl. Savenburg. Na predlog ravnatelja g. Senekoviča so bili voljeni v odbor gg.: Polkovnik Lukanc pl. Savenburg za predsednika; dež. glavar pl. Detela za I. in župan Ivan Hribar za II. podpredsednika; pisatelj pl. Radics za I. in deželni šolski nadzornik Levec za II. tajnika; stotnik Kramaršič za I. in podpolkovnik Praschniker za II.

blagajničarja; trgovec Kollmann in kanonik Sušnik za revizorja. Na dalje so se še poklicali v odbor gg.: vladni svetnik Marki Gozani, dež. odbornik Povše, dvorni svetnik dr. Račič in ravnatelj Senekovič. Predsednik polkovnik Lukanc je naglašal, da si je v zadevi Vegovega spomenika pridobil velikih zaslug zlasti stotnik g. Kavčič in naznanil, da se bode odbor obrnil na vojvodo Leopolda Salvatorja, da prevzame protektorat.

Odbor za Vegov spomenik prične zdaj z razpošiljanjem okrožnic na vojaške dostojanstvenike, na polke in urade. Pričuje se, da bode vsakdo drage volje posegel v žep za spomenik svetovno slavnemu možu.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ opozarja še enkrat svoje člane in prijatelje društva na zabavni večer, ki se vrši jutri, v nedeljo, zvečer v areni »Narodnega doma«. Spored: Moric Peschel: Potujoča koncertna kapela, komičen peterspev s spremljevanjem glasovirja. A. Sachs: »Postrešček«, komičen kuplet. Prosta zabava eventualno ples. Pri zabavnem večeru sodeluje iz prijaznosti društvena godba. Glede komičnega peterspeva in kupleta nam je omeniti, da sta prav dobro naučena ter bodeda gotovo nudila obilo zabave. Odbor vabi člane z rodbinami in prijatelje društva k obili udeležbi. Pričetek ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina 40 h za osebo v korist godbe.

Našim trgovcem! Slovensko trgovsko društvo »Merkur« ustanovilo je letos dva poučna tečaja in sicer, za tesnopolis in knjigovodstvo. Tečaj za tesnopolis je dobro obiskan, med tem ko tečaj za slovensko preprotno knjigovodstvo ni tako dobro obiskan. To tolmačiti je na ta način, da je veliko število naših članov že obiskovalo tukajšno gremialno šolo. Društvo pa opozarja, da je prav mnogo trgovskih sotrudnikov v Ljubljani, ki niso imeli prilike obiskovati enakih šol ter se je ravno v prvi vrsti za te ustanovilo ta tečaj. V ta namen je tudi društvo pridobilo izbornega učitelja, ki poučuje knjigovodstvo z vso vnamo ter je obiskovalcem tega tečaja vspeh zagotovljen. Ker je toraj med trgovskimi sotrudniki nekaj takih, ki ne vedo kaj jim društvo nudi in tudi nekaj mlajšega trgovskega naraščaja takega, ki misli, da ne potrebuje trgovskega knjigovodstva, čutimo potrebo tukajšnje gospode trgovce na to opozoriti, da take mlajše sotrudnike opozorijo na naš knjigovodstveni tečaj ter s tem privedejo naš mlajši naraščaj na pravo pot k večji trgovski izobrazbi, katere je danes vsakemu trgovcu, kakor tudi sotrudniku neobhodno potrebna. Društvo upa, da bodo naši g. trgovci tej naši prošnji ugodili, kar bo vsakemu posamezniku v čast splošnemu trgovstvu pa v korist. Pouk za knjigovodstvo se vrši vsak četrtek od 9. do 11. ure zvečer v društvenih prostorih.

Novoletna darila specerijskih trgovcev. Sčasoma se je udomačila pri specerijskih trgovcih razvada, da so svojim odjemalcem ob novem letu dajali vsakovrstnih daril. Ta razvada je stara a lepa zato ni. Nastala je na ta način, da bi kak trgovec začel deliti darove, da bi pridobil kaj več odjemalcev in svojim konkurentom odvzel nekaj zaslužka. In čim so začeli eni tako delati, so jim hočeš nočeš morali drugi slediti in tako je končno to obdarovanje odjemalcev postalo za trgovce najhujše breme. Pravo trgovsko stališče je, da naj se konkurira s kakovostjo blaga in s cenami, ne pa da se privabljajo odjemalci z darili. Kakor rečeno, je to obdarovanje postalo za trgovce pravo breme, kajti trgovci, ki svoje blago največ na drobno prodajajo, so morali ob novem letu žrtvovati za taka darila po 800 do 1000 gold. in tudi še več. Povrh se je jako pomnožilo število tistih spekulativnih ljudi, ki so svoje potrebščine kupovali pri različnih trgovcih in seveda pri vseh zahtevali in dobivali daril, bodisi v blagu ali v denarju. To breme je za trgovce postalo tem občutnejše, ker se je zaslužek znatno skrčil. Dandanes živimo v dobi kartelov in ti karteli odjedajo trgovcem čedalje več zaslužka. Le pomislimo, kako postopa sladkorni ali petrolejski kartel! Trgovci ima dandanes pri tem blagu efektivno izgubo ali prodajati je mora, ker sicer izgubi odjemalce. Vzpričo temu so trgovci izprevideli, da običajnih novoletnih daril nikakor več ne zmorejo in da je treba teh razvad narediti konec. Vsi specerijski trgovci, ljubljanski in iz ljubljanske okolice so se dogovorili, da prenehajo z delitvijo novoletnih daril. Zavezali so se z besedo in položili tudi kavejce, da se bo vsak natančno držal tega dogovora. Ljubljanski trgovci so se tudi zedinili, da namesto teh daril posvetijo ob novem letu primerno svoto za ljubljanske ubožce. Ta korak je samo pozdraviti. Ljubljan-

skim ubožcem bo ta podpora gotovo vse drugače dobro došla, kakor pa rednim odjemalcem darilo, povrh pa se s tem odpravi razvada, ki je korumpirala našo trgovino. Noletna darila so v vseh večjih mestih že davno odpravili in čas je že bil, da se je to zgodilo tudi pri nas.

Češki pevski kvartet iz Prage. V izložbi knjigarne g. Schwentnerja je izložena podoba »Češkega pevskega kvarteta«, kateri bo koncertovali v nedeljo 6. decembra o 5. uri zvečer v »Narodnem domu«. Pod podobo se vidi tudi spored, katerega je ta kvartet izvajal avgusta meseca leta 1902 v koncertu pri svojem turneju po Ameriki v Chikagi v sloveči vseučilišni dvorani »The University of Chicago«, kjer je žele izredno priznanje. Iz tega sporeda je razvidno, da je pel kvartet tam tudi slovensko narodno pesem »Kaj je tebi, dekle moje?« Bljže podatke o tamošnji kritiki podamo v eni izmed prihodnjih števil »Slovenskega Naroda«.

Poročil se je nadučitelj v Begunjah g. Valentin Zavrl z gđ. Avgušino Lindl. — V Gorjah se je poročil g. Ferdinand Balija, trgovec v Lescah z gđ. Marijo Kobalovo. — Poročil se je danes g. Arnošt Bezenšek, uradniške banke »Slavije«, z gospodično Marijo Bajt. — Poročil se je c. kr. poštni oficij v Novem mestu g. Ivan Dovjak z gospodično Viktorijo Juranovo. Če stitamo!

Zavedne Slovenke in Slovenci. Naša prekornostna šolska družba sv. Cirila in Metoda navezana je vsestransko na izdatno pomoč rodoljubov. Spominjajte se toraj te družbe ob vsaki priliki, osobito pa kupujte te njene v prid dobri stvari vpeljene predmete, kakor Cirilove vžigalice, cikorjo, platno, milo in biškote. Obračamo se osobito do slovenskih žena, da v svojem gospodinjstvu rabijo izključno te predmete v korist naši šolski družbi.

Slovenske pevsko društvo „Lipa“ ima jutri ob 2. uri izvanredni občni zbor v društveni sobi na Martinovi cesti št. 10. Ako prvi občni zbor ni sklepčen se skliče čez 1 uro drugi, kateri je sklepčen pri vsakem številu članov.

Umrli je v Celovcu ondodni odvetnik in deželni poslanec dr. Matija Abuja. Pokojnik je bil rodom Slovenec in je tudi vedno trdil, da je slovenske narodnosti, delal pa je kakor pravi negenat in naspotoval vsakemu narodnemu napredku koroških Slovencev.

Zgradba Bohinjskega predora. Jeseni l. 1900. se je pričelo z zgradbo Bohinjskega predora zajedno v Bohinjski Bistrici na severu in v Podbrdu na Goriškem na jugu. Delo je izvanredno hitro napredovalo, dasi so se že takoj sprva pojavile precejšnje težkoče. V začetku se je izvrtalo 14 do 28 metra predora. Ker je pa na južni strani nedostajalo stavbenega kamnja, se je moralo gledati na to, da se predor čim prej izvrti, da se more stavbeni material dovažati na jugoseverne strani. Zato se je jelo meseca junija vrtati na severni strani s pomočjo električnih vrtnih strojev, vsled česar je delo napredovalo vsak dan za 49 do 7 metrov. Zgradbo so v tem času zavrili samo plazi na južni strani predora, ki so se pa s primernimi sredstvi skoro zapretili. Ko se je pa letos meseca oktobra s severne strani izvrtalo že prilično 1000 metrov v apneni teren, se je nakrat naletelo na krepak studenec, ki je dajal v 1 sekundi 70 litrov vode. Odtokajoča se vodna količina iz predora je znašala 210 litrov v sekundi, katere se je včasih zvišala celo na 400 litrov. Kaj to znači, se razvidi iz tega, da bi ta voda zadostovala celo za vodovod na Dunaju in bi prišlo na vsakega dunajskega prebivalca prilično 20 litrov na dan. Da se je za to vodno maso napravil odtok, se je moralo ustaviti vse drugo delo. Za to se je porabilo cele štiri tedne. Sedaj je delo zopet v starem tiru.

Utopljenca so v torek 17. t. m. pri Šmarčni pri Boštanju izlekli iz Save. Pravijo, da je kak knap iz Hrastnika ali iz Trbovelj. Sodnijsko raztelesenje je dognalo, da je gotovo že 3 tedne v vodi ležal Poškodba pa ni bilo na njem nobene.

Razpis daril iz cesarja Franca Jožefa I. zaklada za stare in zveste kmetijske posle. Iz tega zaklada, ki je bil ustanovljen l. 1899. v proslavo vladarjeve petdesetletnice, se letos odda deset daril po 20 kron. Ta darila se razdele meseca decembra takim kmetijskim poslom s Kranjskega, ki še sedaj služijo in se izkažejo, da so npravnega vedenja in da služijo mnogo (najmanj 30) let neprenehoma pri eni in isti hiši, ki se peča s kmetijstvom, pa še doslej niso bili obdarovani. Prošnje je vložiti do 10. decembra t. l. pri glavnem odboru c. kr. kmetijske dru-

žbe kranjske v Ljubljani. Vsaka prošnja (ki je ni treba kolekovati) mora biti potrjena od domačega gospoda župnika in od županstva. Odbor prav prijazno prosi vse one, ki so jim taki posli znani, naj jih opozore na ta razglas ter jim pomagajo sestaviti prošnjo, ali pa naj jo naredo namesto njih.

V Novem mestu je izginil pismonoša Fran Kramaršič. Najbrže je postal žrtve kakšnega zločina, ali pa je v trenutni blaznosti skočil v Krko. V službi je bil jako vesten, takisto tudi v dobrih rodbinskih razmerah, vsled česar ni misliti na samomor.

V Zatičini, nasproti kolo-dvora je otvoril g. I. Hrast povse na novo opremljeno restavracijo pri »Faturju« s sobami za prenočišča. Več razvidno iz današnjega inserata.

Čitalnica v Ormožu priredi 23. t. m. gledališko predstavo v prostorih slovenske šole. Uprizori se ljudska igra »Brat Martin«.

Mednarodni ples juristov. Kakor čujemo, nameravajo nekateri mladi gospodje prirediti v Ljubljani internacionalni ples juristov. To je novotarija, s katero se nikakor ne moremo sprijazniti. Mi stojimo na stališču, da mora vse naše socialno življenje imeti vseskozi naroden značaj in zato principijelno nimamo nikakih simpatij za mednarodne priredbe. Pri nas je pa še to uvaževati, da bi se z internacionalnimi priredbami samo oškodile narodne priredbe in teda vendar noben naroden človek ne more želiti.

Izpred sodišča. Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1. Jurij Bijondič iz Št. Jurja (Sen), minir v Bohinjski Bistrici, je v noči od 8. na 9. vinetoka t. l. v Zlatnikovi gostilni v Bohinjski Bistrici bil od domačih fantov pri plesu s tem oviran, da so mu noge spodbijali in ga suvali. Ko se je pa Bijondič hotel izogniti izzivanju s tem, da se je mirno k svoji družbi vsedel, mu vendar ni dal miru znani razgrajč Šimen Novak, udaril ga je po obrazu, nakar so ga tudi drugi fantje naskočili, ga na tla podrli, in ko se je zopet pobral, pobili so ga znova na tla. V tem kritičnem položaju je potegnil Bijondič nož in jel mahati proti napadalcem, zadel in ranil je smrtonavno Val. Ravnika in Matijo Žnidarja; Anton Torkaj in Šimen Novak sta bila težko ranjena, Janezu Žefranu pa je bila vratna žila precevana, kri je šnila v pljuča in je vsled zadušenja na lici mesta umrl. Jurij Bijondič je bil zaradi prekoračenja silobrana obsojen za 3 mesece strogega zapora. 2. Franc Rakove posestnikov sin v Javorniku, je dne 15. kmovca v Žanovi bajti z nožem sunil Janeza Jauha, skregala sta se zaradi pip in to je dalo povod k pretepu. Rakove je bil obsojen na 4 mesece težke ječe. 3. Janez Kastrun, kovaški pomočnik v Goričah, je bil jezen na posestnika Antona Rehbergerja iz Zgornje Bele, ker si je domišljeval, da ga je nekoč orožnikom ovačil. Zvečer 23. velikega srpana, o priliki, ko se je Rehberger vračal iz Bizjakove gostilne domu, jel je Kastrun kamenje na njega metati, kamen, ki je priletel v desno ramo, zadal mu je tesko poškodbo, obsojen je bil na 9 mesecev težke ječe. 4. Ant. Stare, hlapec na Količevem, je dekl Mariji Burja grozil, da jo bode ustrelil ali pa stebel. Dne 13. malega srpana udaril jo je s peto kose na desno ramo. Stare je bil jezen nanje, ker ga ni marala in mu nekeč ni hotela odpreti okna, obsojen je bil na 3 mesece težke ječe. 5. Ignacij Zupančič in Ignacij Mahne, delavca v Mengšu, sta se dne 28. prosinca t. l. v Lavrhovi gostilni skregala zaradi žensk. Po Mahnetovem odhodu je šel Zupančič za njim ter ga je dvakrat udaril, vnel se je pretep. Mahne je izpod suhnje izvlekel vinjek in ga je udaril na levi palec, nakar je Zupančič vrgel nasprotniku kamen v čelo. Mahne je bil obsojen na šest tednov ječe.

Glas iz občinstva. Davkoplačevalci Velikih čolnarskih ulic prosijo slavni mestni magistrat, da bi nam že vendar enkrat napravil še eno električno žarnico, ker vlada v tej ulici prava egiptovska tema, da človek še korak pred ne vidi. — Prosili bi tudi, da bi se pešpot po Trnovskem pristanu, Opekarski cesti in Čolnarskih ulicah nekoliko posušilo, ker je blata in luž po teh pouh do kolen. Prosimo!!

Koncert društvene godbe se vrši danes zvečer v »Narodni kavarni, Gosposke ulice. Začetek ob 9. uri zvečer. — Vstop prost.

Tatvina. Prodajalki Zofiji Likoškovi v Wolfvih ulicah, je bilo iz kovčega v sobi ukradenih 6 K, kuharici Mariji Božičevi, stanujoči ravnotam pa 22 K in hišnji Mariji Rantovi pa sta zmanjkali 2 K. Tatvine sumljiv je neki odpušeni Dolencov vajenec.

— **Prijeta sleparka.** Danes dopoludne je prišla v Kendovo prodajalnice na Mestnem trgu brezposelna služkinja Marija Lamprecht iz Glinice in prinesla listek, na katerem je ponaredila podpis neke tovarnarje žene in se s tem listkom potem zahtevala, da se ji izroči več blaga. Komi ji je tudi res dal blaga za 35 kron, ker se mu je pa ženska le sumljivo zdelo, je šel za njo. Ko je videl, da gre Lamprechtova na Glinice, jo je prijel in izročil policiji.

— **Nagajiv voznik.** Hlapec Anton Križnar, stanujoč na Poljanski cesti št. 7, je vozil včeraj s tovornim vozom po tiru električne cestne železnice in se ni hotel izogniti električnemu vozu, tako, da je moral voznik električni voz ustaviti.

— **Z voza padel.** Jurij Jelovčan, hlapec pri Ravnikarju v Škofji Loki, je včeraj v pijanosti padel z voza in se tako pobil, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Domov.** Iz Ljubljane se je včeraj zvečer odpeljalo domov 50 laških delavcev. — Iz Hrušca na Gorenjskem je odšlo od dela 100 delavcev.

— **Izgubil se je minoli ponedeljek** majhen psiček. Lastnik ga dobi pri slugi v poslopju deželne vlade.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 10 izselencev.

— **Iz Amerike** je došlo včeraj v Ljubljano 100 oseb.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na Resljevi cesti je danes dopoludne na prostoru, kjer prodajajo posode, izgubila neka gospa denarnico, v kateri je imela okoli 16 K. — V Tivolskem parku je bil najden zlat prstan.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg št. 27. Telefon št. 99. Od 13 do 19. novembra je dela iskalo 14 moških in 39 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 13 moškim in 31 ženskim delavcem, v 35 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 19. novembra je došlo 2635 prošelj za delo in 2527 deloponudb. V 1571 slučajih je bilo delo sprejeto. Delo dobe takoj moški: 1 mizar, 2 kovači, 2 trgovski slugi, 2 košičarja, 6 konjskih hlapcev; ženske: 1 gostinjska kuharica, 3 natakarije, 7 deklic za vsako delo, 5 deklic kot otrokom. Službe iščejo moški: 1 strojnik, 2 natakarije, 1 trgovski pomočnik, 1 skladiščnik, 2 pisarja, 1 vitnar, 1 graščinski kočijaž, več pisarniških slug; ženske: 2 blagajničarki, 2 prodajalke specerijske stroke, 3 računajoče natakarije, več kuharic. Oddatije za takoj stanovanje z 2 sobama, več mesečnih sob, tudi s hrano, za februar 2 stanovanji z 2 sobama. V najem se iščejo za februar stanovanja z 2 in 3 sobami. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

— **Hrvatske vesti.** Društvu »Rudečkoga križa« je naznanila grofica Margita Khuen-Hedervary, da odleži predstojniško čast z ozirom na oddaljenost bivališče. — Telefon je dobilo mesto Brod ob Savi. — Osveta. Seljaka Gjurjo Sajka sta na potu iz Bednje v Vrbovo napadla s kamenjem dva nepoznana kmeta in ga hudo ranila. To je maskevanje ondotnega prebivalstva, katerim je Sajko napravil na tisoče kron škodo, s tem, da jim je zastopil nebroj prešičev. — Sklicatelje javne skupščine v Gurgurjcu je pozvala okrajna oblast, naj najmanj 24 ur pred otvoritvijo naznajo imena govornikov. — 10 letnica obstanke bo slavila hrvaška čitaonica v Oseku 26. t. m. s primerno veselico. — Hrvatski prepovedi, delo dr. Gjurja Šurmina, bo izšel 25. t. m. Pisatelj nam v tem delu dokazuje po virih, kako je hrvaško življenje jelo dobivati v XIX. stoletju narodno sliko. — »Sisački glas«, koji je bil za časa zadnjih dogodkov bil vstavljen zato, ker je bil zaprt njegov urednik Čurak, začel je predvčeršnjim zopet izhajati pod odgovornim uredništvom Jos. Havlika. — Nov srbski list 28. t. m. bo izšla v Sarajevu prva številka polit. časopisa »Srbska štampa« pod uredništvom M. R. Pavlovića-Zraka. List bo izhajal dvakrat na teden, bo neodvisen in bo zastopal realistično smer v srbski politiki. — Stoletnica gimnazije. Srbsko-pravoslavna vel. gimnazija v Srem. Karlovcih je proslavila te dni na svečan način spomin stoletnice smrti svojega ustanovitelja in dobrotnika, karlovskega meščana Dimitrija Anastasijevića Sabova.

— **Najnovejše novice.** Italijanski kralj — doktor. Vseučilišče v Oxfordu je podelilo italijanskemu kralju diplomu doktorja civilnega

prava honoris causa. — Dr. Marmorek serum zoper jetiko so začeli rabiti za poskušnjo v pariških bolnišnicah. Njegova demisijska v Pasturejevem zavodu se najbrže ne sprejme, ker je izjavil, da prevzame odgovornost za serum le pri osebnih poskusih.

— **Oporoka grofa Chamareta** bo predmet najbrže dolgotrajnim pravdam. Kakor znano, se je grof na smrtni postelji poročil z dunajsko gledališčno igralko Vando Blantein ter ji zapustil celo svoje večmilijonsko premoženje. Grofovi sorodniki pa hočejo ovreči oporoko, češ, da si je grof padši z avtomobila razbil glavo ter ni mogel biti pri polni zavesti. — **Tatova smrt** Na Dunaju so zalotili krojaškega pomočnika Brichovskega v stanovanju neke stranke. Ker ni bilo drugega izhoda, skočil je z drugega nadstropja na cesto ter obležal hudo pobit. Pri njem so našli več denarnice in razno zlatino, kar je bil nakradel. V zadnjih vzdihih je še klical: »Skrbite za moje štiri otroke!« — **Za opravilo spalnice**, v kateri sta bila umorjena srbski kralj in kraljica, je ponudil neki bogati Amerikane 200.000 frankov. Srbska vlada je ponudbo odklonila. Amerikan je hotel to opravilo kazati po vseh evropskih glavnih mestih. — **Tri rudarje** je ubila eksplozija patron v rudniku pri Ostrogomu. — **Nova zgradba** se je zrušila v Budimpešti na štiri delavce. Dva so iz vlekli mrtva. — **Telefonsko zvezo** delajo med Brnom, Münzschlagom, Gradcem, Celjem in Solnogradom. — **Učiteljice za celibat.** Večina čeških učiteljic v Brnu je obelodanila izjavo, v kateri soglašajo s prepovedjo zakona, kakor je to sklenil moravski deželni zbor glode učiteljic. S to izjavo hočejo iste protestirati proti nemškim učiteljicam, ki so se na shodu izrekle proti prepovedi. — **Velike poplave** imajo okoli Kromeriza. — **Grof — slepar.** Iz Monakovega je zginit grof Alfred Alvensleben, zagustivši ogromno dolgovi in ponarejenih menic. — **Kap je zadela** v Chemnicu predstojnika porotnega sodišča v trenutku, ko je izrekal sodbo. — **Menih — tat.** Avgustinski menih Faiola v Rimu je ukradel iz samostanske blagajne 9000 lir. Menih so zaprli.

— **Doodica in Radica.** Sedaj je umrla tudi druga deklica slovečih siamskih dvojčič, ki sta se kazali svetu skupaj zraščeni. Pred poldrugim letom je pariški kirurg dr. Doyen dvojčiča z operacijo ločil, ker je Doodica bila jetična ter se je hotelo vsaj Radico rešiti. Operacija je dobro uspela, in Doodica je v par mesecih za jetiko umrla. Toda tudi Radica je že imela kal jetike v sebi ter je nedavno umrla v hospitalu v Parizu. Ves čas sta ji stregli njena kumica markiza de Beauvoir in njena sestra kneginja Lubomirska.

— **Slabosti velikih mož.** Lord Roberts, znani veliki angleški vojskovodja ne mara videti mačk, ter se kar trese strahu, ako mu pride kaka mačka preblizu. Vojvoda Aumalski, zmagovalcev v Algiru, je imel velik gnus pred bakrenim denarjem. Vselej, ko je dobil vrečo denarja za izplačevanje vojakov, je s tresočo roko pobral iz nje bakreni drobiž ter ga pustil na mizi. Služabnikom se seveda baker ni gnusil ter so drobiž brž spravili izpred oči nervoznemu vojvodu.

— **Prva električna železnica v Dalmaciji.** Železniško ministrstvo je dovolilo, da se zgradi električna železnica med Dubrovnikom in Gružem. Z delom se takoj začne in ne bo trajalo dolgo, da bo tekla prva električna železnica po dalmatinskih tleh.

— **Najbolj »muzikalična« žival** je menda volk; vsaj vodja zverinjaka v New Yorku, ki že dalje časa dela poskuse, kako vpliva godba na razne živali, je to konstatoval. Volki sicer neprestano tekajo po zverinjaku ter se ne brigajo ne za gledalce, ne za ves ostali svet. Kakor hitro pa kdo zasvira na godalo, obstoje ter poslušajo. Najbolj vplivajo na nje gosli. Vležejo se celo na tla, zatisejo oči ter se raztegnejo kakor k spanju. In res jih mirna, enolična melodija uspava, iposkočna pa le pridržijo, da jo stojijo poslušajo. Za volkom je menda najbolj dovteten za godbo slon, pa tudi klokan in severni jelen. Nič pa ne dajo za godbo opice, so menda preveč lakomisljene narave.

— **Berolinsko vseučilišče** ima v letošnjem zimskem tečaju najboljši obisk, odkar obstoji. Vseh matriculiranih dijakov je 7854, k temu še pride 260 medicincev, skupno tedaj čbiskuje letos berolinsko vseučilišče 8114 dijakov. Medicinska in teološka fakulteta nazadujeta, zato pa juridične in filozofske zelo napredujeta. Teološka fakulteta ima 393 slušateljev (lani jih je imela 399), medicinska pa 1133 (lani 1137), juridična 2495 (lani 2353) in filozofska 3833 (lani 3411).

— **Spala 18 let.** V neki vasi blizu Bremna je 18 let neoprestano spala neka deklica, po imenu Meyer. Ko je pa pred kratkim nastal v vasi požar, so zazvonili z vsemi zvonovi plat

zvana, da pokličejo vaščane na pomoč. Ob tem zvonjenju se je pa Meyerjeva prebudila in takoj prišla k zavesti. Pravi, da se dobro spominja vseh dogodkov, ki so se zgodili pred 18 leti. Devojko bodo preiskali zdravniki.

— **Papiga pregnala tatove.** V stanovanje neke pariške dame so v njeni odsotnosti nedavno vdrl o polnoči tatje ter nabrali na kup raznih dragocenosti. Tedaj se je oglasilo iz sosednje sobe prav razločno: »Dobro dan gospodje! Prosim sedite!« Tatje seveda niso slusali vlnjdnega vabila, temuč so zbežali, pustivši v sobi večji del nabrajenega blaga. Drugi dan je sporočila sosedja policiji, da so vrata v sosednje stanovanje vlomljena. Takoj je prišel policijski komisar z moštvo preiskavat. Med pregledovanjem jih je začel nekdo grdo psovati iz sosednje sobe. Policijski komisar je brž skočil v sobo misleč, da mu je treba zgrabiti človeka, ki je razžalil stražo. Zagledal pa je papigo, ki mu je ravno tako vlnjudo kot prejšnjo noč tatov zaklicala: Dobro dan gospodje! Prosim sedite! Sedaj je bilo redarjem znano, kdo je tatove odgnal.

— **Kake pravice ima angleški kralj.** Po starih, še vedno veljavnih zakonih, sme angleški kralj odreči potrjenje predlaganega ministra ali tudi zahtevati, da se odstrani ne ljubi mu minister. Kralj pa bi tudi smel, ako bi hotel, dati porezati ušesa žurnalistom v svoji državi, ako v pisavi razžalijo kralja ali njegove ministre. Tak zakon je izza časa vlade Henrika VII. in še ni preklinal. Pač malo žurnalistov bi nosilo dandanes svoja ušesa, ako bi se zakon izvajal v svoji dobesedni strogosti. Razžaljenja veličanstva se pripete na Angleškem skrajno poredkoma, a to ne zaradi zakona, ki določa, da se vsakemu državljanu, ki se pregreši zoper vzvišeno osebo svojega vladarja, odreže nos ali uho, temuč zato, ker so Angleži v resnici v ljubezni nđani svoji dinastiji. Nadalje lahko kralj Edvard zahteva, da njegov minister-zakladničar lord Chamberlain gre vsako leto 5. novembra osebno preiskat kleti pod parlamentom, ako ni kje skrit smodnik. Ako tega ne stori, konfiskujejo se mu vsa posestva in drugo premoženje. Stari in še vedno veljavni zakon dovoljuje nadalje kralju, da za vsakemu zastopniku v nižji zbornici, ki se dejansko loti zastopnika plemenitaške zbornice, razparati nos. In končno sme zahtevati angleški kralj, da se vsak podložnik, ki v vojnem času podpihuje ljudi proti vojski ali jo obsoja, najprej obesi, potem razseka na štiri dele ter se končno v verige uklenjen razstavi v splošno svarilo.

— **Napoleonova nevesta.** Napoleon I. se je slučajno seznanil v Marziju z neko madamo Clary, ki je imela dve zali hčeri Julijo in Désirée. Z Julijo se je poročil Napoleonov brat Jožef, a Napoleon se je zaročil z Désirée ter se je hotel z njo poročiti v jeseni l. 1795. Prisegla sta si večno zvestobo ter si pridno dopisovala. Pisma so še ohranjena. Nekaj mesecev pred določeno poroko pa je zvedela Désirée, da se je poročil Napoleon v Parizu z Josipino Beauharnais. Prvi trenotek je bila Désirée potrtja, toda v svoji lahkomiselni naravi je udarec kmalu pozabila ter bila ponosna, da je bila nekdanj ljubica tako slovečega moža. Ko ji je Napoleon predlagal, naj vzame Bernadotteja, se ni prav nič pomišljala. Pozneje je Napoleon svojo bivšo nevesto kar opisaval z darovi. Kupil ji jo v Parizu palačo za 400.000 frankov ter imenoval Bernadotteja 1804. maršalom z letno plačo 300.000 frankov. In dasi se Bernadotte ni kazal prav nič hvaležnega, imenoval ga je pozneje vendar zaradi njegove žene za kneza Ponte Corvo. Toda Napoleon je hotel svojo bivšo zarotnico videti na kraljevem prestolu ter je deloval z vso močjo na to, da je postal Bernadotte švedski kralj. Kraljica Désirée je umrla šele leta 1860 v starosti 83 let.

— **Vztrajna igravec.** Alfred Rosenfeld v Karlovih varih je 3. t. m. stavil, da bo 5 ur neprenehoma igral klavir, in je stavo dobil. Sedaj je pa stavil, da bo igral 10 ur brez oddihljaja. In res, vsedel se je h klavirju ob 9. uri zjutraj in igral do 7. ure zvečer, ne da bi se kaj odpobil. V teh 10 urah je preigral 195 komadov, in sicer 15 koračnic, 40 valčkov, 97 pesmi, 5 franc. polk, 4 polke-mazurke, 3 ouverture, 7 potpourrijev, 2 četvorki, več sonat in končal s krepko — koračnico.

— **Pijan vol.** Na nekem dvorišču v Moslavini so pretakali vino. Vino so iz soda točili v škafe in nosili v klet. Hlapec, ki je imel med tem drug opravke, je pozabil poln škaš vina na dvorišču. Prišel pa je vol, ki se je na vrtu pasel, na dvorišču, zagledal vino, in ker je bil žejen, je pil. Izpil je vse vino. Na to pa je začel bežati po dvorišču, biti z nogami in strašno dreti se. Poznalo se mu je tudi, da se močno opoteka. Polivali so ga z vodo, da se je ateznil. Na videz način pa kaže sedaj

izkušana žival, da se je v nesreči izmodrila. Če zagleda v škafo vodo, se previdno bliža in natančno prepiča, če je v škafo res — voda.

— **Serum proti jetiki.** V sredo je objavil znani zdravnik dr. Marmorek, bivši predstojnik v Pasturejevem inštitutu, v medicinski akademiji v Parizu obširno delo o svoji iznajdbi seruma proti jetiki. Dr. Marmorek pravi, da se mu je posrečilo najti sredstvo, ki se je po mnogih in mnogih poskusnjah na živalih in ljudeh izkazalo kot dobro učinkujoče in ki je v večih slučajih povzročilo popolno ozdravljenje jetike. Sredstvo je preventivno in kurativno to je, ako se serum injicira v zdravega človeka, ga obvaruje jetike, ako se pa da jetičnemu človeku, ga ozdravi te bolezni. Učinek seruma seveda ni povsodi enak. Kjer se bolezni ni zastarala, ako je tudi že močno razširjena, je lečenje lažje, kakor ako se je bolezni lotila neznatnega dela, a je že stara. Sicer pa dr. Marmorek ne trdi, da bi bil njegov serum v sedanjih sestavi sredstvo, ki učinkuje neporekljivo na vsak način in sigurno ozdravi jetiko, marveč, da je ta serum sredstvo, katerega je treba še izpopolniti; pač pa je njegova metoda lečenja jetike edino prava, kakor je pokazala izkušnja, in bo gotovo končno, ako se vsestransko izpopolni, dvedla do zaželjenega cilja, jetiki, tej največji morilki človeškega rodu priti do živega in ji izpodkopati tla. Izvajanja dr. Marmoreka so napravila na vse ugledne zdravniške kapacitete največji utis.

Književnost.

— **Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za prestopno leto 1904.** Družba sv. Cirila in Metoda je letos izdala mesto običajnega vestnika koledar, upajoč da s tem vzbudi za družbo neke večje zanimanje, ampak da si s tem pridob nekaj novih dohodkov. Poleg navadnih koledarskih stvari je v knjigi priobčenih nekaj prav zanimivih leposlovnih drobnosti. Iv. Vrhovnik je spisal življenjepis pokojnega Ivana Vesela, znamenitega slovenskega književnika in velikega dobrotnika družbe sv. Cirila in Metoda. Spis diči pokojnikova slika. Zanimivi so štirje še ne objavljeni prevodi rajnega Drag. Ketteja iz Puškina in Lermontova. Vrhovnik, T. Zupan in Harambaša so priobčili »Drobnostio Prešernu«, Ksaver Meško črtico »Zapadla zvezda«, Iv. Nep. Resman pa pesem »Kunovska«. Nato sledi vestnik o družbinem delovanju za XVI. in XVII. poslovno dobo. Koledar stane samo 1 K 20 vin. Ker je skupilo tega tudi po vsebini zanimivega koledarja namenjeno prepotrebni naši šolski družbi, priporočamo vsem rodoljubom ta koledar najtopleje!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. novembra. Cesar je prišel danes zjutraj na Dunaj in je tekot dopoldneva obiskal grškega kralja.

Dunaj 21. novembra. Ogrski ministrski predsednik Tisza pride jutri sem in bo sprejet v posebni avdijenci pri cesarju.

Budimpešta 21. novembra. V današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik Tisza na kratko reagiral na včerajšnja izvajanja ministrskega predsednika Körberja. R-kel je, da mu morajo vse stranke pritrčiti, če izjavi, da se s Körberjem ne mara spuščati v polemiko. Stališče ogrske vlade je, da se ne vtika v državnopravno vprašanje Cislitvanske. Istotako pa reklamira za Ogrsko izključno pravico, tolmačiti ogrsko državno pravo in se nima v to nihče vmešavati. Nasproti Körberju je konstatiral Tisza dvoje: 1.) Skupnih avstro-ogrskih zakonov sploh ni, kajti vsi tudi na skupne zadeve se nanašajoči zakoni so avstrijski in ogrski, a za vsako državno polovico posebej sklenjeni; 2.) Ogrska ima pravico, da tudi nagodbene zakone enostransko spremeni po svoji volji. Seveda je potem treba, da tudi avstrijski parlament sklene enako premembo dotičnega avstrijskega zakona, ako se hoče nagodba ohraniti. Ako sklene ogrski parlament tako premembo enostransko in se mu ne pridruži avstrijski parlament, potem je kajpak konec obstoječega razmerja. — O tej izjavi sta govorila Kossuth in Polonyi. Oba sta pritrčila prvi točki

Tiszove izjave in se izrekla proti drugi točki. Polonyi je dejal, da ves boj na Ogrskem se gre za to, če je določevanje armadnega jezika izključno pravica krone ali ne. Madjari kratkoma ne priznajo, da bi to bila pravica krone. Če bi to priznali, bi s tem tudi dunajskemu parlamentu dali pravico, da ima pri določi armadnega jezika isto veljavo, kakor ogrski parlament, česar pa nikdar ne store. Po tej debati se je zopet začela obstrukcija proti rekrutnemu zakonu.

Budimpešta 21. novembra. V Szilhajzu je neki 35letni uradnik Brabanez v blaznosti ustrelil svojo ženo, svoja dva otroke in samega sebe.

Poslano.)

Poznano mi klerikalno dopisunče z Jesenic me je izbralo v tarčo, v katero zadnji čas v »Slovenec« s pravo pravcato slastjo strelja. Vsaka še tako velika neumnost mu ni preneurna, da bi je ne pogoltnil in krnil z njo še druge »Slovenčeve« ovce. To veselje jim privoščim in zato mi ni prišlo do danes tudi na um, da bi na dopise tega otročaja reagiral. Prvič zato ne, ker so le-ti dopisi priobčeni v »Slovenec« in drugič, ker vem, iz kakšne klerikalne zalege le-ti izhajajo.

Drugače je z dopisom v »Slovenec« št. 266 z dne 17. t. m., v katerem me na katoliški podlagi zopet sumi in napada glede ponesrečene družine Košir. Ta lažnjivec piše med drugim: »Družinski oče Košir je prosil g. Pongratza, tovarniškega uradnika, naj jim da drugo stanovanje, ker v sedanjem ni več mogoče prebivati. Je li g. Pongratz res na to rekel: »Pa okna odprite!«, ne moremo z gotovostjo trditi, tako se pa govori; dejstvo je, da ni uslišal prošnje Koširjeve.« Nadalje: »Z veliko nevoljo govori o g. Pongratzu, zakaj ni odkazal družini drugega stanovanja, če ravno ga je prosila za to!« — To vse je perfidna laž iz omenjene tukajšnje klerikalne zalege. Namen teh obdolžitev je, proti meni ščuvati delavstvo in mi moje že tako težavno stališče napram temu, kar najbolj še poostriiti. Resnici na ljubo hočem le konstatovati, da me Košir ni nikdar prosil za drugo stanovanje, in Košir sam se ni nikoli bal v tem stanovanju bivati. Ko sem zadnji večer z njim govoril, t.j. v petek dne 13. t. m. ob 6. uri, sem pač dejal Koširju, odprite vsaj okna, da boste dobili malo zvežega zraka v stanovanje. Prepovedal sem mu nadalje tudi še posebno ostro, v štedilniku danes še kaj zakuriti, ker se bode stanovanje jutri preiskovalo. Toda žal, Koširjeva sestra Oman je vkljub moji odredbi še isti večer zakurila štedilnik tako, da je bil ta osodnega jutra poln pepela. Ako bi bil Košir tudi samo eno besedo znil, da se boji še nadalje v tem stanovanju bivati, ukrenilo bi bilo tovarniško vodstvo drage volje takoj, da Košir dobi drugo stanovanje. Toliko v pojasnilo. —

Ako me »Slovenec« dopisnik še nadalje s tako sovražno namenom hoče napadati in mi skuša prav po katoliško škodovati, mu stojijo na popolnoma na prosto, in v slovo kličem mu: ne sodite, ako nečete sojeni biti.

Jesenice, dne 19. nov. 1903.

Anton Pongratz
(3035)
tovarniški uradnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bojesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazijo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri tganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1.90. Po poštnem povzetju razpoložljivo na mazo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan s varstveno znamko in podpisom. 2 (10—16)

Proti kataru se uporablja največji eter »Forman«, ki so ga že pogosto zdravniki spoznali za idealno delujoče zdravilo proti nahodu. »Forman« je z mentolom klorovani eter menthyla. Za lažji nahod naj se uporablja »Formanova bala« (pušica 40 vin.), za hujši nahod pa »Formaneve pastile« (76 vin.) za vdihavanje s pomočjo vdihavalne steklenice. Učinek je neposredni, čudovit in zlasti v početku nahoda presenetljiv. »Forman« se dobiva vsaki lekarni. (3825)

Slovenol in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Na prebavljalne organe se mora paziti, kajti ni nobenega drugega organa v človeškem telesu, ki bi vsled najmanjšega motenja, tako obširno uplival na druge organe in istim pripravljaj najhujše posledice. Fazi se na prebavljalne organe ako si prizadevamo njihovo delo olajšati s tem da vzbuja delavnost prebavljalnih organov s milo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo imamo in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik evropski. Dobiva se pa tudi po tukajšnjih lekarnah.

— Matjaž in Matjaška ter njihove 3 hčere iz Spodnje Senice pri Medvodah so dale svojega sina, oziroma brata, zapreti samo zaradi besedi: „ako dobi katera sestra grunt, ki meni pripada, ji bom z leseno sekirjo glavo odsekal.“ — Dobil je tri mesece. Po obsodbi so se — Matjaž in vse 3 hčere so udje Marijine družbe — javno v gostilni Matevža Kramarja v Preski ob oblihi pijači hvalili, kako so lepo s sinom in bratom naredili. To so res stariši in sestre na „katoliški“ podlagi. — Hvala elpa! — Franc Košenina. (3046)

Po ceni in izredno dober je Haarmann & Reimer-jev vanilni sladkor

ki izpodriva dandanes vedno bolj prej rabljeni vanilin, ki ni samo prav drag, temuč tudi po svojem učinku dražljiv in zato škodljiv. Čisti vanilin, združen s sladkorjem, pa daje izborni okus vanilije, prekuša pa jo v flasti vonjave, izdatnosti in cenovnosti. Za peko in močnate jedi nabi vsaka gospodinja le Haarmann & Reimer-jev vanilni sladkor v malih jarnih zavitkih po 24 vin., kar je enako 2 kosoma vanilije. Izvrstno in zares priporočljivo blago se dobiva po vseh boljših specializiranih in delikatesnih trgovinah v Ljubljani in Kranju. (933-25)

„Le Délice“
cigaretni papir, cigaretno stročnice.
Dobiva se povsod. (705-39)
Glavna zaloga: Dunaj, I., Predlgrasse 5.

Mnogo denarja si prihranite, če si doma barvate obleke, bluze, trakove, nogavice, otroške obleke itd. itd. Pobarva se brez truda v par minutah, uspeh je nepričakovano lep in ne stane skoraj nič, če rabite za to zak. savor. barvilo za blago „FLOX“. Poskusni zaviti po 20 h, originalni lončki vsake barve à 70 h (črno in višnjevo tegethof-lau) 10 h več. Poskusni zaviti so za zastonj, ker se za to založenih 20 h pri nakupu originalnega lončka odšteje.

„FLOX“ (3031-1)
podjetje barvil za blago
Dunaj, VI, Wallgasse 34.

ALBOFERIN
redilno in krepilno sredstvo.
Redi kri, jači živce, pospešuje slast do jedi.
Alinično preizkušeno: odlični zdravilni ga priporočajo za slabost in prebolele ljudi in slabotne otroke.
Prodaj po vseh lekarnah in drogerijah, ki prask 100 gr. K 5.—, v tabletah 100 sov K 150 in v čokoladnih tabletah 100 sov K 180. Poslednje nalaze za otroke. (2998-2)

Vprašajte svojega zdravnika.

Edino, od profesorjev in zdravnikov preizkušeno in priporočeno, kisline prote čisto za zobe je dr. J. G. Poppa, in kr. dvornega zobozdravnika na Dunaju XIII/6, pristni

Anatherin
stna in zobna voda proti vsem ustnim in zobnim bolečinam le v gori v podobni steklenici à K 280, 2— in 1—.
Cremenice za zobe v lončkih brez dodajivega mila, à 60 vin. ohrani usta, zobe in zobno meso res vedno lepo, zdravo, brez duha in bolečin. II (2966-1)
„Anatherin“ pasta za zobe v steklenici K 140, v zavojcu 70 vin. Prask za zobe K 126. Plomba za zobe K 2—. Milo iz zelišč 60 vin.

proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

tera utrdi dlesno in odstranjuje neprimerno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Melusine zobni prašek

1 skatljica 60 vin.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto.

Edina zaloga.

zaloga vseh preizkušenih zdravn., medic. mil., medicinskih in, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

lež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožetovega jubil. mostu. (206-44)

Novo kevani 2211-20
dvajsetkronski zlati
se ne svetijo tako
kakor luč ideal-žarnic.
Ilustrovane cenike pošilja zastonj in poštino prosto
podjetje za izdelovanje ideal-žarnic
HUGO POLLAK, Dunaj VI, Wallgasse 34.

Darila.
Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. V. Suskovič, c. kr. poštini asistent na Zidanemmostu 15 K, nabranih v veseli družbi ob priliki odhodnice gosp. Vojteha Pučelika. — Gosp. D., uradnik tu, sprejeto 1 K — Gostilna Ježovnik v Velenji 6 K iz nabiralnika. — Gospica Linica Brilej s pridnim igranjem na glasovir v veseli družbi pri „Novem svetu“ 4 K 2 vin. — Skupaj 26 K 2 vin. — Živeli nabiralci in darovalci ter njih nasledniki!

Umrli so v Ljubljani:
V hiralnici:
Dne 17. novembra: Angela Amalija Troha, usmiljenka, 26 let, jetika. — Ivana Kvaternik, krojačeva žena, 63 let, ostarelost.
V deželni bolnici:
Dne 17. novembra: Jožef Blažič, dni nar, 70 let, ostarelost.
Dne 18. novembra: Ana Pavšič, kuharica, 40 let, trebušni rak. — Jožef Konc, nadarbinar, 58 let, Oedema pulm.
Dne 19. novembra: Ivan Bokalič, delavec, 64 let, srčna hiba. — Ivan Tratnik, podobar, 64 let, otrpnjenje možganov.
V otroški bolnici:
Dne 20. novembra: Štefanija Zajc, delavčeva hči, 4 leta, Caries ostis.

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dunaj, borze 21. novembra 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
100% mešjeva renta	100.50	100.70
100% srebrna renta	100.35	100.55
100% avstr. krona renta	100.60	100.70
100% zlati	120.50	120.70
100% ogrska krona	98.35	98.55
100% zlati	118.60	118.80
100% posojilo dežele Kranjske	99.25	100.25
100% posojilo mesta Spilje	100.—	—
100% Zadrca	100.—	—
100% bos. hero. žel. pos. 1902	100.30	101.30
100% češka dež. banka k. o.	100.10	100.15
100% zlat. pis. gal. d. hip. b.	99.60	100.60
100% pošt. korn. k. o. z	101.35	102.35
100% pr.	106.—	107.—
100% zlat. pis. Inneret. hr.	101.—	102.—
100% ogr. centr.	—	—
100% deželno hranilnice	100.25	101.25
100% zlat. pis. ogr. hip. b.	100.20	101.20
100% obl. ogr. lokalne žel.	—	—
100% leznic d. dr.	100.—	101.—
100% češke ind. banke	100.25	101.25
100% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98.50	—
100% dolenskih železnic	99.50	99.35
100% juž. žel. kup. 1/4 1/2	304.75	306.75
100% av. pos. za žel. p. o.	100.65	—
Srečke		
Srečke od leta 1854	169.—	173.—
1860	186.—	187.50
1864	205.—	210.—
1868	164.—	166.—
1872	296.—	300.—
1876	289.—	292.—
1880	265.—	270.—
1884	90.—	94.—
1888	142.45	143.10
1892	18.80	19.80
1896	472.—	482.—
1900	62.—	67.—
1904	80.—	82.50
1908	71.—	75.—
1912	63.25	64.25
1916	26.65	27.65
1920	66.50	68.—
1924	80.—	83.—
1928	50.—	516.—
Delnice		
Jožne železnice	87.50	88.50
Državne železnice	666.—	667.—
Avstro-ogrsko bančne del.	1630.—	1631.—
Avstr. kreditne banke	672.25	673.25
Ogrske	741.50	742.50
Živnostenske	261.—	262.—
Premogokop v Mostu (Brux)	695.—	700.—
Alpske montan	397.50	398.50
Prške želez. ind. dr.	1845.—	1855.—
Rima-Murányi	477.50	478.50
Trboveljske prem. družbe	392.—	396.—
Avstr. orožne tovr. družbe	377.—	378.20
Češke sladkorne družbe	145.—	149.—
Valuta		
G. kr. cekin	11.35	11.39
20 franki	19.06	19.08
80 marka	23.43	23.52
Sovereigns	23.93	24.03
Marko	117.15	117.35
Laški bankovci	95.25	95.45
Rubliji	253.—	253.75
Dotarji	4.84	5.—

Žitne cene v Budimpešti.
dne 21. novembra 1903.
Termal.
Pšenica za april za 50 kg K 7-75
Rž „ april „ 50 „ 6-74
Koruzna „ april 1904 „ 50 „ 5-25
Oves „ april „ 50 „ 5-52
Efektiv.
Neopremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 2043. Srednji uradni tlak 758.0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Večrovi	Nebo
20.	8. sv.	731.1	5.0	brevetr.	dež
21.	7. sv.	730.6	4.2	ar. svzhod	jarno
22.	8. pop.	730.2	9.1	ar. jzhod del. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura: 5.3°.

normala: 2.6°. Mokrina v 24 urah: 5.3 mm.

Včeraj popoldne nevihta.

Muf in boa
(Edelmarder) se po ceni prodaja.
Vpraša se pri B. Heliel, Rodakega cesta št. 1, I. nadstr. (3054-1)

Trgovski pomočnik
23 let star, vojaščine prost, špicerist in železninar, zmožen voditi glavno zalogo tobaka, želi sedanjo službo v 6 tednih zamenjati. Kdo? pove upravištvu „Sl. Naroda“. (3053-1)

Reform-klozete
popolne s prevlakom in trdnim sedežem, brez duha, z vodno napravo ali brez nje, nikake poprave, nikaki stroški za postavljanje, izdeluje 8 Karol Maintinger, Dunaj I. Liebenberggasse št. 1 tovarna za popolne vodovodne naprave s sesalkami ali motorno močjo. Cenik z obriski zastonj.

Prodaj
jednonadstropno hišo z velikim vrtom, prostorno kletjo, magacinom in blevom v prijaznem in zelo obljudenem kraju blizu Ljubljane.
Ker je kraj brez vsake obrtne konkurence, dala bi se vsled ugodne pozicije takoj upeljati trgovina z vsakovrstnim blagom, za kar je že deloma pripravljeno. Cena znaša samo 3000 goldinarjev, eventualno bi dal v najem.
Ponudbe naj se pošiljajo pod „Dobra prihodnost“ na upravištvu „Sl. Naroda“. (3042-1)

Pri pomanjkanju teka, slabem prebavljanju, oslabelem želodcu, glavobolu, (vsled boleznih v želodcu) slabosti, nerednem odvajanju in dr. Zaht. naj se izreče Bradyjeve kapljice za žel. Dobese v lek., čene, pa od lek. C. Bradyja Dunaj I. Fleischmarkt 1. Cena 1 st. 80 v. vel. st. K 140.

Bluze damski pasovi srajce in pasovi za hribolazce
in (1671-43)
otroške obleke
se radi pozne sezone prodajajo po znatno znižanih cenah.
V. pl. Gerhauser
Stari trg št. 13.
Zadnje novosti
v modercih francoske fašone.

Dr. Friderika Lengiel-a
Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.
Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznane luskinde od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.
Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge neznane luskinde na polti. — Cena vrču z navodom vred glid. 1.50. (871-16)

Dr. Friderika Lengiel-a
BENZON-MILO
Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 50 kr.
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

[Rokodelci in obrtniki]
ki se hočejo izobraziti
za izurjene agente
dobijo brezplačno pojasnilo in obenem zastopstvo. Ponudbe pod M. J. 3304 na G. L. Daube & Co., Frankfurt a./M. 2936-0
Meso, surovo maslo in med
v poštinih zavitkih po 5 kg. — Goveje meso (zadnji deli) K 4.80, telečje meso K 5.20, ovčje meso K 4.—, gosje meso K 4.80; namizno surovo maslo, vsak dan sveže K 8.40, čist med K 6.—; razpošiljam v najboljše zadovoljnost franko proti povzetju. A. Silber, eksportna trgovina, Horodenka v Galiciji. 3 26

Sušilnica
(Rauchkammer) (3047-1)
v mestu se da v najem.
Kje? pove upravištvu „Sl. Nar.“
V slovenskih deželah novovpeljani zavarovalni zavod sprejme spretne (3037-1)
zastopnike
(akviziterje) v mestih in na deželi.
Ponudbe pod naslovom: „Novi zavod“ na upravištvu „Sl. Naroda“.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI 1124-31
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Veletrgovina z vinom in žganjekuha
Žige Wortmana
Reka-Sušak
priporoča
garantirano naravna dalmatinska vina najbolj renomiranih vrst in izvrstnega letnika 1903 v sodih od 50 litrov višje:

Rumeno vino hektl. 30 K do 42 K
Silhar „ 28 „ do 34 „
Rudeče vino (krvno) „ 30 „ do 42 „
Zelo dober garantirano pristen istrijski tropinovec 90 K do 120 K
Zelo dobra hrvat. slivovka 90 „ do 120 „
vse cene za hektoliter. Pošilja se v sodih ali spletenih oteklecih od 25 litrov dalje. Direktno importirani Jamajka-rum 3 K do 5 K
Konjak, pristna vinska prekapnina 2 K do 4 K liter.
Konjak in rum se pošiljata tudi v poštinih zavojih po 3 litre poštino prosto; zavoj brezplačno.
Nepoznatim trdkam proti povzetju. Vzorci na zahtevo brezplačno. — Zastopniki se sprejemajo. (3027-1)

Zrebanje dne 1. decembra 1903.
Promese k srečkam iz l. 1864 cela K 15.— polovica „ 8.—
(3056) se dobé pri
„Ljubljanski kreditni banki“ v Ljubljani.

Svila k oblekam
in bluzam v nedosežni izbiri. Čudovite novosti v vseh cenah od K 1.20 dalje. Pošilja se vsakemu poštino in carine prosto. Vzorci pri napovedbi zaželjenega brezplačno. Poština za pisma v Švico 25 vin.
Tovarniška zaveza za svilno blago
Adolf Grieder & Comp., Zürich št. 10
kraljevski dvorni zalagatelj. (Švica.) 6 (14-1)

Velika, bogato izbrana zaloga peči
* * * * * zaslonil za peči
* * * * * predstavkov za peči
* * * * * kaminskega orodja
* * * * * kadic za premog * * * * *
in vseh drugih gospodinskih predmetov pri
Ljubljana. Štefanu Nagy Ljubljana.
trgovina z železnino in kuhinjskim orodjem
Vodnikov trg šte. 5. (3050-1)

Stenograf
zmožen slovenske in nemške stenografije, absolviran gimnazije, želi vstopiti v odvetniško pisarno.
Ponudbe pod naslovom „Stenograf“, poste restante Maribor. 3016-2

Trgovski pomočnik
železninar in špicerist se takoj sprejme.
Naslov pove upravištvu „Sl. Naroda“. (3051-1)

Ledenico
vso iz hrastovega lesa in v najboljšem stanu prodaja **Franco Jarc**, posestnik v Medvodah. (3055-1)

Lokal
pri novem predoru v Hrušici pri Jesenicah na zelo dobrem mestu, pripraven za vsako obrt, se odda.
Vpraša naj se pri **A. Pöschl** v Ljubljani, Rimska cesta 16. 2039

Naznanilo.
D. Zalaznik v Kaufmanu preskrbuje že več let vinskimi trgovcem in gostilničarjem nakup vina in pošilja tudi malim odjemalcem naravna istrijska vina po nizki ceni. — Stvarna pojasnila daje brezplačno.
Narodna gostilna in prenočišče v lastni hiši, nasproti železniške postaje. (3052-1)

10 kron na dan
zasluži vsak lahko in pošteno. — Vprašanja naj se naslovi pod „M. V. 3250“ na anončno ekspedicijo G. L. Daube & Co., Frankobrod ob Meni (Frankfurt a. M.). (2448-0)

Rabljene parne stroje, lokomobile, kotle, okvire za žage (Sägegatter), tehtnice za niverliranje (Pendelwage), stroj za lesno pavolo i. t. d. se cenó prodaja.
Vprašanja pod: „H. 4.“ Sevnica, poste restante. (3045)

Žalne klobuke
v bogati izbiri od najcenejših do najfinjših vrst priporoča 10%
salon modnih klobukov
J. S. Benedikt, Ljubljana.

Glavni dobiček:
K 300.000

Izplačujoče se postransko opravilo
brez posebnega truda in izgube časa najdejo
splošno vsebino vsakega stanu in povsod
s prevzetjem zastopa avstrijske družbe
prve vrste, ki sprejema (1463-23)
zavarovanja proti požaru, stekla, proti škodi pri prevažanju
proti tatvini po ulomu in življenja.
Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste rest.

Češko posteljno perje
razpošiljam na poizkušajo
po 8, 15 in 20 gld. za 5 kg.
To perje je od belih gosi
in skubljeno.

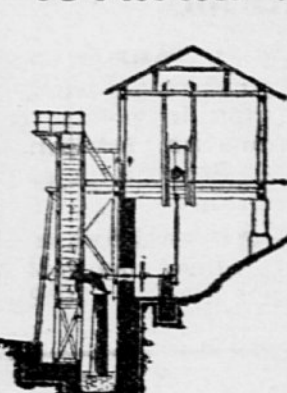
J. Sachsl, Lužan štev. 60, Češko.

S 1. decembrom 1903 se
odda v najem v Zagorju ob
Savi dobro obiskovana

gostilna s pekarijo

veliko in lepo dvorano in vsemi go-
spedarskimi poslopiji.
Področnosti in pogoji se zvedo
pod šifro „B“, poste restante, Ka-
mnik. (3004-2)

G. Tönnies
Ljubljana (1908-18)
tovarna za stroje

priporoča kot
posebnost:
**Žage in
vse stroje**
za obdelovanje
lesa.
Turbine
**Bencin-
locomobile**
posebno priprav-
ne za goniti po-
jedeljske stroje.
Sesalno plinski motor
najcenejša gonilna sila, 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Malo trgovino

se želi dobiti v mestu.
Ponudbe na upravnishvo »Slov.
Naroda«.

Izvrstna fina (11-237)
vina v buteljah

se dobé v trgovini
Edmund Kavčič
Ljubljana, Prešernove ulice.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvija. Vse puške so na c. kr. preskušene
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
(22) vani ceniki zastoj. (47)

Šš. 39013. (2972-5)

Ustanove.

Dne 2. decembra oddati je pri
mestnem magistratu ljubljanskem

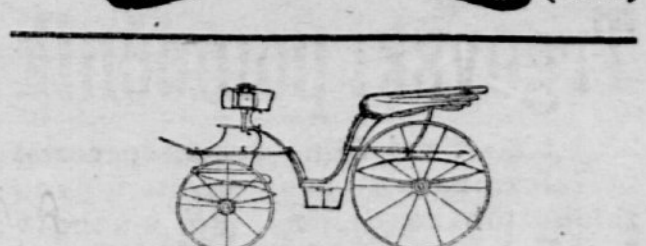
**cesar Franc Jožefove ju-
bilejske ustanove**

in sicer 2 po 50 K, 10 pa po 40 K,
namenjene onim mestnim revežem,
ki ne dobivajo redne podpore iz
ubožnega zaklada.

Prejšnje za podelitev teh ustanov
vlagati je tukaj do konca t. m.

Mestni magistrat v Ljubljani
dne 10. novembra 1903.

**RIVIERA-
VIJOLICE**
PRAVI VIJOLIČNI DUH
A. MOTSCH & CO.
DUNAJ
X. 3. Qualleng. 3. 116 in 1, Lugeck 3. 3.

Izdelovatelj vozov
FRAN WISJAN

Ljubljana, Rimska cesta št. 11
priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih (1459-23)

VOZOV.

V Ameriko

je najkrajša, najprijetnejša in
najcenejša vožnja čez Francosko
Havre — New-York ali
Antwerpen — New-York,
Havre — Philadelphia ali
Antwerpen-Philadelphia.

Natančnejša pojasnila in cene na-
znanja rado voljno in zastoj 2973-6)

Ivan Bihelj

zastopnik generalne agenture za celo Šico
v Buksu (meja zraven kolodvora).

+ Suhe +

slabotne osebe dobe krasno polno telo po
kratki uporabi moje

„redilne mok: Käthe“
(postavno zavarovana).

Dame dobe bujne prsi. Nikako sleparstvo,
strogo resno, mnogo zahvalnih pismen. Cena
kartonu z navodilom vred gld. 1.25 po poštni
nakaznici ali po povzetju. Prodaja samo g.
Kath. Menzel, Dunaj
XVIII., Schulgasse 3, I. nadstropje. (Fi-
lijalk nima) (2616-7)

Agentje

ki imajo znanje pri privatnih ljudeh se
iščejo takoj proti gotovi mesečni
plači 40 K in visoki proviziji
povsod v vseh krajih, mestih in
okrajih za razpečevanje novega, patent.
predmeta, neobhodno potrebnega za vsako
gospodinjstvo, za meščane in kmetovalce.
S to agenturo se tudi lahko peča
vsakdo, ki ima znanje v privatnih kro-
gih kot s postranskim zaslužkom
v prostem času. Ponudbe pod „Neuhelt
1903“ na naslov **Rudolf Mosse na**
Dunaju. (2914-2)

Najtopleje se priporoča že
dobro znani
zdravi in lečilni liker
Klauerjev

„Triglav“

ki ga **pristnega** prodajajo nastopne
tvrdke: (2836-9)

Viktor Cantoni,
Ivan Jecabini,
Josip Jecabini,
M. Kastner,
Ant. Korbar,
Josip Kordin,
Peter Lassnik,
F. Terdina

A. Lilleg,
Jos. Murnik,
Ivan Perdan,
Karol Planinšek,
A. Šarabon,
A. Stacul,
M. E. Supan,
F. Terdina

in pa edini izdelovalec **J. Klauer.**

Tvrška Fr. Iglič v Ljubljani

sprejme za novourejeno

akeidenčno tiskarno

stavca-strojnika

(Schweizerdegen). Sprejme se tudi

učenec. (2997-3)

Suhe gobe, orehe, predivo, že-

lod, vsake vrste fižol, vsako-

vrstno žito in sadje

splah vse deželne pridelke

kupi (2964-3)

Anton Kolenc v Celju.

Suchard

MILKA

čokolada iz čiste sme-
tane v tablicah in zvitihi.

Smetane jako bogata

mlečna čokolada.

Najnovejše iz svetovnoslavne

tovarne za čokolado.

PH. SUCHARD.

C. in kr. državno (skupno) vojno ministrstvo.

(Odd. 13, št. 2628 de 1903.)

Razglas.

Državno (skupno) vojno ministrstvo si namerava priskrbljevati tudi v bodoče iz platna in
bombaža izdelana oblačila in posteljnino za c. in kr. vojsko od 1. januarja 1905 naprej
potom privatne industrije in pozivlja s tem javno na udeležbo pri tem podjetju, oziroma na vložitev
pismenih ponudb.

Vrste blaga, kojih dobavljanje bo predmet ponudbene razprave so navedene v zaznamku

A) načrta ponudbe, navedenega v točki 10. tega razglašja.

Namerava se osnivanje treh družb (konzorcijev), izmed katerih bi imela vsaka dobavljati

v prvi vrsti potrebščino, za katero izmed monturskih zalog št. 1 v Brnu, št. 2 v Buda-Pešti, št. 3

v Gradcu in št. 4 v Kaiser-Ebersdorfu.

Vsaka teh treh družb bi pa imela po slučajni naredbi državnega (skupnega) vojnega mini-

strstva po potrebi in primerno nastopno navedeni percentualni kvoti dobavljati tudi potrebščine za

druge monturne zaloge.

Denarna vrednost letne potrebščine, ki jo ima dobavljati konzorcij za monturno zalogo

št. 2 v Buda-Pešti znaša približno 1,200.000 K, med tem ko znaša analogna vrednost pri obeh

konzorcijih za ostale monturske zaloge za vsako po 1,150.000 K. *)

Vobče naj pa služi ponudnikom v ravnanje nastopno:

1.) K zakupni razpravi se pripuste le solidni, glede na obsežnost podjetja primerno zmožni,

denarno dobro situirani industrijalci zadavne stroke, ki so sami lastniki takšnih tovarniških naprav

(mehaničnih tkalnic za platino in bombaževino).

Ti industrijalci se morajo pod solidarnim jamstvom združiti v

konzorcije in se smejo ponudbe vdeležiti le v družbi, kotsolidarni

podjetniki.

Podjetniki, ki nimajo avstrijskega ali ogrskega državljanstva so načelno izključeni od

pogajanja.

Družbe, ki bi vlagale ponudbe za monturno zalogo št. 2 v Buda-Pešti smejo obsegati le

firme, ki imajo tovarne v deželah ogrske krone; firme družb za druge monturne zaloge pa

morajo imeti tovarne v kraljevstvih in deželah zastopanih v drž. zboru.

Glede izdelovanja predmetov, ki se imajo dobaviti v tuzemstvu in iz tuzemskega blaga

se navaja na §§ 2 in 5. načrta ponudbe.

2.) Delniške družbe se dopuščajo za člane dobavnih konzorcijev le v kolikor daje njih

splošno znano imetno stanje zadostno materijelno, njih v širših krogih znana individualiteta vodstva

pa zadostno moralno jamstvo.

Ob enakih razmerah pa imajo ponudbeni konzorciji, ki obsegajo le posamične firme ali

javne trgovske družbe prednost pred konzorciji, ki sestoje deloma ali popolnoma iz delniških družb.

Ce bi pa ne bilo ozira vrednih posamičnih firm in javnih trgovskih družb, oziroma samo

iz njih sestojecih ponudbenih konzorcijev, imajo pa ponudbeni konzorciji, ki obsegajo deloma po-

samične firme in javne trgovske družbe, doloma pa delniške družbe zopet prednost pred konzorciji,

ki sestoje iz samih delniških družb.

Konzorciji, sestavljeni iz delniških družb, dalje iz posamičnih firm in javnih trgovskih

družb morajo za obtevanje z vojno upravo pooblastiti osebo jamčujočega deležnika.

Daljni dobavni pogoji, ki se nanašajo zlasti na delniške družbe, obsega § 24. pogodbenega

načrta omenjenega v točki 10.

3.) Člani (firme) konzorcijev morajo z izpričevali dotičnih trgovskih in obrtniških zbornic

dokazati svojo zmožnost in zanesljivost.

Odloki trgovskih in obrtniških zbornic izteklih na prošnje posameznih firm za izpričevala

njih solidnosti in zmožnosti se morajo priložiti konzorcijevi ponudbi. Spričevala sama pa odpošljeje

trgovske in obrtniške zbornice naravnost državnemu (skupnemu) vojnemu ministrstvu.

4.) Plateno in bombažasto blago za vse vrste — izvzemši v točki 5. omenjene kvote —

morajo podjetniki izdelovati sami in sicer v njih izdelovalnicah (tovarnah), ki jih morajo v

ponudbah natančno označiti. Izdelovalnice se imajo za čas obstoja pogodbe glede na obstanek,

obrat in obseg obrata podvreči neomejeni kontroli vojaške uprave.

Ponudniki so obvezani, da že pred oddčitvijo o ponudbah vojaški upravi dopuste vpogled

in poizvedbe glede na zmožnost svojih tovarn.

5.) Konzorciji, ki se je njih ponudba sprejela, morajo 25% na vsakokratno normalno letno

naročitev spadajoče množine platnenih in bombažastih tkanin — v kolikor jih je moči dobiti —

naročiti ročnega dela od tkalcev samih.

Za konfekcioniranje narejenih vrst naj se kolikor moči uporabljajo mali obrtniki in po-

trebni eksterni delavci.

6.) Ponudbe se morajo — po ponudbenem formularju, navedenem v točkah 10. in 11. —

staviti v obsegu gori navedene percentualne kvote splošne potrebščine in se mora v njih izrecno

navesti monturna zaloga, za katero se v prvi vrsti namerava dobavljati. Na ponudbe, ki bi se

glasile le na posamezne vrste, se ne bode oziralo.

*) Oziroma: Konzorcij za monturno zalogo št. 2 Buda-Pešti ima dobaviti 34%, ostala dva konzorcija
pa vsak po 32%, skupne potrebščine.

(2976—3)

Največ kar nudi sedanjost!

„Angleško skladišče oblek“ v Ljubljani, Mestni trg 5.

Kamgarnske obleke, gladke in črtaste	x x x x x x x x x	gld. 10.—	x x x	Črni moderni damski paletoti s kožjaškim ovratnikom
Angleške ševiot-obleke v modnih barvah	x x x x x x x x x	„ 10.—	x x x	Črni in sivi cibelinovi paletoti s kožjaškim ovratnikom
Fine jaquet-obleke	x x x x x x x x x	„ 10.—	x x x	Paletoti iz angleškega modnega blaga z ovratnikom ali brez njega
Najfinejše obleke z vsednjimi suknjami	x x x x x x x x x	„ 20.—	x x x	Najfinejši damski paletoti s stola-fasano
Angleški modni ulsterji	x x x x x x x x x	„ 10.—	x x x	Črni damski ovratniki, batirani
Fini double-ulsterji, temnosivi	x x x x x x x x x	„ 10.—	x x x	Najfinejši double-ovratniki s stola-fasano
Črne mandarin-zimske suknje	x x x x x x x x x	„ 10.—	x x x	Damski modni kostumi
Havelok iz velblodje dlake, rujav ali siv	x x x x x x x x x	„ 5.—	x x x	Zimske jopice, podložene
Obleke in ulsterji za dečke	x x x x x x x x x	„ 5.—	x x x	Elegantni otroški plašči
Otroški kostumi v različnih barvah	x x x x x x x x x	„ 2.50	x x x	Dekliške jopice v vseh barvah
Fine modne hlače, gorke in črtaste	x x x x x x x x x	„ 2.50	x x x	Modri podvlečeni ovratniki z rdečo kapuco

Kožuhi za mesto in potovanje, mikado, v največji izberi po čudovito nizkih cenah. Naročila po meri se najelegantneje in najhitreje izvrše na Dunaju. Obenem si usojamo čast. p. n. odjemalcem vljudno javiti, da s 1. januarjem 1904 opustimo svojo podružnico na Resljevi cesti. Prosimo, da odslej svoje nadaljne potrebščine nabavljate v glavni trgovini na Mestnem trgu 5, kjer se sprejemajo tudi vsa naročila.

Kapamacsija & Bondi

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović,

poslovodja.

5300 stoječih hoj

od 10 do 21 col prsne visokosti merjene, v „suhem hribu“ pol ure od železniške postaje Logatec, je na prodaj. Ponudbe sprejema do 28. t. m. **Karol Jelovšek**, posestnik na Vrhniki. (2994-3)

Ženitna ponudba.

Trgovec, 29 let star, lepa zunanost, v posesti 30.000 kren v trgovini razdeljenih, išče zakonske družice. Go spodične gotovine imetne, vešče nemškega jezika in z veseljem do trgovine imajo prednost. Reane po nudi s sliko do 25. novembra pod „Merchesvan 22“, glavna pošta v Trstu. (3017-2)

Uradno dovoljena najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb **G. FLUX**

Gospodske ulice št. 6 (3047) priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste za ljubljano in drugod. Potnina tukaj. — Natančneje v pisarni. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Ure cenó

s triletno pismeno garancijo zlatnine in srebrnine, preizkušene po c. kr. novč. uradu, dobite po nizkih tovarn. cenah, če naročite moj najnovjši cenik, ki vam ga pošljem zastonj.

Leo Lateiner
Tovarniška zaloge ur 2816-4

Dunaj, I., Fleischmarkt 17.

Mnogo priznanih pisem.

Amer. Roskopf z verižico . . . gld. 2 50
Jeklena remontoir, črna . . . gld. 2 50
Goldnasta moš. rem. 3 pokr. . . gld. 3 50
Prist. srebr. moška remont. . . gld. 3 50
Prist. srebr. ženska remont. . . gld. 3 50
Budilnica gld. 1 50
Neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

Istrijansko vino

domačega pridelka
prodaja lastnik vinogradov

Anton Paoluzzi

Gittanova, Istrija.

Cene franko na postajo v Trst:
Beli pinot à 17 gld.
Črni teran „ 14 „
Vino, belo, iz več vrst
grozdja „ 13 „

Ravno tako imam na razpolago

vinsko žganje.

Tistemu, ki dokaže, da moje vino ni popolnoma naravno, plačam 2000 K. 2821-10
Vzorci pošljam zastonj.

Tovarna pečij

in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki Stradon 9

priporoča vsem zidar-
skim mojstrom in stav-
benikom svojo veliko
zalogo

najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstenih

pečij

in najtrpežnejših
štedilnih ognjišč

lastnega izdelka, in
sicer rujavih, zelenih,
modrih, sivih, belih,
rumenih itd., po naj-
nižjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
nine pristo. (16-47)

HRANITI

in vendar dobro kuhati more vsaka skrbna gospodinja
z **MAGGI-jevo** preskušeno odlikovano **JUHINO ZAČIMBO**
kajti nekaj kapljic — ki se pridenejo gotovi juhi — zadošča,
da dobe slabe juhe, polivke, zelenjave itd. naenkrat presenetljiv,
močan okus. (3032)

Dobi se v vseh trgovinah s kolonialnim blagom, delikatesami in v drogerijah v stekleničkah od 50 v. (če se potem napolni od 40 v.) dalje.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fondi: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo. (26-134)

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah števil. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Nujno svarilo

pred malovrednimi zmotljivo podobnimi in ničvrednimi ponaredbam našega izdelka. Zahtevajte vselej izrecno „KUNEROL“ z varstveno znamko in zagotovite se pri podrobnem nakupovanju, da dobite pristni Kunerol.

Zdravniki najtopleje priporočajo

KUNEROL

popolno nadomestilo za surovo maslo, svinjsko mast, maslo itd.

Zajamčeno čista rastlinska mast iz kokosovih orehov.

Za poizkušnjo razpošljamo poštne skatle po približno 5 kg brutto na Dunaju dostavljeno v hišo ali franko na vsako avstro-ogrsko pošto skatle po 6 K 50 h proti povzetju. Za razpečevalce po železnici v zavrtkih po 1/2 ali 1 kg, v zabojih pa od 10 kg naprej.

Brošure in zdravniška izpričevanja zastonj.

Emanuel Khuner & sin

tovarna za rastlinsko mast na Dunaju.

Centralna pisarna: Dunaj, XIV. (2041-1)

Sechshauserstrasse 68/70.

Črevlji gld. 1-20.

Le zaradi velike zaloge.

1 par moških, 1 par ženskih, 1 par dekliških in 1 par otroških modnih čevljev, ki se zelo prijetno nosijo, z lepo fasono in opremljeni za zimo. Vsi 4 pari za gl. 1-20. Za naročitev zadostuje dolgot čevlja. Razpošlji se po povzetju. Zamenjava dovoljena. Vrh tega v zalogi vsakovrstni črevlji do najfinjših vrst in se oddajajo po silno nizkih cenah.

Uvoz in izvoz čevljev (2280-12)

EBERSON
Dunaj VII/3, Kaiserstr. 115. P.

Kogar nadleguje **kašelj**

naj poskusi kašelj ublažujoče in vleokusne

Kaiser-jeve

prsne bonbone.

2740 notarsko overjenih pripravljenih jamci za gotov vseh pri kašlju, hripavosti, hatarju in zasliženju.

Zavrnite, kar se vam ponudi drugega! Varujte se prevar! Le pravi z varstveno znamko „tri jelke“.

Zavoj 20 in 40 vin. (2780-5)

Zalogo imajo: V Orlovi lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milana Leusteka v Ljubljani in pri Ubaldini pl. Trnkoczuju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladovič.

Ljubljana Gričar & Mejač Ljubljana

Prešernove ulice št. 9

priporočata

Prešernove ulice št. 9

svoje bogate zalogo
zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke, kakor tudi
najnovjših predmetov v konfekciji za dame.

Solidne cene.

(3038-1)

Točna postrežba.

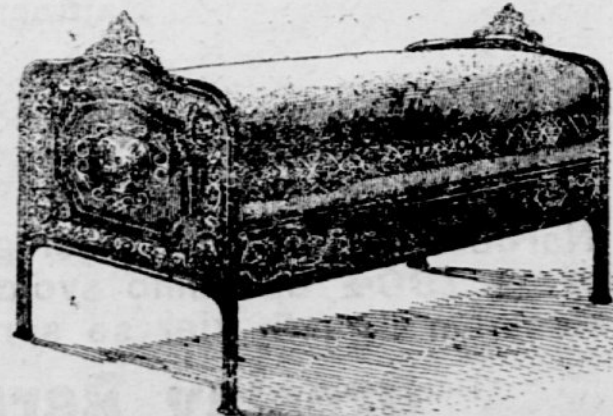
Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnega pohištva,
posteklenih umivalnih garnitur itd.

Vsako nedeljo in vsak praznik do božiča
bo s košuhovinastim in modnim blagom
na novo aranžirana in svečer čarobno raz-
spetljena izložba.

(2981-2)

Na ogledovanje te izložbe oljudno vabi
Angleško skladišče oblek.

Red Star Line.
Iz Antwerpena
v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v
Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke
vožne cene.

(1626-23)

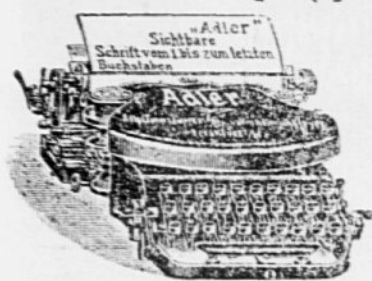
Pojasnila dajejo:

Red Star Line, Bahnhofgasse 41 na Dunaji, ali pa

Karol Rebek, konc. agent v Ljubljani, Koledvorske ulice št. 41.

Adlerjev brzopisalni stroj

ima neposredno vidno, čisto pisavo, nedoseženo **prebojno**
moč, največjo **stanovitnost**, popolno konstrukcijo,
različne tipe (specielno **velike** črke za odvetnike in notarje).

Adlerjev pisalni stroj rabijo:

Vis. c. kr. deželna vlada; Kranjska
hranilnica; zavodi (Huth itd.); tovarne;
odvetniki; trgovec.

Ugodni plačilni pogoji!

Pisanja naučiti se je lahko! — V dveh dneh, kakor z
navadno pisavo; v 14 dneh dovišena hitrost.

Prodaja in **gratis** pouk za kupce v trgovini (2980-3)

Ivan Jax & sin tovarniška zaloga šivalnih strojev in koles
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Vozni tarif

za koncesijonirani omnibus **Josipa Ažmana**
med postajama Lesce-Bled in Bohinjska Bistrica.

Odhod iz Boh. Bistrice (restavracija Ažman)	Prihod na postajo Lesce	Odhod iz postaje Lesce	Prihod na Boh. Bistrico (restavracija Ažman)	Cena		Opomba
				K	h	
zjutraj 5:45	dopold. 8:30	—	—	2	20	brez prtljage
—	—	popold. 3:15	popold. 6:00	2	20	prtljage

Vozi vsak dan.

Tarifa posameznih postaj:

	Cena brez prtljage	
	K	h
Iz Lesce na Bled, daljava 6 km in nazaj	—	50
Iz Bleda na Boh. Belo, daljava 6 km in nazaj	—	50
Iz Boh. Bele v Nomen, daljava 10 km in nazaj	—	80
Iz Nomena v Boh. Bistrico, daljava 6 km in nazaj	—	40

Podpisani ima na Bledu in v Bohinjski Bistrici na razpolago **prenočišča** ter
točno postreže z vsem potrebnim vsakega gosta.

Eno- ali dvovprežni vozovi (Landauer), vedno na razpolago in tudi drugi
omnibus za 10 oseb se lahko vsaki čas naroči. Priporoča se uljudno

Josip Ažman

(2884-3)

gostilničar na Bledu in na Boh. Bistrici.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kap-
ljice sv. Marka se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdra-
vijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledodolnih boleznih
ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo nadihu, bolečine in krče, pospe-
šujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste
ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborni proti hripavosti in prehlaj-
jenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezech ter koliko in štipanje v želodcu. Od-
pravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše
sredstvo proti boleznim na maternici in madroni ter ne bi smele raditega manjkati
v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Za-
greb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom: (2457-0)

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne
pošilja. — **Cena je naslednja** in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K. 1 ducat (48 steklenic) 14-60 K.
2 ducata (24 steklenic) 8 K. 5 ducatov (60 steklenic) 17- K.
3 ducate (36 steklenic) 11 K.

Imam na tisoče priznanih pism, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam
samo imena nekaterih gg. ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter
popolnoma ozdravili. Ivan Baretinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stjepan
Bortić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 36, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

1000 kren

ako je goljufija!

Brezskrbno rodbinsko
srečo jamči knjiga o pre-
obitnem blagoslovu otrok.
Z več tisoč zahvalnicami
pošilja diskretno za 90 h
v avstr. znakah gospa
A. Kaupa, Berlin
S. W. 220 Linden-
strasse 50

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem, pisal-
nim in risalnim orodjem
v **Ljubljani**

Sv. Petra cesta št. 2

Filijalka:

Resljeva cesta št. 7

priporoča:

Najboljše urejeno zalogo raz-
ličnega papirja, trgov-
skih in poslovnih knjig,
šolskih zvezkov, biljez-
nic, črnila itd.

Katekizme in šolske knji-
ge za ljudske šole.
Molitevnik v raznih vezeh.
Tiskovine za gospode odvet-
nike in c. kr. notarje.

Fotografske aparate ter k
temu potrebne predmete.
Kipe slovenskih literatov.
Razno galanter. blago itd.

Nizke cene, točna in solidna postrežba.

3 ogasivo las
z lasnim cvetom in po-
ma **„Linge Long“**
po 1 K;
isernati zobje
z **„Menthol“** ovo usno vodo
in zobnim praškom po 1 K 60 h;
lepota polti in
telesa z **„Aida“**
milom: cvet-
lično 60 h, cream 1 K

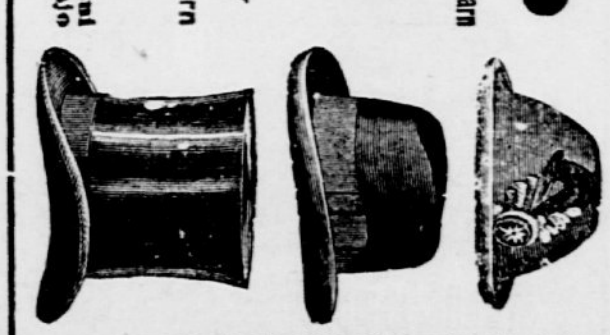
Dobiva se le v
Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschläger, kemik.
Jurčičev trg Jurčičev trg

v Ljubljani.

Razpošilja se proti vpošiljavi
zneska ali s poštним povzetjem.

Knjovine in napojne
• kiobuke •
Vse vrste za gospode in dečke.
Izdelke prihi različnih namizij, italijanskih in angleških tovarn
priročno v lažji izbiri in po najnižji ceni
C. J. HAMANN
Mestni trg št. 9.
Zaloga **• kiobukov •**
c. kr. privilegovanih
W. Plass, Dunaj, in J. Pfeiffer, Gradec.
Klobuki se po lastni želji dajejo in po lastni
napovedi obliki izdelujejo in se se s poštним povzetjem
naložijo v klobuki v popravilo.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem
na drobno in debelo 48
v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljše, prosto ben-
cina, smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsacega duha
po **majnikih** cenah:

1 kg. 90 h, 50 kg. a 70 h, pri
nakupu večje množine se ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Kavarna in restavracija v „Švicariji“.

V soboto, dne 21. in v nedeljo, dne 22. novembra

velika pojedina klobas.

Jeitne, krvave in pečene klobase lastnega izdelka.

Za mnogobrojni obisk prosi z velespoštovanjem

(3034-2)

Fric Novak, restavrat.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V novi lastni hiši

na vogalu Dunajske ceste in Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega posojil-
nica sama za vložnike plačuje. (304-65)

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od
8.-12. ure dopoldne in od 3.-4. ure popoldne,

Poštne hranilnišne urada št. 828.406.

Naročajte izborno

(1384-54)

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren

v Zalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema

Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 6 m
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56
m popoldne osonni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Lju-
bno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Carih, Ge-
nevo, Paris, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Pizen, Marijine vane, Heb, Fran-
cove vane, Karlove vane. Prago (direktni voz 1 in 11. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amste-
tten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo.
(Direktni vozovi 1 in 11. razreda Trst-Monakovo.) — Praga v Novo mesto in v Kečevje. Osonni
vlak: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kečevje, ob 1. uri 8 m po-
poldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kečevje. Prihod v Ljubljano juž. kol.
Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Mo nakovo,
Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (di-
rektni vozovi 1 in 11. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz
Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Lipsko
Prago (direktni vozovi 1 in 11. razr.), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane,
Pizen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Paris, Genevo, Carih, Bregenc, Inomost, Zell ob
jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne
osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomosta, Fran-
zensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smo-
hora, Celovca, Pontabla čez Selzthal in Inomosta v Solnograd. — Praga iz Novega mesta in
Kečevja. Osonni vlak: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kečevja, ob 2. uri 32 m po-
poldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kečevja in ob 8. uri 36 m zvečer istotako.
— Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2.
uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in
praznikih, samo oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 56 m zvečer
samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po
srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Naznanilo in priporočilo.

Veronika Kenda

trgovka s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2

priporoča sl. občinstvu, posebno c. gg. učiteljem, pisarnam in
zavodom i. t. d. svojo

bogato založeno trgovino z vsakovrstnim pa-
pirjem in papirnimi izdelki, šolskimi potrebšči-
nami in šolskimi zvezki iz tovarniške zaloge
Jos. Petričeve, kakor z vsemi v to stroko spa-
dajočimi predmeti po izvanredno nizkih cenah.

**Velika izber trgovskih in posel-
nih knjig po tovarniških cenah.**

Obenem si dovoljujem naznaniti, da se mi je povodom
čtvoritve konkurza nad premoženjem g. Jos. Petriča pomotoma
zavzela za nekaj dni moja prodajalna, ker se je mislilo, da
je ta trgovina njegova last, da se je pa z dovolilom c. kr. dež.
sodišča v Ljubljani ta trgovina zopet otvorila, ker sem dopri-
nesla dokaze, da je vsa ta trgovina moja izključna lastnina.

Ljubljana, 19. novembra 1903.

(3022-3)

Z odličnim spoštovanjem

Veronika Kenda.

Naznanilo in priporočilo.

Podpisani naznanjam domačemu kakor tudi potujočemu p. n. občinstvu, da otvorim v nedeljo, dne 22. t. m.

v Zatičini nasproti kolodvora

popolnoma na novo urejeno, staroznano

gostilno pri „Ĵaturju“.

Todil bodem edino le pristna dolenjska, istrijska in vipavska vina, kakor tudi vedno sveže pivo. — Postregel bodem vsaki čas z različnimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Na razpolago bodo različni domači in tuji časopisi, kakor tudi čedna prenočišča.

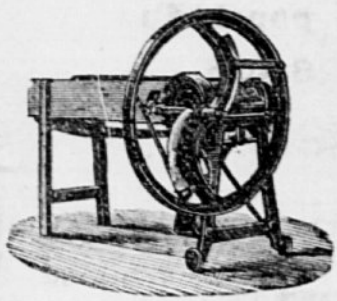
Za mnogobrojen obisk se najtopeje priporoča (3033-2)

Postrežba točna.

Ignacij Hrast
gostilničar.

Vseh vrst

slamorenice

lahko tekoče za na roko in do najmočnejših za na gepelj ali vodno moč v veliki izberi priporočata

Karol Kavšek nasl. (2888 3)

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in drobno in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Tudi se dobijo po najnižji ceni vsi drugi poljedelski stroji kakor: gepeljni, mlatilnice, reporeznice, mlinci za šrotati in mleti, preše za sadje in grozdje, trombe in cevi za vodovode, bakreni kotli za žganje in sploh vsa železnina.

Slovenske cenike razpošiljamo na zahtevo brezplačno.

Na najvišji ukaz Njegovga c. in kr. apostol. Veličanstva

XXIII. c. kr. državna loterija
za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

edina v Avstriji postavno dovoljena

ima 19.382 dobitkov v gotovini

v skupnem znesku 512.880 kron.

Glavni dobitnik znaša

200.000 kron v gotovini.

Žrebanje bo nepreklicno dne 17. decembra 1903.

Ena srečka velja 4 krone.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti za odjemalce srečk za tonj.

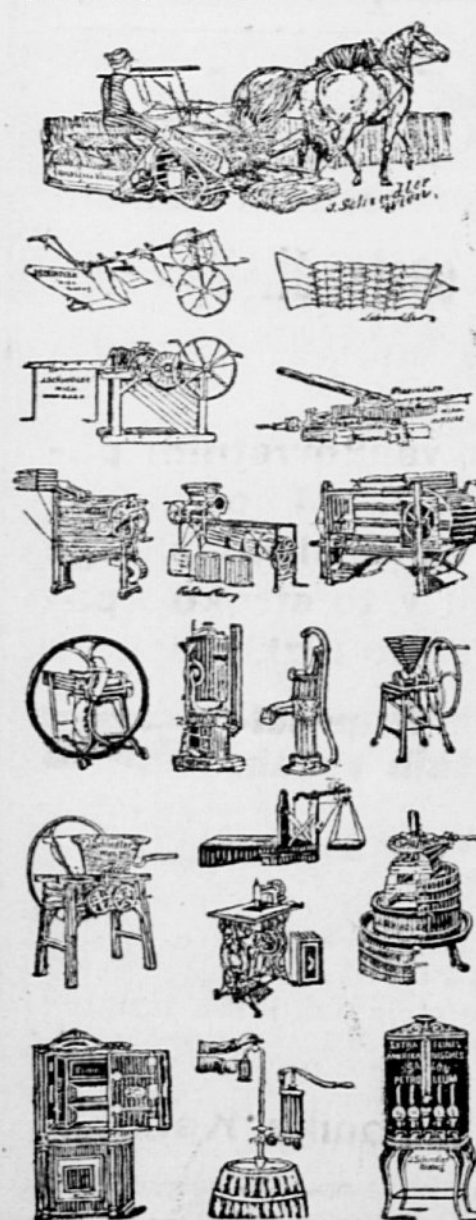
Srečke se dostavljajo poštne prosto.

C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo.

Oddelek za državne loterije.

(2918-4)

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo itd.

kakor: mlinci za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamorenice, stroje za rezanje repe, mlinci za goljanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, železne cevi itd.

od sedaj vsakomur po zopet izdatno znižanih cenah,

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroji za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladolep, priprave za izdelovanje sodavode in penečih se vin, mlin za dišave, kavo itd. stroji za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebarske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroji vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje itd.

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in poštne prosto. (1186-15)

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!!

Piša naj se naravnost:

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.

Josip Reich

parna

barvarija in kemična spiralnica ter likanje suknja

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. Cene nizke.

49

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov ter vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja monogramov za zaznamovanje perila.

Zaloga grammophonov ki igrajo izrečno močno in natančno.

Glavna trgovina:
Stari trg šte. 21.
Pekarija
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Filijalke:

Glavni trg 6

in

Sv. Petra cesta 26

Avgust Agnola

Cudezna svetilka.

Ljubljana
Dunajska
cesta 13.

Izborna
zaloga

namiznih in
nastropnih
svetilok,
najnovejše
vrste
po nizkih
cenah.

Wunderlampe.

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg
(tik glavne prodajalne na voglu).

Največja zaloga
klobukov

najnovejše fačone.

Nizke cene.

Prodaja na drobno in debelo.

Ceniki brezplačno.

t. 213/Pr.

Razglas.

(3049-1)

Pri mestnem magistratu razpijeta se

službi dveh policijskih stražnikov

z letno plačo 900 kron.

Službi ste stalni in dobivata nameščenca tudi naturalno obleko, obutev in dejalnostno priklado, ki znaša 10% letne plače.

Prošnje za ti službi je vložiti pri mestnem magistratu do 10. dne decembra 1903.

Prošnje, katera mora biti pravilno kolekovana, s prilegami vred, spisi prosilec sam, in ji prideni krstni list, zdravniško spričevalo in izkazilo o posebni sposobnosti za službo, o znanju slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi in pa o dosedanjem vedenju in službovanju, ozir. poslovanju.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 16. novembra 1903

Da se po trudu sladko odpočijem,
vsak večer Gvekov brinovc pijem.

Naznanilo.

Ugodna prilika!

Iz konkurzne mase Josip Vokač na Jami pri Žužemberku na Dolenskem se odda ponudbenim potom

manufakturna in specerijska zaloga

popisana v inventuri pod redno številko 107 do 555 in od 559 do 622, v cenilni vrednosti 9808 K 47 v. in hiša št. 34 na Jami s hlevom in nekaj zemlje vred, to je zemljišče vložno št. 143 katastr. občine Stavčavas, sodni okraj Žužemberk s prodajalniško opravo vred, cenjeno vse skupaj na 4725 K.

Kupne ponudbe in 10% varščine v gotovini se morajo najkasneje položiti do dne 1. decembra 1903 opoludne pri oskrbniku konkurzne mase g. Ivanu Gregorčiču, c. kr. notarju v Žužemberku.

Kupne ponudbe se lahko glase ali na omenjeno prodajalniško blago in hišo skupaj; ali samo na prodajalniško blago.

Upniški odbor si pridržuje odobritev ali odvrnitev podanih ponudb, katere se bodo odprle dne 2. decembra popoldne ob 4. uri pri odborniku g. Henrik Kendi, trgovcu v Ljubljani.

Potrdiven ponudbe se dotičniku takoj naznani in druge ponudbe se vrnejo z varščino vred takoj ponudnikom. Prodajalniško blago se proda na podlagi inventure, ki se lahko upogleda pri konkurznem oskrbniku, ter pri odborniku g. Henrik Kendi, trgovcu v Ljubljani. Blago se proda povprek in brez vsacega jamstva konkurzne mase.

Kupnino se mora plačati čisto brez vsacega odbitka predno se blago prevzame, najkasneje pa dne 5. decembra 1903 ob navadnih pisarničnih urah v roko oskrbnika konkurzne mase; ravno isti prodajalni pogoji veljajo tudi glede hiše s pripadki ter trpi kupec vse pogodbene, prepisne in druge stroške, kakor tudi prenosnino.

Če se kupi blago brez hiše, mora kupec blago najkasneje do dne 8. decembra 1903 do 6. ure zvečer na lastne stroške iz prodajalne in drugih prostorov spraviti, ker bi bilo sicer konkurzno oskrbnišvo opravičeno, da spravi blago na stroške in nevarnost zamudnega kupca iz omenjenih prostorov.

Opozarja se, da je hiša v prav dobrem stanu, enonadstropna, s čednim stanovanjem, s prostorno prodajalno, dvema skladiščema in prostorno kletjo, stoječa na okrajni cesti, vodeči iz Novega mesta v Kočevje, na jako ugodnem prostoru za trgovino, katera se izvršuje tam že mnogo let.

Natančnejša pojasnila da oskrbnik konkurzne mase.

(2082-3)

Oskrbnišvo konkurzne mase.

Pozor!

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejših vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in montaže, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(513-47)

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastonj.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priporočeno izvrstno **Portland-cement** v vedno
jedenakomerni vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdnosti **daleč nadkriljujoči** dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno **apno**.
Priporočila in sprave
raznih gradov in najstovitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad: (2838-4)
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Razglas.

Mestna hranilnica v Radoljici razpisuje tem potom
službo uradnega sluga.

Prosileci za to službo, slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru
možni, naj svoje lastnoročno pisane prošnje vložijo pri podpisnem ravnateljstvu
do 25. novembra t. l.

Plača določi se po dogovoru.

(2886-3)

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radoljici
dne 12. novembra 1903.

Velika zaloga čevljev
za gospode, dame, otroke
in častnike.
Gamaše, galoše.
Solidno blago.
Nizke cene.
Zaloga ob uval

D. H. Pollak & Co., Dunaj.

Velik krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika to-
varna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo z golj proti majhnemu pla-
čilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur
sledede predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriških patentiranih srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 komadov " " " jedilnih žlic;
- 12 komadov " " " kavčnih žlic;
- 1 komad ameriška patentirana srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad ameriška patentirana srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 komadov angleških Viktorja čašo za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnica za sladkor.

(165-45)

42 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj do-
biti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi
bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši do-
kaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji zave-
zujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez
zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno**
garnituro, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. — Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši ameriškega patentiranega srebrnega blaga
na Dunaju II., Rembrandstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Cistični prašek za njo stane 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljv krasne garniture S patentirano srebrno garnituro sem
zadovoljen. Ljubljana, jako zadovoljen.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešp. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.
Ker je Vaša garnitura v gosposinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še
— St. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamile Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Naznanilo o otvoritvi.

Naznanjam cenjenemu p. n. občinstvu v
Ljubljani in zunaj, da sem otvoril v Židovski
ulici šte. 3 pod firmo

Karol Januš

popolnoma

ново trgovino

z veliko zalogo žlahtnih kamenov, zlatnine in srebrnine,
kakor tudi prstanov z briljanti in dijamanti, poročnih in
drugih modernih prstanov, zlatih in srebrnih verižic za
gospode in dame, broš, uhanov, zapestnic, priveškov,
nožev in vilic iz srebra in kitajskega srebra ter vseh v
to stroko spadajočih predmetov.

Vsed moje dolgoletne izkušnje v dragotinarski in zlatarski stroki
bom lahko vsaki zahtevi cenjenega p. n. občinstva v vsakem oziru popol-
noma zadostil, in se bodo popravila kakor tudi nova dela kar najbolje, naj-
hitreje in najceneje izvrševala.

Dalje kupujem in zamenjam staro zlato, srebro in žlahtne kamne.
Vedno velika zaloga najfinjših in najcenejših zlatih in srebrnih ur za gos-
pode in dame.

V nadi, da sem pri cenjenemu občinstvu najbolje priporočen, hbižežim
odličnim spoštovanjem (2520-9)

Karol Januš juvelir in zlatar, Ljubljana,
Židovska ulica št. 3.

Mehanik Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižji ceni.

Blekle in v to stroko
spadajoča popravila
izvršuje prav dobro
in ceno.

Pneumatik gld. 4-50.

A. KUNST

Ljubljana

Židovske ulice 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se to-
čno in po nizki ceni. Vse mere se
shranjujejo in zaznamujejo. — Pri
zunanjih naročilih blagovoli naj se
vzorec vposlati.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprilprostejših kakor tudi najfinjših,
z žolte medjo ali mesingom montir-
nih za obklade z pečnicami ali kablami.
Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja
naročila se hitro izvršijo.

Alojzij Kraczmeyr

prodaja in izposojevalnica
glasovirjev in harmonijev

Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

Največja
zaloga
glasbenega
orodja.

Lastna delavnica
za popravljanje.

Zastopnik c. kr. dvornega in komor-
nega tovarnarja glasovirjev:
L. Bösendorfer.

Ubiralec glasovir-
jev v glasbenih
zavodih „Glasbena
Matica“ in
„Filharmonično
društvo“ v Ljubljani

Modni kamgarn. Loško sukno.

Ostanki
za polovico cene

Sukneno blago
za moške obleke
po najugodnejši ceni

priporoča
R. Miklauc
Ljubljana 48
Špitalske ulice šte. 5.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg

Krepilno, poživljajoče

na potovanje. v gledališču itd. vpliva bolj kot vsako drugo sredstvo

Tell-ova čokolada

ki ima nočan kakaov okus in je vendar nežne in prijetne slasti. (2688)

V tablicah po 30, 40, 50 in 60 vin. povsod na prodaj.

Hartwig & Vogel, Bodenbach.

Novo izboljšani gramofoni

(28) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2133)

Najvišja spopolnitev! Zelo priljubljen pri družini in zabavnikih.

Gramofon-avtomat za gostilni-
čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zaloga najnovjših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila
na zunan-
je izvrše
s
povratno
pošto.

Po ustanovitvi kranjske hranilnice
prvi v l. 1856 na Kranjskem
ustanovljeni denarni zavod
obrnega pomožnega društva

registrirane zadrage z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 1/2 9. do
1/2 10. ure dopoldne in od 1/2 5. do 6. ure popoldne ter
jih obrestuje po 4 1/2 %, izplačuje pa obresti brez od-
bitka rentnega davka, katerega društvo samo plačuje
za vlagatelje.

Za varnost vlog jamči znatni rezervni zaklad, ki znaša 109.832 K
in je lastno društveno premoženje.

Sedež društva:

Ljubljana, Židovske ulice št. 8, v I. nadstropju
(v lastni hiši). (2638-13)

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6.000.000.

Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinove razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gasenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja pre-
mičnih reči, nadalje proti požarnim sko-
dam živino, zaloge vsakovrstnega blaga,
kmetijske orodje, pridelke itd.;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in
klajo v poslopih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zrač-
nega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim
pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatinskega vloma in
vsled tatvine iz zaprtih in odprtih pro-
storov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam,
nadalje sprejema jametvena zavarovanja
obrnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih
posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Vplačana delniška glavica: K 2.400.000
Rezervni fond 33.600.000
Stanje zavarovanih svet 135.000.000
Letni dohodki na premijah 4.950.000

Družba zavaruje na človeško življenje po
najraznovrstnejših kombinacijah, kakor:

- za slučaj smrti, glavica plačljiva takoj
po zavarovančevi smrti a njega zaostale
ali kako drugo določeno osebo;
- za slučaj smrti in mešana zavarovanja z
oprostitvijo plačila zavarovalnine, ozir.
s priznanjem dosmrtnih rente ob nastali
onemoglosti; nadalje sprejema
- zavarovanja za doživljenje, preskrbljenje za
starost, zavarovanje otroških dot, plačljivo
pri dosegu določene starosti na zavaro-
vanca samega;
- zavarovanje dosmrtnih rent, za preskrbo
vdov in vzgojinskih rent po najnižjih
premijah in pod najugodnejšimi pogoji,
kakor neovrženost in nezapadlost police,
jamstvo tudi za slučaj vojske brez po-
sobne premijske doklade itd.

Natančneje pojasnila daje radovoljno

Generalni zastop v Ljubljani

Sodnijske ulice šte. 6. (2159-2)

Vodja generalnega zastopa: **Jos. Prosenc.**

Stanje hranilnih vlog:

17 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

nad 400.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopolu-
dne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti
vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti
plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vla-
gateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezerv-
nega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem
svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.**
Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to,
da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar
maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2 % na leto. Z obrestmi vred pa
plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to
odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves
dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati
dolga z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati
na leto 6% izposojenega kapitala. (80-11)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in
sicer po 4 1/2 % do 5%.

(2897-5)

Ravnokar došlo!

Mične novosti
❖ damskih kravat ❖
veliko izbero kožuhovinastega blaga
priporoča po nizkih cenah nova modna trgovina
ERNEST SARK
Ljubljana. — Stari trg šte. 1. — Ljubljana.

Ljubljani

v ulici, kjer se razvija živahen promet

oddajo se v najem
lepi restavracijski in kavarniški prostori
z lepim prostornim vrtom.

Ako bi najemnik želel, se mu prepusti tudi več lepih sob za tujce.

Istotam se lahko postavi

nova velika pekarna.

Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Slov. Naroda“.

(3007-2)

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-28)

Garantirano dobro vino in žganje

podvrženo pregledu kemijske preskuševalne postaje na Dunaju,

dobiva se pri 2593-21

bratih Giacconi & Co.
Vis (Eissa) v Dalmaciji.

(2896-5)

Ravnokar došlo!

Novosti
❖ moških kravat ❖
varovalce za ovratnike (Kragenschützer)
priporoča po nizkih cenah nova modna trgovina
ERNEST SARK
Ljubljana. — Stari trg šte. 1. — Ljubljana.

Št. 13.674.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo okrožnega zdravnika

za zdravstveno okrožje Fara s sedežem v Petrinji z letno plačo 1600 K in z letno aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje kolkovane prošnje podpisane deželnemu odboru

do dne 8. decembra t. l.

ter v njih dokažejo z dokazili starost, upravičenje za izvrševanje zdravniških poslov, avstrijsko državljanstvo, telesno sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dne 17. novembra 1903.

Do dne 1. decembra t. l. je

zadnji teden subskripcije

na delnice za zgradbo hotela „Union“ v Ljubljani.

Pristopne izjave se dobé v pisarni družbe „Union“, Kongresni trg št. 19 v Ljubljani, in se pošiljajo na zahtevo tudi po pošti.

Delniška stavbinska družba „UNION“ v Ljubljani

razpisuje na podlagi dovoljenja vis. c. kr. notranjega ministrstva z dne 11. julija 1903, št. 27846 javno subskripcijo 560 delnic II. emisije. Delnice I. emisije v znesku 300.000 kron so oddane in v gotovini popolnoma vplačane.

Delnica velja 500 kron, se glasi na ime, in ima pri zborovanju po en glas. Dividenda se letno izplačuje.

Namen družbe „Union“ je pridobivati stavbišča, graditi hiše na lastni in tuji račun, snovati hotele, restavracije in kavarne, ter jih vzdrževati. V to svrho kupila je družba že obsežen stavbeni prostor v sredini mesta ob Miklošičevi cesti in Frančiškanski ulici; prihodnjo spomlad namerava, ako se II. emisija tudi odda, pričeti stopne izjave na subskripcijo delnic II. emisije poslati je ali po pošti ali se pa podpiše dotična izjava direktno v pisarni družbe „Union“, Kongresni trg št. 19, kjer se tudi dobi vsa potrebna pojasnila vsaki delavnik od 9—12, in od 3—6.

Znesek 500 kron za vsako delnico vplačati je najkasneje do 1. decembra 1903.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1903.

z zgradbo moderno urejenega hotela s 100 sobami, centralno kurjavo, električno razsvetlavo, lift i. t. d. Poleg tega postavila se bode velika dvorana (čez 500 m²) z galerijo in vsemi potrebnimi postranskimi prostori za koncerte, veselice, shode, predstave i. t. d. V pritličju hotela je kavarna in gostilna z prostornim vrtom. Ostali del zgradbe namenjen je za 9 stanovanj.

Izpolnjene in lastno-ročno podpisane pristopne izjave

(2598-8)

Dr. V. Gregorič,
predsednik.

Da se nabavi perilo za ženitno balo, naj se takoj, ko se završi

zaroka

oskrbi vse potrebno v platnu, namiznih prtih, brisalkah, šifonih, švicarskih vezeninah pri Antonu Šarc-u, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8, nasproti hotelu „Lloyd“. Znano najboljšo blago in najnižje cene. (2948-3)

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani sprejema in izplačuje hranilne vloge obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovan e pretrgalo.

(1863-19)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Vsakdanji kruh

so postale

(1880-18)

„Ilirske testenine“

vsled svojega izbornega okusa, obilne redilnosti ter hitre in enostavne priprave.

Prva tovarna za klobase Dunajskem Novem mestu
Maks Schlieff v Neunkirchenu pri (Wiener Neustadt)

priporoča vsak dan sveže izdelane

(2938-6)

frankfurterice z Dun. Novega mesta, par 9 kr.
hrenove in cervelatne klobasice ter avgsburgerice 5 kr.

Za hotelirje in gostilničarje prednostne cene.

12 parov frankfurteric z Dunaj. Novega mesta 1 gld.

brez stroškov dostavljenih na dom,

le pri edinem založniku za Ljubljano

J. C. Praunseiss

trgovina z delikatesami, Mestni trg.

Najnovejše blago za damska oblačila

in modni barhenti se v vseh kakovostih in največji izbiri prodajajo najceneje pri

J. GROBELNIK-U

Ljubljana

Pred Škofijo I. — Mestni trg 20.

Vzorci se na zahtevanje pošiljajo franco na vse strani. (2487-18)

FR. P. ZAJEC
Ljubljana
Stari trg št. 28
urar, trgovec z zlat-
nino in srebrnino in z
vsemi optičnimi
predmeti.
Nikelasta remontoar
ura od gld. 1-20.
Srebrna cilindar rem.
ura od gld. 4-5.
Ceniki zastoj in franko.

MODERCE

natančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki facon!

Skladišče za modno blago, pozamen-
trije, trakove, čipke, svileni blago,

prilporeča

HENRIK KENDA

v Ljubljani, Glavni trg 17.

perilo, klobuke za dame, tkana in kratka
roba na debelo in na drobno.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša postržba
za droge, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tud po Knelpu, usne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
dinne in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirne aparate
in potrebščine, kirurški obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcije, vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega ruma in
konjaka. — Zaloga svežih mi-
neralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.

— Drogerija —

Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11.

Zadnje novosti vsakovrstnih

klobukov

cilindrov itd., iz prvih avstrij.,
angleških, italijanskih tovarn.
Solidno blago, nizke cene.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrij-
skega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih
oblek za
gospode in
dečke,
lopice in
plašče
za gospe,
nepre-
močljivih
havelokov
i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših
azorih in najnižjih cenah izvršujejo.

Nekaj stanovanj odda se za 1. februar leta 1904 v novi stavbi „Národne Tiskarne“ v Knafovih ulicah.

Pojasnila daje **Jos. Lavrenčič**, upravni član v „Národni
Tiskarni“ ali pa na Dunajski cesti 31 (pisarna mest. užit. zakupa).

Ustanovljeno leta 1832.

Priznано najboljšo

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu
po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati
veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat. (413-42)

Hamburg-Amerika Linie

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

Ameriko zanesljivo v 6 dnevih
direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopniki:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

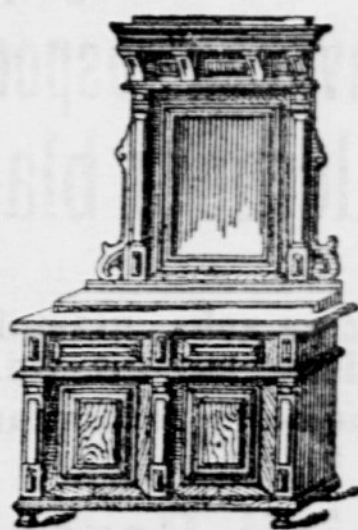
se priporoča sl. občinstvu v naročitev
raznovrstne temne in likane sobne
oprave iz suhega lesa solidno izgo-
tovljene po lastnih in predloženih vzorcih.
Velika zaloga raznovrstne izdelane
oprave za salone, spalne
in jedilne sobe je na izbero ce-
njenim naročnikom v lastnem skladišču
tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar

načelnik.

(81-46)

Sukneno blago.

za vse potrebe se prodaja v vsaki ka-
kovosti in največji izbiri najceneje pri

J. GROBELNIK-U

Ljubljana

Pred Škofijo I. — Mestni trg 20.

Sukneni ostanki po zelo nizki ceni.

Vzorci se pošiljajo na vse strani brezplačno.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se
pošilja s povzetjem.

**Zahtevajte
pravo
Ciril - Metodovo
kavino primes**
katere priporoča domača
I. jugoslov. tovarna za
kavine surogate
v Ljubljani.
Zahtevajte jo povsod!!

Krasno izbero
konfekcije
za dame in deklice
kakor tudi
manufakturno blago
perilo
vsakovrstne preproge
i. t. d.
priporoča
Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice šte. 7.

Veliko zalogo
rokavic za dame
in gospode
kravat za gospode
toaletnega blaga
dalje
ščetic za zobe, glavnikov,
dišav, mil itd. itd.
iz najbolje renomiranih
tovarn priporoča
Alojzij Persche
Ljubljana
Pred škofijo št. 21.

Založnik o. kr. državnih uradnikov.
Pod trančo št. 2.
Ivan Sokič
v najnovjših tiskanih
in v velikih izdanih
vse
cilindri in
Kipčke
Pod trančo št. 2.

**Pariz
1900**
**GRAND
PRIX.**

Singer-jevi šivalni stroji
za domačo uporabo in vsako stroko fabrikacije.
Brezplačni pouk v vseh tehnikah modernega vezenja.
Singer Co. šivalni stroji del. dr.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6. (1380 14)

Niste več odvisni
od tiskarja, če se kupite moj aparat za tiskanje s tipami. Z njimi lahko
vsakdo tiska: vizitnice, adresne karte, avize, cirkularje, uradna
povabila, koverta, povabila na shode itd. Aparat ima več tip kakor drugi
taki tiskarski stroji in stane z vso opremo:
65 črkami št. — 70 253 črk št. 2-40
90 " " — 85 354 " " 3-
127 " " — 1-20 468 " " 3-60
140 " " — 1-60 640 " " 5-
211 " " — 2- 809 " " 6-
J. LEWINSON, tovarne na Dunaju 1, Adlergasse 7
Zastopniki se iščejo. Neugajoče se vzame nazaj. (telefon 12.179)
in **ODESA** na Ruskem, Puškinskaja 16.
Cenovniki zastoj. (2983-2)

Frid. Hoffmann
urar
v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo
zalogo **vseh vrst**
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz tule,
jekla in nikla kakor tudi
stenskih ur, budilk
in salonskih ur
vse samo **dobro** do
najfinjše kvalitete
po **nizkih cenah.**
Novosti
v žepnih in stenskih urah
so vedno v zalogi.
Popravila se izvršujejo
najtočnejše. 18

Bratje Novaković
lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem
primorju v Dalmaciji.
Prodaja v steklenicah
in pisarna: **Ljubljana**
Stari trg šte. 15
Skladišče in prodaja na
debelo: Spodnja Šiška,
Vodnikova cesta
priporočajo svoja domača, izvrstna stolna, dezertna, krvna, črna, rudeča in bela
dalmatinska vina
dalmatinsko žganje, tropinovec, dalmatinski vinski konjak in
dalmatinsko olivno olje po neverjetno nizkih cenah.
Razpošilja se v posodah po 100, 300 in 600 litrov. — Kdor pošlje
svojo posodo, dobi vino mnogo ceneje.
Vzorci in ceniki zastoj in poštne prosto. (2567-8)

Največja izbira
briljantnega blaga
kakor poročnih prstanov,
brož, prstanov, zapestnic;
velika zaloga zlatnine
n. pr. zlata verižice za gospode in dame, ko-
Srebrnine:
nastavki, servisi za čaj, kavo, pivo in vino, krušne koša-
rice, tase, pušice za sladkor, povezniki za sir, skleda za sa-
za 6 in 12 oseb, proračuni o tem so na razpolago.
Cerkvena posoda
mašni vrčki
svetilke
itd. itd.

**Adolf
Wagenpfeil**
zlatar in juvelir
v Ljubljani
priporoča slavnemu p. n. ob-
činstvu svojo (29.5-2)
**veliko zalogo
novosti.**

**Edino
Zastopstvo svetovnoslavne
Orivit delniške družbe**
berndorfske, Christoffelejeve in wür-
temberške tovarne skrbno izdelanih
Največja izbira daril
daril za krste, Miklavža in božič.
Najnižje cene.
Blago v izbero se na
zunaj pošilja.

Hiša
v najboljšem stanu, pod, veliki ko-
zolec, vrt in njiva, skupaj približno
dva orala sveta na lepem kraju v
Ljubljani se prostovoljno radi dru-
žinskih razmer pod ugodnimi pogoji
proda. Prostor se lahko porabi tudi
za stavbišče, ker leži na prometni
cesti. (3000-2)
Natančnejša pojasnila se zvedo
v pisarni g. dr. Albin Kapusa
na Marije Terezije cesti h. št. 1.

Vari. znamka: Sidro.
Liniment Caps. Comp.
iz Richterjeve lekarne v
Pragi
priznana izborna, bolečine tola-
žeče mazilo; po 80 h., K 1-40 in
K 2- se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupu tega splošno priljubl-
jenega domačega zdravila naj se
jemljejo le originalne steklenice
v zaplenicah z našo varstveno
znamko „sidro“ iz Richterjeve
lekarne, potem je vsakdo prepričan,
da je da je dobil originalni
izdelek. (2563-7)
Richterjeva lekar-
na pri zlatem levu
v Pragi, I., Eliščina c. 5.

Janeza Jrdine
zbranih spisov
je pravkar izšla prva knjiga:
Bahovi
huzarji in Iliri.
Prezanimiva epizoda iz južno-
slovanske zgodovine.
Knjiga, važna za vsakega za-
vednega Slovenca.
Cena K 3-., po pošti K 3-20.
Založil L. Schwentner
v Ljubljani. (198)

Ohranitev zdravega
ZELODCA
tiči največ v ohranitvi, pospešanju in v ura-
navi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega sa-
prija. V ta namen naj se rabi najpripravljeno
znanu sredstvo *dr. Ross balzam za želodec*.
Ta je narejen iz najboljših izskanjenih zdravilnih
sredstev za lek. Vabuja apetit in pospešuje prebav-
ljanje in prozračno lahko odvajanje tako, da
stvari z najboljšim uspehom za gojenje želodca.
SVARILO!
Vsi deli embalaže
imajo zraven stojičo
postavno depono-
vano varstveno znamko.
Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-ja v Pragi,
c. in kr. dvornega dobavitelja
„pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.
Po pošti razpošilja se vsak dan.
Proti vpošiljavi K 256 se pošlje ve-
lika steklenica in za K 150 mala ste-
klenica na vse postaje avstro-ogerske
monarhije poštne prosto.
Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih:
G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-
b. deuschläger, J. Mayr. (1112-10)